NADWIŚLANIN KALENDARZ

Z RYCINAMI

NA ROK

1852.

mający dni 366.

Wadowice

Wydanie Jana Sabińskiego.

NADWIŚLANIN

KALENDARZ

Z RYCINAMI

NA ROK

1852.

Wadowice

Wydanie Jana Sabińskiego.

Januarius — **STYCZEŃ** — **ma dni 31.**

	ŚWIĘTA RZYMSKIE	ŚWIĘTA RUSKIE.
1 C	NOWY ROK Almach m.	20 Ihnatia Jepisk. m.
1 P	Makarego w. i Marty b.	21 Juliany mucze.
3 S	Daniela m. i Genow. p.	22 Anastazia mucze.
Ewanielia nie jest wyznaczona.		
4 N	I PO N. R. Tyta b. i Daf.	23 N. 4 Ad. M. 10 w Kr.
5 P	Telesfora mecz.	24 Wigil. do Rozdest
6 W	TRZECH KRÓLI.	25 ROZDEST CHRYS.
7 S	Juliana i Lucyana m.	26 SOBOR BOHORO.
8 C	Maksyma b. i Sewer m.	27 STEFANA MUCZE.
9 P	Marcyanny panny m.	28 Dwie Tmi muczen.
10 S	Wilhelma b. i Jana dobr.	29 SS Młedenec mucz.
Ew. u Łukasza ś. w rozd: 2. O Chrystusie w 12. latach.		
11 N	I PO 3 KROL. Higin. b.	30 N. PO ROZ. An. m.
12 P	Honoraty panny.	31 Mełanyi prepod.
13 W	Gotfryda wyznawcy.	1 OBR. HOS.
14 S	Feliksa mecz. i Hilarego.	2 Sylwest. Papy Rymt
15 C	Pawła 1 pust. i Maur. w.	3 Małachia proroka.
16 P	Marcella pap. i Otto m.	4 Sobor. 70 apost.
17 S	Antoniego opata.	5 Wigil. do Bohojaw:
Ew. u Jana ś. w rozd. 2. O Godach w Kanie Galiléjskiéj.		
18 N	II PO 3 KR. IMIĘ JEZUS	6 N. 2 Po R. BOHOJA.
19 P	Ferdynanda wyz.	7 Sobor S. Joanna.
20 W	Fabiana i Sebast. m. m.	8 Heorhia prepod.
21 S	Agnészki panny	9 Połyjewkta mucze.
22 C	Wincent. i Anast. m. m.	10 Hryhoria Jepisko.
23 P	Zaślub. N. M. P. i Jana jał.	11 Fteodosya prepod.
24 S	Tymoteusza bisk. m.	12 Tatyanny mucze.
Ew. u Mateusza ś. w rozd. 8. O oczyszczeniu trędowatego.		
25 N	III PO 3 KR. Naw. ś. Paw.	13 N. I. PO BOH. Jer. m
26 P	Batyldy i Pauli wdowy.	14 SS. Otec w Synai.
27 W	Jana Chryzostoma b. w.	15 Pawła Ftywejsk.
28 S	Karola W. i Walerego b.	16 Petra Weryhy.
29 C	Francis. Sal. b. w. i Sab m.	17 Antonyja Wełykah.
30 P	Hyacynty i Martyny p. m.	18 Aftanasya y Kyryłła
31 S	Ludwiki i Albertonii wd.	19 Makarya prepod.

Miesiąca dnie	☉ Słońca ☉ Wsch: G.	M:	Zach: G.	M.	Przyb: dnia G.	M:	Długość dnia G:	M:
5	8	0	4	1	0	12	8	2
10	7	55	4	5	0	20	8	10
15	7	50	4	10	0	30	8	20
20	7	44	4	16	0	42	8	32
25	7	37	4	23	0	56	8	46
30	7	30	4	30	1	10	9	0

LUNACYE.

☉

Pełnia d. 7 g. 7 m. 2 s. 5 rano.

☾

Ostatnia kwadra d. 14 g. 2 m. 11 s. 5. po północno.

Nów d. 21 g. 8 m. 20. s. 3 rano.

☽

Pierwsza kwadra d. 24 g. 11 m. 27 s 5 rano.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY. (*)

I. Lasy. — Wyrabiać drzewo użytkowe i opałowe — w czasie tęgich mrozów wycinać olszynę niskopienno i na brzegi lasu wywozić — na spław przeznaczone wywozić do bindug — kosić trzcinę na bagnach i jaziorach leśnych — strzelać rogacze i warchlaki — małe polowanie i obławy na wilki odbywać— użytkować z rybołostwa.

2. *Ogrody.*— Przysposabiać koły, grabie, tabliczki, i inne narzedzia ogrodowe — podczas mrozu większe drzewa przesadzać — przechowywane owoce od mrozów strzédz, nadgniłe oddzielać — w ogrodach dostatecznie nieogrodzonych drzewa cierniem lub jałowcem od zajęcy ochraniać — zniszczałe wyrzucać.

Styczeń jest u nas miesiącem najtęższéj zimy.

(*) W miarę w cześnéj lub późnéj wiosny wszystkie roboty ogrodowe w naszym klimacie dwa tygodnie wcześniéj lub później odbywać się winny.

Februarius | **LUTY** | ma dni 29.

ŚWIĘTA RZYMSKIE.		ŚWIĘTA RUSKIE.
Ew. 4 po 3 K. u Mat. ś. w roz. 8. O wzruszeniu wielkiém na morzu.		
1 N	4 PO 3 KR. Ignacego b.m	20 N. 2 Po Bo. Jeuf. W.
2 P	OCZYSZCZENIE N. M.P.	21 Naksyma Prepod.
3 W	Błażeja biskupa męcz.	22 Timoftea apost.
4 S	Weroniki panny.	23 Kłymenta Jepis.
5 C	Agaty panny m.	24 Xenyi prepod.
6 P	Doroty panny m.	25 Hryhorya Bohosł.
7 S	Romualda opata wyz.	26 Xenofonta prepod.
Ew. Staroz. u Mat. ś. w rozd. 20. O robotnikach w winnicy.		
8 N	STAROZAP. JanadeMat.	27 N. 3. po B. Joan. Zł.
9 P	Apolonii panny m.	28 Jefrema prepod.
10 W	Scholastyki panny.	29 Ihnatia Jepis. mucz
11 S	Hipolita i Eufrozyny m.	30 TRIECH SWIATY.
12 C	Modesta męcz.	31 Kyra i Joan. mucze.
13 P	Juliana męcz.	1 FEWRAŁ. Tryf. m.
14 S	Walentego kapł. męcz.	2 STRYTENYIE Hos
Ew. Mięsop. u Łukasza ś. w rozd. 8. O nasieniu i wielorakiéj roli.		
15 N	MIĘSOP. Faust. i Jow.m.	3 N. MIAS. Sym. Boh.
16 P	Julianny panny m.	4 Isydora prepod.
17 W	Sabina biskupa.	5 Ahaftyi mucze.
18 S	Konstancyi panny.	6 Wukoła prepod.
19 C	Konrada wyznaw.	7 Parftenyja prepod.
20 P	Leona papieża.	8 Fteodora mucz.
21 S	Eleonory Panny.	9 Nykyfora muczen.
Ew. Zapust. u Łukasza ś. w rozd. 18. Jezus przepowiada swą mękę.		
22 N	ZAPUST. Kat. S. P. w Ant.	10 N. SYROP. Char. m
23 P	Florentego wyznaw.	11 *Post. Weł.* Włas. m
24 W	Eberharda wyznaw.	12 Mełetya Archiepis.
25 S	*Popielec.* Macieja apost.	13 Martyniana prepod.
26 C	Wiktoryn i Wiktor mm.	14 Auxentia prepod.
27 P	Aleksandra biskupa.	15 Onyxyma apost.
28 S	Anastazyi panny.	16 Pamfyła mucz.
Ew. Wstęp. u Mat. ś. w rozd. 4. O djable, który kusił Jezusa.		
29 N	I WSTĘP. Romana op. w.	17 N. 1 WSTUP. Fteo m

Miesiąca dnie	Słońca Wsch: G.	Słońca Wsch: M.	Słońca Zach: G.	Słońca Zach: M.	Przyb: dnia G:	Przyb: dnia M:	Długość dnia G:	Długość dnia M:
5	7	20	4	40	1	30	9	20
10	7	22	4	48	1	46	9	36
15	7	3	4	57	1	54	9	54
20	6	54	5	6	2	22	10	12
25	6	45	5	15	2	45	10	50
28	6	38	5	22	2	54	10	44

LUNACYE.

Pełnia d. 5 g. 7 m. 46 s. 3 wieczór.

Ostatnia kwadra d. 12 g. 10 m. 56 s. 1 rano.

Nów d. 20 g. 1 m. 47 s. 8 po północy.

Pierwsza kwadra d. 28 g. 6 m. 21 s. 9 rano.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

I. *Lasy* — Prowadzić daléj roboty poprzednie wierzby ogławić, faszynę wycinać — czynić przygotowania do węglarstwa — w polowaniach ochraniać grubą zwierzynę.

2. *Ogrody* — Roboty zaczęte kończyć — jeśli powietrze łagodne i śnieg niegłęboki, suche gałęzie na drzewach odcinać, zdejmować mech i starą popsutą korę.

Miesiąc ten od mrozów wielkich jest mianowany, czyli mu przyznamy pochodzenie od wyrazu luty, znaczącego dawniéj srogi i okrutny, czyli od luta, to jest lodu, jak niegdyś mówiono. — Równie jak Styczeń mroźnym bywał i bywa; zkąd dawne przysłowie: „Spyta cie Luty, maszli bóty„

Martius | **MARZEC** | **ma dni 31.**

ŚWIĘTA RZYMSKIE.		ŚWIĘTA RUSKIE.
1 P	Albina biskupa wyz.	18 Lwa Papy Rym.
2 W	Heleny cesarzowéj.	19 Archyppa apost.
3 S	*Suched.* Kunegundy ce.	20 Lwa Episko.
4 C	Kazimierza k. Pol.	21 Tymoftea prepod.
5 P	*Suched.* Fryderyka op.	22 SS. mm. w Ewhen.
6 S	*Suched.* Kolety panny.	23 Połykarpa Jepis m.

Ew. Sucha. u Mat. ś. w rozd. 17. O przemienieniu się Jezusa.

7 N	2 SUCHA Tomasza Ak.	24 N. 2 POS. Ob; Hł. Jo
8 P	Jana Boż. w. i Beaty pan.	25 Tarasia Archied.
9 W	Franciszki Rzy.	26 Pomfyria Archiep.
10 S	40 Męczenników	27 Prokopia prepod.
11 C	Konstantego Wiel.	28 Wasylya prepod.
12 P	Grzegorza papieża.	29 Kassyana mucz.
13 S	Krystyny panny.	1 MART. Jewdokyi m

Ew. Głucha u Łuk. ś. w rozd. 11. O wyrzucaniu dyabłów.

14 N	3. GŁUCHA. Zachar. i Mat.	2 N. 2 POS. Fteod. m.
15 P	Izabelli i Leoncyi pp.	3 Jewtropia mucze.
16 W	Cyryaka Dyakona.	4 Harasyma prepod.
17 S	Gertrudy panny	5 Konona mucz.
18 C	Aleksan. b. m. i Edwar. m.	6 SS. 42 muczeników.
19 P	Józefa oblu. N. M. P.	7 Wasyłya mucz.
20 S	Eufemii i Teodozyi mm.	8 Fteofyłaka prepoe.

Środop. u Jana ś. w rozd. 6. o nakarmieniu 5000 ludzi.

21 N	4 SRODOP. Bened. op. w.	9 N. 4 POS. Ss 40 muc
22 P	Katarzyny krół.	10 Kondrata mucze.
23 W	Oktawina męcz.	11 Sofronia Patryar.
24 S	Gabryela Archanioła	12 Fteofana prepod.
25 C	ZWIASTOW. N. M. P.	13 Nykyfora Patryar.
26 P	Teodora biskupa	14 Wenedykta prepod.
27 S	Jana pust. i Ruperta b. w.	15 Ahapia mucze.

Ew. Biał. u Jana ś. w rozd. 8. O Żydach którzy chcieli ukam. Jezusa.

28 N	5 BIAŁA. Syksta pap.	16 N. 5 POS. Sawyna m
29 P	Eustazego opata	17 Aleksia prepod.
30 W	Kwiryna mecze.	18 Kyryłła archiep.
31 S	Balbiny i Kornelii pp.	19 Chrysanfta mucze.

Miesiąca dnie	☉ Słońca Wsch: G.	M.	☉ Zach: G.	M.	Przyb: dnia G.	M.	Długość dnia G.	M.
5	6	30	5	30	3	10	11	0
10	6	21	5	39	3	28	11	18
15	6	11	5	49	3	48	11	38
20	6	2	5	58	4	6	11	56
25	5	52	6	8	4	26	12	16
30	5	43	6	17	4	44	12	34

LUNACYE.

Pełnia d. 6 g. 6 m. 23 s. 6 rano.

Ostatnia kw. d. 12 g. 9 m. 23 s. 0 wieczór.

Nów d. 20 g. 7 m. 39 s. 2 wieczòr.

Piérwsza kwa. d. 28 g. 9 m. 28 s. 4 wieczór

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy*—Prowadzić daléj roboty w Styczniu zaczęte a nad to węglarnie, smolarnie, popielarnie obdzierać korę olszową dla farbierzy — zbierać bagno pospolite (Ledum palustre) dla garbarzy ściągać sok brzozowy i klonowy — strzelać na grze, głuszcze i cietrzewie — podczas przelotu inne ptastwo.

2. *Ogrody*—Delikatne drzewa owocowe matami lub ściankami od mocnych promieni słońca osłaniać— przy końcu miesiąca rznąć zrazy, i jeśli pogoda szczepić i kopulizować śliwy, wiśnie, jabłonie i grusze, niszczyć gąsienice czerwcem drzewnym—obcinać drzewa szpalerowe jeśli pogoda — sadzić agrest i porzyczki— przesadzać wszystkie drzewa jeśli ziemia rozmarzła, podczas wilgoci mech z drzew ścierać, winorośle podejmować, przecierać i obcinać, lecz przy końcu miesiąca—sadzić ziarna owocowe—ablegrować czyli kabłonkować.

Przysłowie Gospodarskie uczy iż, suchy Marzec najlepsze urodzaje zapewnia.

Aprilis **KWIECIEŃ** ma dni 30.

		ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA RUSKIE.
1	C	Hugona biskupa wyz.	20 Prep. Ot. w Ob.S.Sa.
2	P	7 *Bol. N. M. P.* Fran.zP.	21 Jakowa prepod.
3	S	Rycharda bis. wyz.	22 Wasyl'ya jepisk.

Ew. Kwietn. u Mat. ś. w rozd. 21. O wjeździe Jezusa do Jeruzalem.

4	N	6 *KWIET.* Izydora b. w.	23 N. 6 POST Nykon. p
5	P	Wincentego Ferc. wyz.	24 Zacharyi prepod.
6	W	Celestyna papieża	25 BŁAHOWISZCZE.
7	S	Epifaniusza męcz.	26 Sobor Hawryiła.
8	C	*Wiecz. Pańs.* Dyon b. w.	27 Matrony mucz.
9	P	*Wielki.* Maryi Egip. pok.	28 Iłariona prepod.
10	S	*Wielka.* Ezechiela pro.	29 Marka prepod.

Ew. Wielka u Marka ś. w rozd. 16. O zmartwychwstaniu Jezusa.

11	N	WIEL. ZMART. Leona p	30 N.WOSKR. Joan. L.
12	P	WIELK. Juliusza pap.	31 PO. SWITŁ. Ipat. Ję
13	W	Justyna męcz.	1 APR. W. SW. Mar. J.
14	S	Waleryana męcz.	2 Tyta prepod.
15	C	Ludwiny p. i Kasyldy p.	3 Nykyty prepod.
16	P	Lamberta męcz.	4 Josyfa prepod.
17	S	Rudolfa bisk. męcz.	5 Fteodata mucze.

1 Przew. u Jana ś. w rozd. 20. O pokazywaniu się Jez. uczniom.

18	N	1 PRZEW. Apolonni m.	6 N. 1 PO WOS. Jew.
19	P	Wernara m. i Antonia p.	7 Heorhia prepod.
20	W	Agnieszki policyanki	8 Irodiona apost.
21	S	Anzelma bisk. wyz.	9 Jewpsychia jepis.
22	C	Sotera i Kaja m.	10 Terentia mucz.
23	P	Wojciecha arcyb. m.	11 Antypy jepis.
24	S	Jérzego męcz.	12 Wasyłya prepod.

2 Gr Jezus u Jana ś. w rozd. 10. O Chrystusie dobrym pastérzu.

25	N	2 GROBU J. Marka ew.	13 N. 2 PO WOS. Art.
26	P	Kleta i Marcella mm.	14 Martyna. prepod.
27	W	Anastazego p. i Teofila b.	15 Arystarcha apost.
28	S	Witalisa męcz.	16 Ahapii mucze.
29	C	Piotra męcz.	17 Symeona prepod.
30	P	Katarzyny Seneń.	18 Joanna prepod.

Miesiąca dnie	☉ Słońca Wsch: G.	M.	☉ Zach: G.	M.	Przyb: dnia G.	M.	Długość dnia G.	M.
5	5	32	6	28	5	6	12	56
10	5	22	6	38	5	26	13	16
15	5	13	6	47	5	44	13	34
20	5	5	6	55	6	0	13	50
25	4	57	7	3	6	16	14	6
30	4	48	7	12	6	34	1	24

LUNACYE.

Pełnia d. 4 g. 3 m. 17 s. 2 po południu.

Ostatnia kwadra d. 11. g. 9 m.52 s. 9 rano.

Nów d. 19 g. 0 m. 38 s. 6 po północy.

Pierwsza kw. d. 27 g. 8 m. 56 s. 3 rano.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1 *Lasy* — spławiać drzewo — wycinać szakłak, kruszynę (Rhamnus frangula) na węgle do prochu strzelbowego, pozostałe w cięciach drzewo, wywieźć—obdzierać korę dla garbarzy—ścinać wiązy i lipy dla łyka—wyznaczać pastwiska leśne—polowanie jak w przeszłym miesiącu odbywać, śledzić gniazda wilków i młode wytępiać.

2 *Ogrody* — kończyć roboty zeszłego miesiąca — skoro zimno ustanie zdejmować nakrycia z wszystkich drzew — drzewa na nowo do kołów przywięzywać — zakładać szkoły drzew, uszkodzone goić — brzoskwinie i morele jeśli się kwiat rozwinął zasłaniać ściankami — opatrywać drzewka oczkowane przeszłego lata, maliny, roboty przed szpalerami spulchniać, drzewa młode obcinać po deszczu, gałązki odłączać — ablegrować drzéwa i krzewy—od drzew owocowych wypustki korzeniowe odejmować.

Kiedy ten miesiąc ciepły i mokry, obfite urodzaje obiecuje, podług przysłowia. suchy Marzec, Maj niechłodny, Kwiecień mokry, rok niegłodny.

Majus

MAJ

ma dni 31.

		SWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA RUSKIE.
1	S	Filipa i Jakóba. A.	19 Joanna prepod.

Ew. 3 po W. u Jana ś. w rozd. 16. O odéjściu Chrystusa do Ojca.

2	N	3 po W op. ś Józ. Zyg.	20 N. 3 PO W. Fteod. p.
3	P	Znalezi. ś. Krzyża.	21 Januaria mucze.
4	W	Floryana Męczeni.	22 Fteodora Sykeota.
5	S	Gotharda bis. wyzn.	23 Heorchia mucze.
6	C	Jana w Oleju Męczen.	24 Sawwy mucze.
7	P	Domicelli Panny.	25 Marka Jew. apost.
8	S	STANISŁAWA Bi.	26 Wasyłya mucze.

4 po W. u Jana ś. w r. 16 O przyczynie Ch. odéjścia

9	N	4 po W. N. M. P. Łask.	27 N. 4 PO W. Sym. J. m
10	P	Izydora włoscianina.	28 Jasona apost.
11	W	Beatryksy panny.	29 Dewiat mucze.
12	S	Nerensza i Pankrac. m.	30 Jakowa proroka.
13	C	Hilarego bisk.	1 MAJ. Jermyi proro.
14	P	Bonifacego męcz.	2 Aftanasya Aleks.
15	S	Zofii i 3 Córki.	3 Tymoftea mucz.

Ew. 5 po W. u Jana ś. w rozd. 16. O skutku prośby w imię Jezusa.

16	N	5 PO W. KRZ. Jana Ne.	4 N. 5 PO W. Pełah. m.
17	P	*Krzyż.* Paschalisa wyz.	5 Iryny mucz.
18	W	*Krzyż.* Peliksa kapuc.	6 Jowa prawednaho.
19	S	*Krzyż.* Piotre Celes.	7 Wospom. Kresta.
20	C	WNIEB. PANS. Bernar.	8 WOS. HOS. Joan. B.
21	P	Heleny król.	9 Pren. M. Nykoł.
22	S	Julii panny męcz.	10 Symona apost.

Ew. 6 po W. u Jana ś. w rozd. 15. O przyjściu pociechy Ducha.

23	N	6 O. PO W. Dezyderyusza	11 N. 6 PO W. Mokia m
24	P	Joanny wdowy.	12 Jepyfania Jepis.
25	W	Urbana papieża.	13 Hłykeryi mucze.
26	S	Filipa Neryusza wyz.	14 Isydora mucz.
27	C	Jana papierza.	15 Pahomyja Wefy.
28	P	Wilhelma i Magdal z P	16 Fteodora prepod.
29	S	Maks. b. i Teod. p. *Wig.*	17 Andronika apost.

Ew. Ś. Zesł. u Jana ś. w r. 14. O zesłaniu Ducha ś.

30	N	SW. ZESŁ. D. ś. Feliks. p.	18 N. SO. s. D. Fteod p.
31	P	SWIĄT Petroneli p.	19 SSS. TROI. Patr. J.

Miesiąca dnie	Słońca Wsch: G:	Wsch: M:	Zach: G:	Zach: M:	Przyb: dnia G:	Przyb: dnia M:	Długość dnia G:	Długość dnia M:
5	4	40	7	20	6	50	14	40
10	4	32	7	28	7	6	14	56
15	4	26	7	34	7	18	15	8
20	4	19	7	41	7	32	15	22
25	4	12	7	48	7	46	15	36
30	4	7	7	53	7	56	15	46

LUNACYE.

Pełnia d. 3 g. 11 m. 16 s. 2 w nocy.

Ostatnia kw. d. 10 g. 12 m. 16 s. 5 w nocy.

Now d. 19 g. 4 m. 8 s. 7 rano.

Pierwsza kw. d. 26 g. 4 m. 31 ś. 8 po połu.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy* — Wydobywać karpinę — palić węgle, smołę, popioły — spławiać drzewo — zbierać żywicę ze świerków, jodeł modrzewiów - przepiòrki w siatki łapać, inne ptastwo ochraniać — kopać torf, bursztyn, rudę żalazną, marmur, gips wapno i t. d. — pasza pszczół zaczyna się.

2. *Ogrody* — Prowadzić dalej nieuskuteczniono roboty — młode gąsienice podczas chłodu niszczyć — opatrywać szkółki — w potrzebie szczepić w pieniek i kopulizować — na drzewkach kopulizowanych w Marcu lub początku Kwietnia zwolnić obwiązanie — polewać wszystkie nowo zasadzone drzewa i rośliny — drogi czyścić, wszystko porządkować.

Miesiąc to najpiękniéjszy dla oka, ale jak u nas nie zawsze ciepły, jednak lekarze przeznaczają go chorym do kuracyi. jakoż są takie, które tylko w tym miesiącu się udają a to dla ziół mnóstwa. Z tym miesiącem rozpoczyna się między młodzieżą gra zwana *zielone*; bardzo już jest dawna i dla tego samego zarzucać jéj nie należy.

Junius

CZERWIEC

ma dni 30.

		ŚWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.
1	W	Nikodema mecz.	20 Ftalatea mucz.
2	Ś	*Suched.* Erazma d. m.	21 Konstant. i Jeleny.
3	C	Klotyldy królowéj	22 Wasylya mucze.
4	P	*Suched.* Floryana bisk.	23 Michaiła prepod.
5	S	*Suched.* Florencyi p.	24 Symeona prepod.

Ew. SSS. Tr. u Łuk. ś. w rozd. 6. O potrzebie ludzkości i litości.

6	N	1 SSS. TROJ. Norb. op.	25 N. 1 PO S. Tretye od
7	P	Roberta bisk. w.	26 Karpa apost.
8	W	Medarba biskupa w.	27 Fteraponta jepis.
9	S	Felicyana mecz.	28 Nykity prepod.
10	C	BOŻ. CIAŁO Małgoż. p.	29 TYŁO CHR. Ftood.
11	P	Barnabasza apostoła	30 Isaaka prepod.
12	S	Onufrego wyznaw.	31 Jermya apost.

Ew. 2 po Św. u Łuk. ś. w rozd. 14. O wezwaniu na wielką wieczerzą.

13	N	2 PO S. Antoniego z P.	1 JIUN. N 2 PO S. do P
14	P	Bazylego wyznawey	2 Nykyfora patryar.
15	W	Wita i ModSsta mm.	3 Łukiłłyana mucz.
16	S	Justyny panny	4 Mytrolana patryar.
17	C	Adolfa biskupa	5 Doroftea Jepis. m.
18	P	*Serca Jez.* Marr. i Mar.	6 Sostradaniie pre. Bo
19	S	Gerwa i Protazego mm.	7 Fteodora Jepisko.

Ew. 3 po Św. u Łuk. ś. w rozd. 15. O zgubionéj owcy i groszu.

20	N	3 PO SW. Reginy pan.	8 N. 3 PO S. Fteod m.
21	P	Alojzego Gonzagi wy.	9 Kyryłła arciep.
22	W	Paulina bizkupa wyz.	10 Tymoftea Jepis. m.
23	S	Agrypiny panny	11 Warftołomea apost
24	C	Narodzenie ś Jana	12 Onufrya prepod.
25	P	Gwilelma wyznawcy	13 Akiłyny mucz.
26	S	Jana i Pawła mm.	14 Jełyssea prorok.

Ew. 4 po Sw. u Łuk. ś. w rozd. 5. O obfitym Piotra połowie ryb.

27	N	4 PO SW. Władys. kr. w.	15 N. 4 PO S. Amosap.
28	P	*Wigilia* Leona bisk.	16 Tychona prepoe.
29	W	PIOTRA i PAWŁA.	17 Manuiła mucz.
30	S	Emilii i Lucyny mm.	18 Łeontya mucz.

Miesiąca dnie	Słońca Wsch; G.	Słońca Wsch; M.	Słońca Zach: G.	Słońca Zach: M.	Przyb. dnia G.	Przyb. dnia M.	Długość dnia G.	Długość dnia M.
5	4	2	7	58	8	6	15	56
10	3	59	8	1	8	12	16	2
15	3	56	8	4	8	18	16	8
20	3	56	8	4	8	18	16	8
25	3	56	8	4	ubyło		16	8
30	3	57	8	3	0	4	16	6

LUNACYE.

Pełnia d. 2 g. 7 m. 19 s. 3 rano.

Ostatnia kw. d. 9 g. 4 m. 8 s. 3 po południu.

Nów d. 17 g. 5 m. 40 s. 5 po południu.

Pierwsza kw. d. 24 g. 9. m. 40 s. 3 wieczór.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy.* — Prowadzić daléj roboty zaczęte — użytkować z żywicy świerkowéj lub szyszek jodłowych na terpentynę — polować na rogacze i kozły.

2. *Ogrody.* — Opuszczone dawniéj roboty uskuteczniać — szkodliwe ptastwo straszydłami odganiać — gałązki brzoskwiń i morele do szpaleru przywięzywać — nowe drzewka podczas suszy podlać raz na tydzień — czyścić okulizowane — opatrzyć winorośle, roboty wzdłuż szpalerów i drzew owocowych ciągle w pulchności i czystości utrzymywać — w ostatnich dniach, jeśli wiosna, była ciepła oczkować drzewa pestkowe.

W naszym klimacie Czerwiec dopiéro zapewnia chwilę od mrozów bezpieczną, chociaż w r. 1353 i 1362 i o téj porze były śniegi i zimna. Miesiąc ten zwykle jest ciepły i suchy, ztąd poszło u ludu w przysłowie: przed S. Janem prosić o dészcz trzeba, a po S. Janie i nieproszony pada.

Julius **LIPIEC** ma dni 31.

	SWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA RUSKIE.
1 P	Teobalda opata wyz.	19 Judy Ftad. apost.
2 W	Nawiedzenie N. M. P.	20 Mefodia Jepis.
3 S	Anatoliego wyz.	21 Juljana mucz.

Ew. 5 po Św. u Mateusza ś. w rozd. 5. O sprawiedliwości.

4 N	5 PO SW. Józefa Kalas.	22 N. 5 PO S. Jews. J.
5 P	Karoliny panny	23 Ahrypiy mucz.
6 W	Izaiasza proroka	24 ROŻDEST. Joanna.
7 S	Estery Królowéj	25 Fewronyi prepod.
8 C	Elzbiety król. wdowy	26 Dawyda prepod.
9 P	Cyrylla biskupa	27 Sampsona prepod.
10 S	Amalii panny	28 Kyra y Joanna.

Ew. 6 po Sw. u Marka ś. w rozd. 8. O nakarmieniu 4000 ludzi.

11 N	6 PO S. Jana z Dukli i Pe	29 N. 6 PO S. PET. i P A
12 P	Jana Gwalberta wyz.	30 SS. apost 12.
13 W	Małgorzaty panny m.	1 JUL. Kosm. i Dam.
14 S	Bonawentury doktora	2 Poło. Ryzy Bohoro
15 C	Rozesł. apost. i Henryka	3 Jakynfta mucz.
16 P	N. M. P. Szkaplerznéj	4 Andreja archiep.
17 S	Aleksego w. i Berty p.	5 Aftanasia Afrons.

Ew. 6 po Św. u Mat. ś. w rozd. 7. O fałszywych prorokach.

18 N	7 PO S. Szym. z Lipni w	6 N. 7 PO S. Sys. pre.
19 P	Wincentego z Paul. w.	7 Ftomy prepod.
20 W	Cesława wyznaw.	8 Prokopya mucz.
21 S	Daniela proroka	9 Pankratya Jep. m.
22 C	Maryi Magdaleny	10 40 i piat mucz.
23 P	Teofila męczennika	11 Jewfymyi mucze.
24 S	Krystyny panny m.	12 Prokła mucz.

Ew. 8 po Św. u Łuk. ś. w rozd. 16. O niesprawiedliwym szafarzu.

25 N	8 PO S. Jakób. a. i Kune	13 N. 8 PO S. Hawr. ar.
26 P	Anny matki N. M. P.	14 Akyty apost.
27 W	Jukunda i Antusa mm.	15 Kyrika mucz.
28 S	Innocent. p. i Peregry. w	16 Aftynohena Jepis.
29 C	Marty gosp. p. i Lucyl. m	17 Maryny mucz.
30 P	Heleny wdowy	18 Jemyłyana mucz.
31 S	Ignacego Lojoli wyz.	19 Makryny prepod.

Miesiąca dnie	☉ Słońca ☉ Wsch: G.	M.	Zach: G.	M.	Ubyc: dnia G.	M.	Długość dnia G.	M.
5	4	0	8	0	0	10	16	0
10	4	3	7	57	0	16	15	54
15	4	7	7	53	0	24	15	46
20	4	12	7	48	0	34	15	36
25	4	17	7	43	0	44	15	26
30	4	24	7	36	0	58	15	12

LUNACYE.

☉ Pełnia d. 1 g. 4 m. 21 s. 5 po południe.

☾ Ostatnia kw. d. 9 g. 8 m. 59 s. 8 rano.

Nów d. 17 g. 5 m. 8 s. 5 rano.

☽ Piérwsza kwa. d. 24 g. 1 m. 55 s. 0 po półn.

☉ Pełnia d. 31 g. 3 m. 5 s. 0 rano.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy*—Postępować jak w przeszłym miesiącu skończyć kopanie torfu — strzelać ptastwo błotne

2. *Ogrody*— Powtarzać opatrywanie brzoskwiń i innych drzew szpalerowych. oraz szkołek — głównem zatrudnieniem jest oczkowanie. niech tylko zrazy należycie dojrzeją — wodorośle i wypustki korzeniowe obcinać— uszkodzone od gradu lub burzy drzewa maścią lub kitem opatrzyć, na nowo do kołów przymocować pielęgnować winograd — osy i szczypawki n drzewach gubić.

Miesiąc ten najgorętszy i najzdrowszy w kraju naszym, bierze nazwę od drzewa lipowego, które teraz kwitnie i najlepszéj żywności pszczołom dostarcza. W tym miesiącu bywa właściwie początek żniwa, używanie jagód i owoców rannych i koniec przednówka, często tak okropnego dla wiejskiego ludu.

Augustus — **SIERPIEN** — **ma dni 31.**

ŚWIĘTA RZYMSKIE		ŚWIĘTA RUSKIE.
Ew. 9 po Św. u Łuk. ś. w r. 19. O zburzeniu Jeruz.		
1 N	9 PO S. Piotra w okow	20 N. 9 PO S. Ylyi pro
2 P	N. M. *P.* Anielskiej	21 Symeona prepod.
3 W	Znal. ś. Szczep. i Aspr. b.	22 Maryi Mahdałyny.
4 S	Dominika wyznaw.	23 Trofyma mucz.
5 C	N. M. P. Snież. i Grzeg.	24 Chrystyny mucz.
6 P	Przemienienie Pańskie	25 Uspen. ś. Anny.
7 S	Kajetana wyznaw.	26 Jermołaja mucz.
Ew. 10 po Św. u Łukasza ś. w rozd. 18. O Faryzeuszu i Celniku.		
8 N	10 PO SW. Cyryaka m.	27 N. 10 PO S. Panto. m.
9 P	Kamilla z Lellis wyz.	28 Prochora apost.
10 W	Wawrzyń. m. i Filo. p. m	29 Kałłynyka mucz.
11 S	Zuzanny panny m.	30 Syły apost.
12 C	Klary panny	31 *Zapust do Uspenya*
13 P	Hipolita męcz.	1 Awgust. Proisch. Kr.
14 S	*Wigilia.* Euzebii m.	2 Stefana mucz.
Ew. 11 po Św. u Mar. ś. w r. 7. O głuchym i niemym		
15 N	11 PO S. WNIEB. NMP.	3 N. 11 PO S. Isaak. p.
16 P	Rocha wyz.	4 Sedmy Otokow.
17 W	Anastazego biskupa	5 Jewsyhnyja mucz.
18 S	Heleny Szwed. m.	6 PREOBRAZ. HOSP.
19 C	Beniguy p. i Sebalda w.	7 Demetya prepod.
20 P	Bernarda opata wyz.	8 Jemełyana Jepis.
21 S	Joanny Fremiot wd.	9 Matfya apost.
Ew. 12 po Św. u Łukasza ś. w roz. 10. O zranionym Samarytanie.		
22 N	12 PO SW Jacka wyz.	10 N. 12 PO S. Ławr. m
23 P	Zacharyasza biskupa.	11 Jewpła mucz.
24 W	Bartłomieja apost.	12 Fotya mucz.
25 S	Ludwika króla	13 Maksyma prepod.
26 C	Aleksand. m. i Zefirynap.	14 Mtchea prorok.
27 P	Róży p. i przen. ś Kaźm	15 USPEN. BOHORO.
28 S	Augustyna bisk. wyz.	16 Nerukotw.. obraz.
Ew. 13 po Św. u Łukasza ś. w roz. 17. O uzdrowieniu 10 trędowatych.		
29 N	13 PO S. NMP. POCIES.	17 N. 13. PO S. Myr. m
30 P	Feliksa męczennika	18 Flora y Ławra m.
31 W	Rajmunda wyznawcy	19 Andrea mucz.

Miesiąca dnie	Słońca Wsch: G.	Słońca Wsch: M:	Słońca Zach: G.	Słońca Zach: M.	Ubyc: dnia G.	Ubyc: dnia M:	Długość dnia G:	Długość dnia M:
5	4	33	7	27	1	16	14	54
10	4	41	7	19	1	32	14	38
15	4	50	7	10	1	30	14	20
20	4	59	7	1	2	8	14	2
25	5	6	6	54	2	22	13	48
30	5	15	6	45	2	40	13	30

LUNACYE.

Ostatnia kwadra d. 8 g. 2 m. 20 s. 0 po północy.

Nów d. 15 g. 2 m. 51. s. 3 po północy.

Pierwsza kwadra d. 22 g. 6 m. 55 s 0 rano.

Pełnia d. 29 g. 3 m. 59 s. 7 po południu.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy.* — Toż samo co w przeszłym miesiącu — wyznaczać drzewo do ścięcia na jesień — zbierać grzyby, orzechy, gąbkę modrzewową — wyciskać sok szaklakowy [Saftgrün].

2. *Ogrody* — Nieustawać w robotach z Lipca — drzewa ziarnkowe późnego gatunku oczkować — w szkole drzew ziemię spulchniać i czyścić — ziarna owocowe zbierać — owoce suszyć — gałęzie z owocami podbierać — na krzakach winnych gałęzie na owoc przyszłoroczny skracać — krety gubić.

Miesiąc ten będąc powszechnie czasem żniwa i zbiorów, od sierpa dostał swą nazwę. Uważany jest także za najgorętszy i dla tego pozwolone są urzędom i naukom dnie wolne *feriae;* zwłaszcza dnie kanikułą zwane czyli psie, ponieważ Sirius lub psia gwiazda razem wtedy ze słońcem wchodzi. Jednak dla chłodnéj nocy, zwykle mniéj jest skwarnym od Lipca.

September | # WRZESIEN | **ma dni 30.**

	ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA RUSKIE.
1 S	Idziego opata wyz.	20 Samuiła proroka.
2 C	Stefana króla wyz.	21 Ftaddea apost.
3 P	Bronisławy i Eufemii p.	22 Ahaitonyka mucz.
4 S	Rozalii panny	23 Łuppa mucze.

Ew. 14 po Św. u Mat. ś. w rozd. 6. O służeniu Bogu i mamonie.

5 N	14 PO P. JOACH. MPOJ.	24 N.14 PO S.Jew. m
6 P	Zacharyasza proroka	25 Warftołomea ap.
7 W	Reginy panny męcz.	26 Adryana mucze.
8 S	NARODZENIE N. M. P.	27 Pimona prepod.
9 C	Gorgoniusza męcz.	28 Moysea muryna.
10 P	Mikołaja z Tolen. wyz.	29 Usiknow. Joanne.
11 S	Prota i Jacka mm.	30 Aleksandra patri.

Ew. 15 po Św. u Łukasza ś. w rozd. 7. O wskrzeszeniu syna w Naim.

12 N	15 PO S. IM. NMP. Tob.	31 N.15 PO S. Poł. Poi.
13 P	Aureliusza biskupa	1 Sentiab Symona St.
14 W	*Podwyż.* ś. Krzyża	2 Mamanta mucz.
15 S	*Suched.* Nikodema m.	3 Anftyma mucz.
16 C	Ludomiły męcz.	4 Wawyły Swiasz.
17 P	*Suched.* Pietna ś. Franc.	5 Zacharyi proroka
18 S	*Suched.* Józefa z Kop.	6 Czudo. ś. Mychaiła

Ew. 16 po Św. u Łukasza ś. w roz. 14. O uzdrowieniu opuchłego.

19 N	16 PO S. Januaryusza m.	7 N. PO S. Soz. m.
20 P	Eustachiusza bis.	8 ROZDEST. BOHO.
21 W	Mateusza apost.	9 Joakima y Anny
22 S	Maurycego bisk m.	10 Mynodory mucz.
23 C	Tekli panny męcz.	11 Ftedora prepod.
24 P	Gerarda biskupa m.	12 Awtonoma mucz.
25 S	Kleofasa i Towarz. mm.	13 Kornyła mucze.

Ew. 17. po Św. u Mateusza ś. w rozd. 22. O miłości Boga i bliźniego.

26 N	17 PO S. Władysł. z. Gi.	14 N. 17 PO S. Wozd.
27 P	Przen. ś. Stanisła. i Epik.	15 Nykity mucze.
28 W	Wacława męcz.	16 Josafata archiep.
29 S	Michała Archanioła	17 Sofii mucze.
30 C	Hiéronima doktora	18 Jewmenia prepod.

Miesiąca dnie	Słońca Wsch: G.	Słońca Wsch: M.	Słońca Zach: G.	Słońca Zach: M.	Ubyc: dnia G.	Ubyc: dnia M.	Długość dnia G.	Długość dnia M.
5	5	26	6	34	3	2	13	8
10	5	35	6	25	3	20	12	50
15	5	45	6	15	3	40	12	30
20	5	54	6	6	3	58	12	12
25	6	4	5	58	4	18	11	52
30	6	13	5	47	4	36	11	34

LUNACYE.

Ostatnia kwadra d. 6. g. 7 m. 28 s. 0 wieczór.

Nów d. 13 g. 11 m. 31 s. 8 w nocy.

Pierwsza kw. d. 20 g. 10 s. 6 po południu.

Pełnia d. 28 g. 6 m. 18 s. 4 rano.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy* — Wydobywać karpinę, cechować drzewo — spławiać — zbierać owoce leśne — pasza pszczół kończy się — strzelać jelenie stare i ptastwo wszelkie wodne i błotne — skończyć palenie smoły i popiołu.

2. *Ogrody* — Przewracać grunt pod nowe drzewa — owoce dojrzałe zbierać, zimowe jak najdłużéj zostawić — gubić osy zawieszaniem flaszeczek z cienkiemi szyjkami i wodę osiodzoną — gubić myszy — ogród po raz ostatni oczyścić — obwiązanie drzewek okulizowanych zwolnieć — liście zgrabiać, odejmować liście zasłaniające grona winne.

Od wrzosu, który w tym miesiącu po lasach kwitnie, nazwisko bierze. Niegdyś do brania leków za dogodny był uwarzany i dotąd koń w nim spłodzony, wieśniak, za trwałego jest poczytany, Lubo ten miasiac porę letnią kończy a jesienną zaczyna, jednak niemal za najprzyjemniéjszy u nas uwarzany bydź może, ile że jest obfity w owoce, i inne płody ziemi.

October **PAZDZIERNIK** ma dni 31.

ŚWIĘTA RZYMSKIE.			ŚWIĘTA RUSKIE.
1	P	Remigiusza biskupa w.	19 Trofyma mucze.
2	S	Aniołów Stróżów	20 Jewstafya mucze.
Ew. 18 po Św. u Mat. ś. w r. 9. O uzdrow. parality.			
3	N	18 PO S. RÓŻAN. Lukre	21 N. 18 PO S. Kodr. a.
4	P	Franciszka Seraf w.	22 Foky mucze.
5	W	Placyda męcz.	23 Zaczatye Joanna
6	S	Brunona wyznaw.	24 Ftekły mucze.
7	C	Justyny panny m.	25 Jewfrosyni prepod.
8	P	Brigitty wdowy	26 JOANNA BOHOSŁ.
9	S	Dyonizego Areopa.	27 Kałystrata mucz.
19. po Św. u Mat. ś. w. r. 22. O wezwaniu na gody.			
10	N	19 PO S. Wincent. Kad.	28 N. 19 PO S. Chary. p.
11	P	Placydy i Filonelli pp.	29 Kyryaka prepod.
12	W	Maksymiliana biskupa	30 Hryhora Jepis m.
13	S	Edwarda króla	1 Oktabr. POKR. BO.
14	C	Kaliksta papieża	2 Kypryana Jepisk.
15	P	Jadwigi i Teresy	3 Dyonysya mucz.
16	S	Gawła opata wyz.	4 Jeroftea Jepis. m.
Ew. 20 po Św. u Jana ś. w rozd. 4. O chorym synie królewskim.			
17	N	20 PO S. Flerentego b.	5 N. 20 PO S. Char. m.
18	P	Łukasza ewangelisty	6 Ftomy apost.
19	W	Piotra z Alkan.	7 Serhya i Wakcha.
20	S	Prze. ś. Wojciecha i Edm	8 Pełahyi prepod.
21	C	Urszuli panny m.	9 Jakowa apost.
22	P	Korduli panny m.	10 Jewłampya mucz.
23	S	Jana Kapistrana w.	11 Fyłyppa apost.
Ew. 21 po Św. u Mat. ś. w rozd. 18. O dłużnym i złośliwym słudze.			
24	N	21 PO S. Jana Kantego	12 N. 21 PO S. Pro. m.
25	P	Kryspina i Kryspian. mm.	13 Karpa y Papyła
26	W	Ewarysta pap.	14 Nazarya mucz.
27	S	Iwona wyz.	15 Jewtymya prep.
28	C	Szymona i Judy ap.	16 Łonhyna mucz.
29	P	Narcyza biskupa	17 Osyi proroka
30	S	*Wigilia.* Marcella pap.	18 Łuki Jew. apost.
Ew. 22 po Św. u Mateusza ś. w rozd. 22. O czynszowéj monecie.			
31	N	22 PO S. Wolfgang b. w.	19 N 22 PO S. Joila pr.

Miesiąca dnie	Słońca Wsch; G.	Słońca Wsch; M.	Słońca Zach: G.	Słońca Zach: M.	Ubyc. dnia G.	Ubyc. dnia M.	Długość dnia G.	Długość dnia M.
5	6	23	5	37	4	56	11	14
10	6	32	5	28	5	14	10	56
15	6	42	5	18	5	34	10	36
20	6	51	5	9	5	52	10	18
25	6	59	5	1	6	8	10	2
30	7	9	4	51	6	28	9	42

LUNACYE.

Pełnia d. 6 g. 11 m. 29 s. 6 rano.

Nów d. 13 g. 8 m. 7 s. 8 rano.

Pierwsza kw. d. 19 g. 12. m. 49 s. 0 w południe.

Pełnia d. 27 g. 12 m. 47 s. 0 w południe.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy.* — Ciąć drzewo wysokopienne — wyrąbiać drzewo do spławu na wiosnę — skończyć roboty węglarskie — zbierać żołądź, nasienia drzewne, żywicę — strzelać łanie po bekowisku jałowe, kozły, dziki, i głuszcze — odbywać małe polowanie.

2. *Ogrody* — Przesadzać drzewa owocowe w gruncie piaszczystym, gdyż w ciężkim lepiej na wiosnę — mianowicie przesadzać agrest, maliny i porzyczki — siać ziarna owocowe — oczyszczać drzewa z mhu — krzaki winne nachylać, ziemią lub gnojem na pół stopy zasypać — późne owoce zbierać — uschłe drzewa wyrzucić — w wazonach do zimowych stanowisk przenieść — szpalerowe obcinać — znosić narzędzia ogrodowe gubić szczury, myszy i wszelkie robactwo.

Chwile tego miesiąca trzymają środek między upałami lata i mrozami zimy, zwłaszcza z początku miewa dnie bardzo przyjemne.

November — **LISTOPAD** — **ma dnï 30.**

		ŚWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA RUSKIE.
1	P	WSZYSTKICH SS.	20 Artemia mucz.
2	W	*Dzień Zaduszny* i Pag,m.	21 Hariona prepod.
3	S	Huberta biskupa wyz.	22 Awerkia jepis.
4	C	Karola Borom. b. w.	23 Jakowa apost.
5	P	Elżbiety MJC. i Emer. w.	24 Arefty mucz.
6	S	Leonarda wyznaw.	25 Markiana mucz.

Ew. 23 po Św. u Mateusza ś. w rozd. 9. O wskrzeszeniu córki książęcia.

7	N	23 PO S. OPIEKI NMP.	26 N. 23 PO S. Dymi.m.
8	P	4 Koronatów	27 Nestora mucz.
9	W	Teodora męcz.	28 Terentia m.
10	S	Andrzeja z Aweł.	29 Anastazyi mucz.
11	C	Marcina biskupa w.	30 Zynowia mucz
12	P	Marcina papięża	31 Stachya apost.
13	S	Homobona wyz.	1 Nojahr. Kosm y Da

Ew. 24 po Św, u Mai. ś. w rozd. 8. O oczyszcz. trędowat. i o setniku.

14	N	24 PO S. Stanisła. Kost.	2 N. 24 PO S. JOSAF
15	P	Leopolda wyz.	3 Akepsymy mucz.
16	W	Edmunda biskupa w.	4 Joannykya prepod.
17	S	Salomei królowéj	5 Hałaktyona mucz.
18	C	Pośw. kośc. Rzym. i Grz.	6 Pawła archiep.
19	P	Elżbiety król. wd.	7 Mm. 33 Mełyty
20	S	Feliksa de Val. wyz.	8 MYCHAIŁA ARCH.

Ew. 25 po Św. u Mateusza ś. w roz. 24. O brzydkości pustoszenia.

21	N	25 PO S. Ofiarow. NMP.	9 N. 25 PO S. Onysy.
22	P	Cecylii panny m.	10 Szesty apost.
23	W	Klemensa papięża.	11 Myny mucz.
24	S	Jana od Krzyża	12 Joanna mył ostywa.
25	C	Katarzyny panny m.	13 Joanna Złatoust.
26	P	Piotra Aleksan.	14 Fyłyppa *Zapust.*
27	S	Waloryana biskupa	15 Hurya i Samon m.

Ew. 1 Adw. u Łuk. ś. w rozd. 21. O znakach na niebie i ziemi.

28	N	1 ADW. Rufina męcz.	16 N. 26 PO S. Matf. J.
29	P	Saturnina męcz.	17 Hryhorya Jep.
30	W	Andrzeja apost.	18 Płatona mucz.

Miesiąca dnie	☉ Słońca ☉ Wsch: G.	M.	Zach: G.	M.	Ubyc: dnia G:	M:	Długość dnia G:	M:
5	7	19	4	41	7	48	9	22
10	7	27	4	33	7	4	9	6
15	7	34	4	26	7	18	8	52
20	7	41	4	19	7	32	8	38
25	7	48	4	12	7	46	8	24
30	7	53	4	7	7	56	8	14

LUNACYE.

Ostatnia kw. d. 5 g. 1 m. 34 s. 2 po północy.

Nów d. 11 g. 5 m. 34 s. 2 wieczór.

Pierwsza kw. d. 18 g. 3 m. 20 po południu.

Pełnia d. 26 g. 7 m. 34 s. 5 wieczór.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy* — Drzewo ciąć i wyrabiać — żołądź wypaszać — polować na wszelką zwierzynę, ochraniając tylko po bekowisku łanie i jelenie, łowić borsuki — wilki wytępiać.

2. *Ogrody* — O ile pogoda dozwala ciągnąć daléj zaczęte roboty — okrywać delikatniéjsze drzewa — suche drzewa i gałęzie z ogrodów uprzątać — gubić szczury, myszy — doły do przechowywania drzew owocowych z wierzchu deskami nakryć i gnojem na stopę obłożyć, z zostawieniem z boku otworów.

Miesiąc bardzo właściwie nazwany, bo w tym czasie ze wszystkich drzew liście, już opadają, z tym miesiącem rozpoczynają się łowy wszelkich zwierzat, niegdyś bardzo wesoło i liczno odprawiane. Lubo Listopad bywa dżdżysty, i mroźny, zdarzają się jeszcze łagodne chwile i dnie, do połowy jego Babiém latem albo Marusikowém nazywa się zwykle.

December — **GRUDZIEN** — **ma dni 31.**

		SWIĘTA RZYMSKIE.	ŚWIĘTA RUSKIE.
1	S	*Post.* Eligiusza bisk. w.	19 Awdya proroka
2	C	Chrysologa i Bibian. p. m.	20 Prokla i Hryhory.
3	P	*Post.* Franciszka Ksaw.	21 WCHOD. BOHORO
4	S	Barbary panny męcz.	22 Fyłymona apost.

Ew. 3 Adw. u Mat. ś. w rozd. 11. O poselstwie Jana do Chrystusa.

5	N	2 ADW. Sabby op. w.	23 N. 27 PO S. Amfył.
6	P	Mikołaja biskupa w.	24 Jekataryny mucz.
7	W	Ambrożego biskupa w.	25 Kłymenta pap.
8	S	NIEPOKALANE P. NMP.	26 Ałyppa prepod.
9	C	Leokadyi i Waleryi pp.	27 Jakowa mucz.
10	P	*Post.* N. Maryi p. Loret.	28 Stefana mucz.
11	S	Damaza papieża	29 Paramona mucz.

Ew. 3 Adw. u Jana ś. w rozd. 1. O poselstwie Żydów do Jana.

12	N	3 ADW. Aleks. i Pawła	30 N. 1 ADW. Andr. a.
13	P	Łucyi i Otolii p. m.	1 Dekabr. Nauma pr.
14	W	Nikazego biskupa.	2 Awwakuma pro.
15	S	*Suched.* Ireneusza m.	3 Sofonia prorok.
16	C	Euzebiusza bisk.	4 Warwary mucz.
17	P	*Suched.* Łukasza bisk.	5 Sawwy Oświasz.
18	S	*Suched.* Ocze. Pło. NMP	6 NYKOŁAJA JEPIS.

Ew. 4 Adw. u Łuk. ś. w rozd. 3. O Janie opowiadaj. chrzest pokuty.

19	N	4 ADW. Nemezyusza m.	7 N. 2 ADW. Amwr. J.
20	P	Teofila męcz.	8 Patapia prepod.
21	W	Tomasza apost.	9 ZACZAT. BOHORO
22	S	*P st.* Zenona męcz.	10 Myny Jermoh. m.
23	C	Wiktoryi panny m.	11 Danyiła Stołpny.
24	P	*Wigilia.* Adama i Ewy.	12 Spyridona Jepis.
25	S	BOŻE NARODZENIE.	13 Ewstratia Jepis.

Ew. 1 Szczepan. u Łuk. ś. rozd. 2. Symeon przepowiada o Jezusie.

26	N	1 PO B. N. SZCZEP. M.	14 N. 3 ADW. Ftyrsa m
27	P	Jana ewangielisty.	15 Jełewfterya Jepis.
28	W	Młodzianków mm.	16 Ahhea proroka.
29	S	Tomasza Kant. b. w.	17 Danyiła proroh.
30	C	Dawida króla.	18 Jewastya mucz.
31	P	Sylwestra pap. w.	19 Wonyfatya mucz.

Miesiąca dnie	☉ Słońca ☉ Wsch: G:	M:	Zach: G:	M:	Ubyc: dnia G:	M:	Długość dnia G:	M:
5	7	58	4	2	8	6	8	4
10	8	1	3	59	8	12	7	58
15	8	4	3	56	8	18	7	52
20	8	4	3	56	8	18	7	52
25	8	5	3	55	przyb:		7	50
30	8	3	3	57	0	4	7	54

LUNACYE.

☾ Ostatnia kw. d. 4 g. 1 m. 15 s. 9 w południe.

✹ Nów d. 14 g. 6 m. 25 s. 3 rano.

☽ Piérwsza kw. d. 18 g. 9 m. 32 s. 6 rano.

☉ Pełnia d. 26 g. 2 m. 3 s. 4 po południu.

KALENDARZ LEŚNY I OGRODOWY.

1. *Lasy* — Uskuteczniać toż samo co w przeszłym miesiącu — polować z początku jedynie na sarny, późniéj na warchlaki i głuszcze, lisy, borsuki i wilki, inne zwierzynę oehraniać — odbywać małe polowanie — skończyć paszenie żołędzi.

2. *Ogrody* — W miesiącu tym niemasz prawie roboty w ogrodach — można atoli narzędzia przysposabiać, poprawiać maty, wiązać i t. p.

Od zimy i grudy zimowéj ma nazwę; jednak więcéj w tym miesiącu bywa dni pochmurnych jak mroźnych i jasnych, i czasem w jego przeciągu ledwie 10 dni takich naliczyć można, w których słońce zabłyśnie. Pora adwentowa szczególnie uważana za najposępniéjszą w całym roku.

KALENDARZ

ŻYDOWSKI.

(Dnie kursywą drukowane oznaczają święta.)

5612	1 Tebeth.		**1851** gru.	24
	10 „ Obleżenie Jeroz.		**1852** stycz.	2
	1 „ *Schebat.*		„	22
	1 Adar.	. . .	lutego	21
	13 „ Post Estery	.	„	4
	14 „ Purium	.	„	5
	15 „ Suschan purim	.	„	6
	1 Nisan	. . .	„	21
	15 „ *Początek Pasky*	.	kwietnia	4
	16 „ *Drugie święto*	.	„	5
	21 „ *Siódme święto*	.	„	10
	22 „ *Koniec Pasky*	.	„	11
	1 Jjar	. . .	„	20
	18 „ Lag Beomer	.	maja	7
	1 *Sivan*	. . .	„	19
	6 „ *Tygodniowe święto*		„	24
	7 „ *Drugie święto*	.	„	25
	1 Tamus	. . .	czerwca	18
	17 „ Obleżenie kościoła		lipca	4
	1 Ab	. . .	„	17
	9 „ *Zburzenie kościoła*		„	25
	1 Elul	. . .	sierpnia	16
5613	1 Tischri *Nowy rok*	.	wrześń.	14
	2 „ *Drugie święto*	.	„	15
	3 „ Post Gadaliah	.	„	16
	10 „ *Sądny dzień*	.	„	23
5613	15 Tischri *Kuczki*	.	wrześn.	28
	16 „ *Drugie święto*	.	„	29
	21 „ Palmowe swięto		paździer.	4
	22 „ *Koniec kuczek*	.	„	5
	23 „ *Święto*	. .	„	6
	1 Marchesvan	. .	„	14
	1 Kislev	. .	listopad.	12
	25 „ Poświęcenie kościoła		grudnia	6
	1 Tebeth	. . .	„	12
	10 „ Post Obleżenie Jeruz.		„	21

Zaćmienia w r. 1852.

W roku tym przypadają 3 zaćmienia słońca i 3 księżyca, z których w naszych stronach, jedno tylko księżycowe widzialne będzie. Przypada d. 7 stycznia:

początek	o godz. 5	min. 17	s. 14	po południu,
środek	„ 7	„ 4	—	—
koniec	„ 8	„ 53	—	—

WYKAZ PRZYCHODU I ODCHODU POCZT

Z oznaczeniem należnéj opłaty od listów.

POCZTA WIEDEŃSKO-WARSZAWSKA

KOLEJĄ ŻELAZNĄ.

odchodzi codziennie o godzinie 10 z rana, listy przyjmują się do godziny 9 z rana.

Przez Warszawę: do Kowna, Brześcia Litewskiego, Moskwy i Petersburga.

Poczta Wiédeńska wozowa odchodzi o godzinie 7 wieczorem do Weisskirchen, zabiera listy, osoby i przesyłki.

Taksa opłaty listu ważącego jeden łut wiédeński.

1) W okręgu pocztamtu	. .	2 kr.
2) W odległości do 10 mil włącznie		3 „
3) „ od 10 do 20 „		6 „
4) „ nad 20 mil	.	9 „

Listy ważące nad 1 łut do 2 łutów włącznie opłacają się podwójnie, nad 23 do włącznie potrójnie i t. d.

Wszelkie przesyłki pod opaską krzyżową, jeżeli nie zawierają w sobie jakiego pisma (listu, notatki, kartki), płacą się bez względu na odległość 1 kr. za łut przy oddawaniu.

KOLÉJ ŻELAZNA.

W połączeniu z pocztą odchodzi z Krakowa do Mysłowic o godzinie 10 zrana. Sama z Krakowa do Mysłowic o godzinie 4 po południu, przybywa zaś z Mysłowic o godzinie 10 rano i o 6 wieczór.

TABLICA

odmian powietrza przez wszystkie lunacye w roku na wszystkie lata.

Załączona tu tablica i uwagi są skutkiem kilkudziesiąt letnich postrzeżeń nad powietrzem. Odmiany pogody w tablicy wyrażone gruntują się na położeniach słońca i księżyca względem ziemi, tudzież na ich wzajemnem do siebie przyciąganiu się. Ile położenie xiężyca względem ziemi wywierało wpływu na puszczanie krwi, na szczepienie drzew, na prędszy lub powolniejszy wzrost włosów i całéj wegetacyi; nie chcemy tu rozstrzygać, to jadnak niezawodna, że wpływ ciał niebieskich jest widoczny na morze, sprawia bowiem na niém peryodyczne wzruszenia i opadania wody, które biegami i prądami zowią. Jeżeli tak znaczny ciał niebieskich jest wpływ, na tak ciężki płyn jak woda, o ileż to silniéj one muszą go wywierać na powietrze, które jest nierównie lżejszym od wody płynem, a przeto i zmieniać cały stan atmosfery. Obrachunek tych odmian jest tu uczyniony stósownie do nowiu, pełni i kwadr księżyca. Wypadki z tych postrzeżeń wynikające zwykły się sprawdzać.

Następująca tabella uczy, że jeżeli księżyc czy w nowiu czy w pełni, czy w pierwszej lub ostatniéj kwadrze, znajdować się będzie między godziną taką a taką, wówczas powszechne doświadczenie uczy, że w lecie będzie pogoda taka a taka. A mianowicie

Jeżeli jaka bądź odmiana księżyca zachodzi.	W lecie	W zimie.
między północą a 2 godziną rano.	pogoda	mroźno, oprócz kiedy wiatr zachodni.
między 2 a 4 rano	chłodno i dészcz stronami.	śnieg i wietrzno.
między 4 a 6tą —	deszcz	pochmurno, odwilż lub śnieg
między 6 a 8mą —	wiatr i słota	wietrzno i pochmurno
między 8 a 10tą —	niepewna pogoda	dészcz z śniegiem jeśli wiatr zachodni, ostre zimno jeśli wiatr wschodni
między 10 a 12 —	przechodzące dészcze	pochmurno i wiatr
między 12 a 2 po południu.	pochmurno i słota	śnieg i deszcz a mróz kiedy wiatr północny
między 2 a 4tą	niezupełnie stała pogoda	czas łagodny nawet i piękny.
między 4 a 6tą	piękna pogoda zwłaszcza kiedy mało wiatru	piękna pogoda i zimno jeśli wiatr północny
między 6 a 8mą —	słotno jeśli wiatr południowo lub północno zachodni	śnieg z deszczem jeśli wiatr południowo zachodni
między 8 a 10 tą —	stalsza pogoda	mróz
między 10 a 12tą	stała pogoda.	pięknie i mroźno.

Uwagi ogólne.

1. Im jaka odmiana księżyca, jako pierwsza kwadra, pełnia, nów, i ostatnia kwadra, bliższa do północy, tem piękniejsza i stalsza będzie pogoda w cią-

gu następujących dni siedmiu.

2. Pod takowy rachunek podciąga się czas czterech godzin t. j. dwie godzin przed i dwie po północy.

3. Im się znowu bliżej południa te odmiany księżyca zdarzają, tem więcéj bywa niepogody, wiatrów, słoty przez następujące dni siedm.

4. Pod takowy rachunek podciąga się czas czterech godzin to jest, dwie godzin przed i dwie po południu. Uwagi te tyczą się głównie lata lubo dają się w pewnym stopniu do jesieni i do wiosny zastosować.

5. Odmiany xiężyca: pierwsza kwadra, pełnia i ostatnia kwadra, kiedy przypadną w sześciu godzinach popołudniowych od 4téj do 10 sprowadzają pogodę, która jednak zależy od tego z kąd wiatr wieje.

Zmiany powietrza zpostrzeżeń nad zwierzętami, ptakami, roślinami i t. d.

Jeżeli rośliny przewidują ciągłą suszę, która je zwykła wyniszczać, tak przez wyciąganie powietrzem zbyt elektrycznem wyziewów dolną stroną liścia uwalniających się, jako też przez wysuszanie ziemi, naówczas opuszczają swoje liście na dół, zwinione lub zgięte ku stronie dolnéj, raz, aby osłonić ziemię przed upałem, drugi raz, aby przytłumić oddychanie skupieniem fibrów dolnych. Niechże tylko stan powietrza obiecywać zacznie deszcz, natychmiast liście inny kształt przybiorą, odprostują się z zakrzywienia na dół, zegną się w rynnę ku środkowi, podniosą się do góry, jednem słowem, utworzą prawdziwą łyżkę potrzebną do przyjmowania wilgoci. Gdy deszcz padać zaczyna, a liście trzymają się ciągle postaci polewaczki, niezawodnie to zapowiada prędką pogodę, ponieważ na deszcz długi przybierają natychmiast formę deszczochrona [parapluie] jakby przewidywały, że wilgoci będzie do zbytku. Niekiedy zginają się w pół, tak że połowa wody deszczowéj do łodygi, połowa opodal spływa; w takim razie deszcz potrwa 6 do 12 godzin.

Jeżeli w Lipcu mrówki wznoszą wyżéj niż zwykle swoje mrowiska, to można spodziewać się rychłéj i mroźnéj zimy.

Na pogodę w Sierpniu, skowronki wysoko wzbijają się i wesoło śpiewają jaskółki także wysoko latają; wcześnie po zachodzie słońca pokazują się nietoperze; komary snują się gromadnie w powietrzu.

Na deszcz i burzę w Sierpniu gęsi lubią się pluskać w wodzie, otrząsają mocno skrzydła; jaskółki krążą nisko, kury tarzają się na śmieciowiskach, pawie przeraźliwie krzyczą.

Na ciągłą słotę w Październiku owce powracają ociężałe do owczarni i trudno je pędzić. Kiedy krótka i nagła

ulewa ma nastąpić, owieczki podskakują i ogon w górę podnoszą.

Roślina zwana *Kortyną*, która po kamienistych miéjscach rośnie i do ostów należy, kiedy się zwija w czasie pogody, jest nieomylnym znakiem mającego nastąpić deszczu. Dla tego zowią tę roślinę *wilgociomierzem botanicznym*.

Roślina *taraxak* służy do mierzenia czasu, bo między 8 a 9 godziną się otwiera, a o trzeciéj z południa się zamyka. Nazwano ją przeto *zegarem botanicznym*.

Jeżeli znowych i ważnych prognostyków powietrza nastręczają pijawki trzymane w szklannem naczyniu wodę napełnionem.

Na piękną i stałą pogodę pijawka leży skręcona na dnie, bez ruchu, jak najspokojniéj.

Na deszcz i podczas deszczu rozwija swe kłęby, wyłazi jak najwyżéj w naczyniu, i tam zostawa dopóki pogoda się nie ustali.

Na wiatr pijawką wspina się, kręci i zwija w wodzie, dopóki wiatr nie powstanie.

Przed wielką burzą, grzmotami i piorunami, przez kilka dni pijawka przebywa prawie zawsze na suchem miejscu, oddycha mocno, i okazuje niemal konwulsyjne wzruszenia.

W zimie na mróz, w lecie na pogodę, pijawka leży zawsze na dnie naczynia: podobnie w zimie na śnieg i odwilż a w lecie na deszcz i słotę, zawsze wyłazi aż do szyjki naczynia.

Naczynie szklanne, w którém te doświadczenia na pijawce robiono, zawierało garniec wody, którą w lecie codzień raz odmieniano, a zimową porą co dwa tygodnie. Otwór szyjki zawiązywano z siatką płócienną.

JENEALOGIA
panującego cesarsko-austryackiego domu.

Cesarz.

FRANCISZEK JÓZEF PIERWSZY, konstytucyjny Cesarz Austryi, Król Węgier, Czech, Lombardyi i Wenecyi, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi; Arcyksiąże Austryi i t. d. i t. d., urodz. dnia 18. Sierpnia 1830, objął rządy Monarchii austryjackiej dnia 2. Grudnia 1848 po zrzeczeniu się swojego Stryja, Cesarza FERDYNANDA I.

Rodzice.

Najjaśniejszego Cesarza.

FRANCISZEK KAROL JÓZEF, arcyksiąże Austryi, kawaler złotego runa, c. k. feldmarszałek-porucznik i właściciel pułku piechoty Nr. 52 i t. d, urodz. dnia 7. Grudnia 1802, zaślubiony dnia 4. Listopada 1824, z

ZOFIĄ, królewną bawarską i t. d., urodzoną dnia 27. Stycznia 1805.

Babka.

Najjaśniejszego Cesarza.

KAROLINA AUGUSTA, urodzona dnia 8. Lutego 1792, zaślubiona dnia 10. Listopada 1816 Franciszkowi I. cesarzowi Austryi; wdowa od 2. Marca 1835.

Rodzeństwo.

Najjaśniejszego Cesarza.

(Cesarzewicze, Arcyksiążęta Austryi.)

1.] FERDYNAND MAXYMILIAN JÓZEF, urodz. dnia 6. Lipca 1832.

2.] KAROL LUDWIK JÓZEF MARYA. urodz. dnia 30. Lipca 1833.

3] LUDWIK JÓZEF ANTON WIKTOR, urodz. d. 15. Maja 1842.

Stryjowie.

Najjaśniejszego Cesarza.

Cesarzewicze i Cesarzówny Arcyksiążęta i Arcyksieżniczki Austryi.

1.] FERDYNAND I., Cesarz Austryi, urodz, dnia 19. Kwietnia 1793. koronowany na króla węgierskiego w Preszburgu dnia 28. Września 1830. objął rządy Monarchii austryjackiej po śmierci Ojca swojego Cesarza Franciszka I. dnia 2. Marca 1835, kazał sobie złożyć hołd w Wiedniu dnia 14 Czerwca 1835, jako król czeski koronowany był dnia 7. Września 1836. a jako król Lombardyi i Wenecyi dnia 6. Września 1838; zrzekł się tronu na rzecz swojego Synowca, teraz panującego Cesarza w Ołomuńcu dnia 2. Grudnia 1848, zaślubił sobie przez zastępstwo w Turynie dnia 12 Lutego, a potem w Wiedniu dnia 27. Lutego 1831

Maryjannę Karolinę Pia, córkę niegdyś króla Wiktora Emanuela Sardyńskiego, urodz. dnia 19. Września 1803. koronowaną na Królowę dnia 12. Września. 1836.

2.] Maryja Klementyna, dama orderu gwiaździstego, urodzona dnia 1. Marca 1798, zaślubiona dnia 28. Lipca 1816 Leopoldowi królewiczowi obojga Sycylii.

3.] Maryja Anna Franciszka, dama orderu gwiaździstego, urodz. dnia 8. Czerwca 1804.

Wielcy Stryjowie Najjaśn. Cesarza.

Cesarzewicze i Cesarzówny, Arcyksiażęta i Arcyksieżniczki Austryi.

1) JAN CHRZ. JÓZEF, jenerał - feldmarszałek, urodz. dnia 20. Stycznia 1782.

Małżonka.

ANNA, baronówna Brandhof, urodz. dnia 6. Stycznia 1804, zaślubiona dnia 3. Września 1833.

Syn:

FRANCISZEK LUDWIK, urodzony dnia 14. Marca 1839, został przez Cesarza Ferdynanda I do godności hrabiego Meran wyniesiony.

2) RAJNER JÓZEF, c. k. jenerał artyleryi, urodz. dnia 30. Września 1783, zaślubił sobie Franciszkę, księżniczkę Sabaudzko-Karygnań-

ską w Pradze dnia 28. Maja 1820, urodz. dnia 13. Kwietnia 1800.

Dzieci:

a) Adelhajda Franciszka, urodz. dnia 3. Cze 1822
b) Leopold Ludwik, urodz. dnia 6. Czerwca 1823
c) Ernest Karol, urodz, dnia 8. Sierpnia 1824.
d) Zygmunt Leopold, urodz. dnia 7. Stycz. 1826.
e) Rajner Ferdynand, urodz. dnia 11. Sty. 1827.
f) Henryk Antoni, urodz. dnia 9. Maja 1828.

3) LUDWIK JÓZEF, urodz. dnia 13. Grudnia 1784.

Dzieci

Arcyksięcia Karola Ludwika, zmarłego dnia 30. Kwietnia 1847:

a) Maryja Teresa, urodz. dnia 31. Lipca, 1816, zaślubiona dnia 19. Stycznia 1837 Ferdynandowi II. królowi obojga Sycylii.
b) Albrecht, urodz. dnia 3 Sierpnia 1817 zaślubił sobie dnia 1. Marca 1844 Hildegardę, królewnę bawarską.

Dziécie:

Maryja Teresa Anna, urodz. dnia 15. Lipca 1845.

c) Karol Ferdynand. urodz. dnia 24. Lipca 1818.
d) Maryja Karolina, urodz. dnia 10 Września 1825.
e) Wilhelm, urodz. dnia 21. Kwietnia 1827.

Dzieci

Arcyksięcia Józefa Antoniego, palatyna węgierskiego, zmarłego dnia 13. Stycznia 1847. — Wdowa: Maryja Dorota' księzniczka wirtembergska, urodz, dnia 1. Listopada 1797.

Syn drugiego małżeństwa:

Szczepan (Franciszek Wiktor), urodz. dnia 14 Września 1817.

Dzieci z trzeciego małżeństwa:

a) Franciszka (Maryja Elżbieta), urodz. dnia 17. Stycznia 1831.
b) Józef (Karol Ludwik), urodz. dnia 2. Marca 1833.
c) Maryja (Henryka Anna), urodz. dnia 23. Sierpnia 1836.

WYCIĄG TABELARNY

NOWEGO PATENTU STĘPLOWEGO.

I. Wszystkie *podania* osób prywatnych wniesione do Monarchy, do sejmu państwa lub sejmów prowincyonalnych, do reprezentacyi obwodów, okręgów i gmin tudzież do zakładów, władz, lub urzędów publicznych, lub zastępujących ich miejsce osób urzędowych; od każdego arkusza . . , . — 15 kr. (Stępel)

Wyjątki:

a) Podania o udzielenie lub uznanie uprawnienia do wykonywania profesyi, lub innych przedsiębierstw i zarobkowań (n. p. adwokatury, publicznéj ajencyi i t. p.); od każdego arkusza . — 30 kr.

b) Podania o przypuszczenie do praktyki urzędowéj, o udzielenie adjutum, nadanie publicznéj posady (z wyłączeniem posad sług urzędowych) lub prebendy; od każdego arkusza . . — 30 kr.

c) Prośby o wydanie edyktów licytacyjnych i innych; od każdego arkusza . — 30 kr.

d) Prośby o paszporta do wyprowadzenia towarów, także prośby o pozwolenie sprowadzania towarów z handlu wyłączonych; od każdego arkusza — 30 kr.

e) Prośby o ustanowienie, rozszerzenie, zmianę, zamianę lub zadłużenie fideikomisów; od każdego arkusza . — 30 kr.

f) Remonstracye i rekursa przeciw decyzyom niższych instancyj w postępowaniu sądowem i niesądowem; od każdego arkusza . . . — 30 kr.

g) Nadzwyczajne prośby w drodze łaski w postępowaniu karnem w zględem przestępstw dochodowych; od każdego arkusza . . . . — 30 kr.

h) Oświadczenia apelacyi i rewizyi, bądź z załączeniem, bądź bez załączenia zażalenia apelacyjnego lub rewizyjnego tudzież rekursa: — Stępel

aa) jeżeli wartość przedmiotu spornego nie przewyższa 50 złr.; od pierwszego arkusza . . . — 30 kr.
od każdego dalszego arkusza — 6 kr.

bb) jeżeli wartość przedmiotu spornego przewyższa 50 złr. lecz nie przewyższa 200 złr. jeżeli przeciw wyrokom incydentalnym, lub przeciw wyrokom w przedmiocie nakazania wiecznego milczenia, przeciw wyrokom na skargi o niepokojenie posiadania, na skargi względem prawa pierwszeństwa w sprawach krydalnych i licytacyjnych, względem ważności wypowiedzenia kontraktu dzierżawy lub najmu, albo względem likwidacyi w sprawach krydalnych, są wniesione; od pierwszego arkusza . 1 zr. —
od każdego dalszego arkusza . 15 kr.

cc) jeżeli wniesione są przeciw innym wyrokom ostatecznym w postępowaniu spornem; od pierwszego arkusza . 4 zr. —
od każdego dalszego arkusza . — 15 kr.

i) Wszelkie inne podania w sporach prawnych, jeżeli wartość przedmiotu spornego nieprzewyższa 50 złr.; od każdego arkusza . . . . — 6 kr.

II. *Duplikaty* podań ulegają tym samym steplom co podania.

III. *Rubra*, które się albo przyłącza do podań, albo wnosi do protokołu; od każdego arkusza . . . . — 6 kr.

IV. *Alegata*, które strony załączają bądź do podań podlegających stęplowi, bądź do protokołów; od każdego arkusza — 6 kr.

V. *Protoły:*

a) jeżeli zastępują miéjsce podania lub innego dokumentu prawnego, ulegają pod względem obowiązku stęplowania postanowieniom tyczącym się tych podań lub dokumentów; jednak, jeżeli nie są wolne do należytości, wynosi n a j m n i é j s z a należytość stęplowa od każdego arkusza . . — 15 kr.

b) inne protokoły,

aa) które przez sąd są sporządzone

1) jeżeli wartość przedmiotu spornego nie przewyższa 50 złr.; od każdego arkusza . . — 6 kr.

2) we wszystkich innych wypadkach; od każdego arkusza . — 15 kr.

bb) jeżeli sporządzone są przez i n n e władze względem sporu miedzy dwiema osobami, tudzież względem wizyi, detaksacyi, wysłuchania świadków i innych zeznań, o które osoba prywatna w celu otrzymania urzędowego świadectwa uprasza: od każdego arkusza . . — 15 kr.

VI. *Kopie:*

a) urzędowe niewidymowane: od każdego arkusza . . . . . — 15 kr.

b) urzędowe widymowane, do których należą intymatycye ugód sądowych i motywa uchwał sądu cywilnego; od każdego arkusza . . — 30 kr.

c) nieurzędowe widymowane; od każdego arkusza . . . - 15 kr.

VII. *Wyciągi* czyli *extrakty :*

a) z tabuli krajowéj, z ksiąg gruntowych, hypotecznych, notyfikacyjnych z ksiąg górniczych, z ksiąg profesyjnych i t. p., tudziéż wyciągi depozytowe; od każdego arkusza — 30 kr.

b) z krajowych protokołów wymiaru katastralnego, z metryk urodzenia, zaślubin i zejścia; od każdego arkusza — 15 kr.

VIII. *Dokumenta podróży* (paszporty, przepustki służące do podróży na dłużéj jak na 8 dni, certyfikaty i t. p.

a) dla sług, czeladników, chłopców, wyrobników i t. p., równie jak w ogóle książki wędrownicze; od każdego wydania . . . . . — 6 kr.

b) dla innych osób; od każdego wydania — 30 kr.

IX. Dyplomy, dokumenta przywilejów, patenta, licencye, dokumenta nadające prawo majsterstwa i obywatelstwa, patenta bandery, licencye handlu wybrzeżnego, paszporty torebników i inne d e k r e t a u p o w a ż n i e n i a; od każdego arkusza . : . — 30 kr.

X. *Duplikaty* intymatów urzędowych na żądanie strony wydane; od każdego arkusza . . . . . — 30 kr.

B. NALEŻYTOŚCI

od ustanowienia, nabycia uznania, ustalenia, wykonania lub zniesienia prawa cywilnego i służących do tego środków pomocniczych.

Należytości od interesów prawnych. | Należytość w procencie wartości.

I. *Przeniesienia majątku z powodu śmierci*, wykonane bądź w skutek testamentu, bądź ugody względem sukcesyi, bądź darowizny na wypadek śmierci, albo w skutek ugody względem dożywocia lub w drodze prawnej sukcesyi, (ab intestato).

a) jeżeli przechodzą z rodziców na dzieci z prawego lub nieprawego łoża, albo na ich potomków, lub przeciwnie; albo na dzieci przybrane, lub na małżonka, w czasie śmierci testatora z nim nierozwiedzionego,

aa) w razie jeżeli cała skucesya bez potrącenia długów 50 złr. nie przenosi, są . . . . wolne

bb) w każdym innym razie . . 1%

b) jeżeli przechodzą na dalszych krewnych aż włącznie na rodzeństwo stryjeczne lub cioteczne . 4%

c) jeżeli przechodzą na osoby, które względem testatora zostawały w stosunku płacy lub służby (na sługi subjektów handlowych, czeladników i t. p.), a pozostała suma kapitału niewięcej jak 500 złr., lub pozostała renta niewięcej jak 50 złr. rocznie wynosi 1%

d) we wszystkich innych wypadkach 8%

Uwaga. Jeżeli przedmiot przeniesienia majątku jest rzeczą nieruchomą (dom lub grunt), to należy od wartości jego *oprócz tego* zapłacić 1½ %

e) gminy, kościoły, fundacye i beneficya duchowne płacą za posiadanie rzeczy nieruchomej, która rentę przynosi, po każdym dziesiątku lat podatek (ekwiwalent należytości, ekwiwalent podatku od sukcesyi) . . . 2%

II. *Darowizny między żyjącemi*, a mianowicie rzeczy ruchomych, jeżeli te obdarowanemu nie zaraz zostają oddane, i rzeczy nieruchomych, tudzież użytkowania lub innych służebnictw tyczących się rzeczy nieruchomych, (do czego należą także bezpłatnie udzielane dodatki do utrzymania lub wsparcia, zrzeczenia się praw na rzecz drugiego, bezpłatne odstąpienia praw, nadania służebnictw i t. p.)

a) jeżeli zachodzą między małżonkami w czasie darowizny nierozwiedzionymi, między rodzicami a ślubnemi lub nieślubnemi dziećmi i ich potomkami, między przybranymi rodzicami, a przybranemi dziećmi 1%

b) jeżeli zachodzą między innymi krewnymi aż włącznie między rodzeństwem stryjecznem lub ciotecznem . 4%

c) we wszystkich innych wypadkach 8%

Uwaga. Jeżeli przedmiotem darowizny jest rzecz nieruchoma, wtedy od jéj wartości należy oprócz tego zapłacić . . . 1½ %

III. *Przeniesienia* własności, użytkowania lub prawa użycia rzeczy *nieruchomych* za pomocą płatnych interesów prawnych (n. p. kupna, zamiany, kontrakty ślubne, ugody, spółki i t. p.), tudzież nadania *prawa kupna* dóbr nieruchomych, jeżeli nie zachodzą z powodu smierci 3½ %

Uwaga. Względem stęplu, którym przynależne dokumenta kontraktów opatrzone być mają, obacz należytości A, pod III. Jeżeli przeniesienie następuje na mocy wyroku, wtedy mają być zapłacone należytości przytoczone tamże pod IV.

IV. *Wciągnienia w księgi publiczne dla nabycia realnego prawa do dóbr nieruchomych* lub innych przedmiotów z temiż zrównanych (n. p. przy superintabulacyach), i to równie intabulacye jak prenotacye:

A Jeżeli idzie o dostąpienie prawa własności, służebnictwa, użyt-

kowania *(usus fructus)* lub użycia *(usus)*

a) i jeżeli za odbywające się przeniesienie majątku między żyjącymi, albo z powodu śmierci już wyżej przytoczona należytość wypłaconą została — wolne od opłaty

b) jeżeli ta należytość nie została wypłacona . . . . $1\frac{1}{2}$ %

B. Jeżeli idzie o nabycie innego prawa (n. p. prawa hypotecznego, albo służebnictwa gruntowego),

a) i rzecz da się ocenić . $\frac{1}{2}$ %

b) jeżeli rzecz ocenić się nie da, wtedy opłaca się stała należytość 30 kr.

C. Wymazania wpisanego prawa *są* — wolne od opłaty

D. Wciągnienia które wynikają z wykonania patentu z dnia 7. września 1848 względem uwolnienia od cieżarów gruntowych, są . . . — wolne od opłaty

Uwaga. Opłaty od wypisywania stósujące się do wartości, nie mogą nigdy wynosić mniéj niż 30 kr.

Przy hypotekach łącznych, wyżéj wymieniona należytość procentowa tylko raz, zaś stała należytość 30 kr. dopiero wtedy płacona być ma, jeżeli podobne wpisanie za pomocą kilku podań w księgach kilku urzedów bywa żądane.

Tę stałą należytoćć 30 kr. także i wtedy płacić należy, jeżeli w ciągu procesu lub w drodze egzekucyjnéj wciągnienie pozwolonem zostaje na rzecz strony, której prawo już jest zahypotekowane (przy egzekucyjnych intabulacyach); nakoniec

jeżeli idzie o wciągnienie zrobionego między spólnikami podziału własności solidarnéj lub takiegoż prawa używania.

Stępel

Stępel od dokumentów.

I. *Dokumenta* tyczące się interesów, które *przeniesienie majątku* lub *ustalenie prawa* wsobie zawierają:

A. jeżeli należytość z jednéj lub z drugiéj strony, jest rzeczą dającą się oszacować:

a) *Weksle*,

aa) wystawione w kraju tutejszym, a w sześć miesięcy lub w krótszym czasie, rachując od dnia wystawienia wypłatne w kraju tutejszym należytościom podległym; także weksle, które wprawdzie w cudzym kraju są wystawione, lecz do kraju tutejszego należytościom podległego przeniesione, a nie późniéj jak w 12 miesięcy rachując od dnia wystawienia, wkraju tutejszym, należytościom podległym są wypłatne . . — stępel wartości według skali I.

bb) wszystkie inne weksle . — stępel wartośc według skali II.

cc) jeżeliby weksel za okazaniem w kraju tutejszym wystawiony w ciągu szesciu miesięcy,, a w kraju obcym wystawiony w ciągu 12 miesięcy, licząc od dnia wystawienia, do wypłaty prezentowanym nie został, tedy z upływem tychże terminów, ta ilość opłaconą być ma, o którąby należytość według skali II. wyżéj wypadała, aniżeli według skali I.

dd) *Sekunda- i tercya - weksle*, równie jak *kopíe wekslów*, które bywają girowane, podlegają przepisom przytoczonym pod *aa* i *bb*.

ee) *Prolongacye wekslów*, jeżeli przy wekslach w tutejszym kraju wystawionych sześć miesięcy, a przy wekslach zagranicznych 12 miesięcy nie przekraczają, podpadają opłatom przytoczonym pod *aa* i *bb*; — jeżeli zas prolongacya te termina przekracza, tedy podlegają . . . — stęplowi wartości według skasi II.

ff) Jeżeli zobowiązanie wekslowe, przez weksel utworzone, ustało, lub jeżeli weksel w celu osiągnienia prawa hypotecznego intabulowano lub prenotowano, i jeżeli tylko podług skali I. lub podług dotychczas prawnie istniejących postanowień wekslowych był stęplowany, tedy zapłacić się ma ta ilość, o którąby

należytość według skali II. wyżej wypadała. Stępel

gg) *Akcepta, giri, poręki* (Aval) i *zakwitowania* (Acquit) umieszczone na wekslach wolnych od opłaty; lub na wekslach stęplowanych według skali I. są . . . . . wolne od opłaty.

b) *Dokumenta na darowizny*:

aa) przy darowiznach na wypadek śmierci, i przy darowiznach między żyjącemi rzeczy ruchomych, które nie zaraz zostają oddane, albo rzeczy nieruchomych, równie jak prawa użytkowania lub innych służebnictw tyczących; od każdego arkusza — 15 kr.

bb) przy darowiznach między żyjącemi rzeczy ruchomych, które się zaraz oddaje . . . . według skali II.

c) Dokumenta, mocą których się przenosi *własność, użytkowanie*, lub prawo używania rzeczy nieruchoméj między żyjącymi; od każdego arkusza — 15 kr.

d) *Dokumenta na przeniesienie majątku, na wypadek śmierci* (n. p. kontrakty dożywocia, sukcesyi); od każdego arkusza . . . . . — 15 kr.

jednak testamenta i kodycyle są wolne od opłaty

e) Dokumenta na inne interesa prawne tego rodzaju (n. p. asygnacye, cesye, kontrakty dzierżawne, dokumenta zaręczeń, skrypta, kwity, kontrakty kupna, przedaży, kontrakty zamiany zapisy fundacyjne, komplanacye i t. p. według skali II.

Jeżeliby w przytoczonych tu wypadkach ilość stęplu niemogła byé opłacona, zapomocą istniejących znaków stęplowych (sięgających do 20 złr.). albo jeżeliby wartość rzeczy nie można oznaczyć z treści dokumentu ani bezpośrednio, ani pośrednio przez odwołanie się innych pism lub dokumentów, tedy należytość płacić się ma **bezpośrednio do urzędu podatkowego.**

B) Dokumenta tego rodzaju, jeżeli obopólne należytości ocenić się **nie dają**; od każdego arkusza . — 15 kr.

(Względem należytości od samego przeniesienia majątku, obacz drugą rubrykę.)

II. Dokumenta wystawione w tym celu, by przeciw wystawiającym lub mocodawcom służyły za dowód *[dokumenta prawne]*, które jednak ani przeniesienia majątku, ani ustalenia prawa w sobie nie zawierają (n. p. umowy względem adoptowania, pełnomocnictwa, rewersa zastawne, rewersa depożytowe, umowy względem wypożyczeń, absolutorya rachunków, dokumenta rozwodu Izraelitów i t. p.) od każdego arkusza . . . . . — 15 kr. Stępel

III. *Księgi kupieckie i profesyonalne*, mianowicie:

a) **księgi główne, księgi Conto-current i** księgi Saldo-Conto dla kupców, fabrykantów i profesyonistów; od każdego arkusza . . — 6 kr.

b) wszystkie inne księgi; od każdego arkusza . . . . . — 1 kr.

Należytość stęplowa od każdego arkusza 1 kr. nałożona na księgi kupieckie i profesyjne, ma być podwyższoną na 2 kr. od każdego arkusza, jeżeli miara kwadratowa całego arkusza więcéj wynosi niż 380 cali kwadratowych, a na 3 kr. jeżeli przewyższa 504 cali kwadratowych.

Księga kopii listów *wolna jest od opłaty*.

IV. Księgi *notaryuszów*, tyczące się interesów notaryatu; od każdego arkusza — 1 kr.

V. Księgi *sensalów* tyczące się interesów sensaryalnych; od każdego arkusza — 1 kr.

VI. *Zaświadczenia.*

a) *Zaświadczenia służących* (i dymisye); od każdego arkusza . . — 6 kr.

b) *Zaświadczenia szkolne i naukowe*, do których także należą zaświadczenia frekwentacyjne; od każdego arkusza — 6 kr.

c *Absolutorya* . . . — 15 kr.

d) *Cedułki finalne* zaprzysięgłych sensalów; od każdéj sztuki . — 6 kr.

e) *Tłumaczenie* sporządzone przez zaprzysięgłych tłumaczów; od każdego arkusza . . . . — 30 kr.

f) *Protesty wekslowe*; od każdego arkusza . . . . . — 30 kr.

g) *Wyciągi z metryk chrztu, [urodzeń], ślubów i śmierci*, także *poświadczenia zapowiedzi*; od każdego arkusza — 15 kr

h) Wszystkie inne świadectwa; od każdego arkusza . . . . — 15 kr. (Stępel)

VII. *Bilanse*, czyli bilansowane rachunki kupców, i profesyonistów między sobą; od każdego arkusza . — 15 kr.

I n n e rachunki (Conti) *wolne są od opłaty*, jak długo się z nich nierobi użytku sądowego i jak długo nie są przedłożone zamiast kwitu kasie publicznéj.

Należytości od wyroków w sprawach prawnych.

I. *Wyroki* albo *uchwały* pierwszej instancyi włącznie z n a k a z a m i p ł a t n i c z e m i sądu wekslowego:

A) Jeżeli wartość przedmiotu spornego 50 zł́r. nie przewyższa; od każdego arkusza . . . . . — 1 zr. —

B) jeżeli ta wartość przenosi 50 zł́r., lecz nie przewyższa 200 zł́r. a przedmiotem spornym jest rzecz dająca się ocenić; od każdego arkusza . 1 zr. -

C) wyroki incydentalne w ogóle, także oprócz wypadku pod *A* przytoczonego od każdego arkusza . . 1 zr. —

D) wyroki względem nakazania wiecznego milczenia; od każdego arkusza 1 zr. —

E) wyroki na skargi względem sporów o posiadanie; od każdego arkusza 1 zr. —

F) wyroki na skargi względem pierszeństwa w sprawach krydalnych i przy repartycyach; od każdego arkusza 1 zr. —

G) wyroki likwidacyjne w sprawie krydalnéj, lecz tylko w egzemplarzach doręczonych wierzycielom; od każdego arkusza . . . . . 1 zr. —

II. *Uchwały* drugiej i trzeciéj instancyi, wolne od stępla w przypadkach pod I. przytoczonych stępla.

III. *Wyroki ostateczne in contentiosis*; a są mianowicie:

1. *Prawomocne.* (Należytości w procencie wartości)

A) jeżeli przedmiot sporu prawnego d a s i ę o c e n i ć, a wartość jego w i ę c é j niż 200 zr. wynosi;

a) o ile przez takowe własność, użytkowania lub prawo użycia rzeczy n i e r u c h o m é j, na mocy opartego na ustawie tytułu prawnego (z wyłączeniem prawnej sukcesyi) przyznane bywa; od wartości przyznanego przedmiotu . . . . 3 $1/2$ %

b) o ile przez takowe zapłata kwoty pieniężnej powyżéj 200 zł́r. albo przeniesienie rzeczy w wartości powyżej 200 zł́r. z jednéj strony spornej na drugą, przyznane zostaje; od wartości przyznanego przedmiotu . $1/2$ % wszeleko w obydwóch razach niemniéj jak 4 zł́r.

c) Jeżeli zapłata lub przeniesienie rzeczy jednéj strony spornéj na drugą przyznaną n i e j e s t; od wartości przedmiotu spornego . . $1/2$ % wszelako niemniéj jak 4 zł́r. a niewięcéj jak 10 zł́r.

B) jeżeli przedmiot sporu prawnego o c e n i ć s i ę n i e d a; np wyroku 8 zł́r.

2. *Nieprawomocne wyroki ostateczne* są wolne od opłaty

IV. *Uchwały unieważnienia* są . wolne od opłaty

V. Uchwały na *zażalenie syndykatu są* wolne od opłaty

SKALA I.

na weksle.

					zł.		kr.	
		do	100 zł.		— zł.		3 kr.	
nad	100	„	200	„	—		6	„
„	200	„	350	„	—	„	10	„
„	350	„	500	„	—	„	15	„
„	500	„	1.000	„	—	„	30	„
„	1000	„	1.500	„	—	„	45	„
„	1500	„	2.000	„	1	„	—	„
„	2000	„	4.000	„	2	„	—	„
„	4000	„	6.000	„	3	„	—	„
„	6000	„	8.000	„	4	„	—	„
„	8000	„	10.000	„	5	„	—	„
„	10.000	„	12.000	„	6	„	—	„
„	12.000	„	16.000	„	8	„	—	„
„	16.000	„	20.000	„	10	„	—	„
„	20.000	„	24.000	„	12	„	—	„
„	24.000	„	28.000	„	14	„	—	„
„	28.000	„	32.000	„	16	„	—	„
„	32.000	„	36.000	„	18	„	—	„
„	36.000	„	40.000	„	20	„	—	„

nad 40.000 zł. od każdych 2000 zł. opłacać się ma należytość po 1. zł. więcéj, przyczem ilości niżéj 2000 zł. jako pełne uważają się.

SKALA II.

na inne dokumenta podług wartości przedmiotu stęplowi podległe, z wyłączeniem tyczących się przeniesienia własności rzeczy nieruchomych.

					zł.		kr.	
		do	20 zł.		— zł.		3 kr.	
nad	20	„	40	„	—	„	6	„
„	40	„	70	„	—	„	10	„
„	70	„	100	„	—	„	15	„
„	100	„	200	„	—	„	30	„
„	200	„	300	„	—	„	45	„
„	300	„	400	„	1	„	—	„
„	400	„	800	„	2	„	—	„
„	800	„	1200	„	3	„	—	„
„	1200	„	1600	„	4	„	—	„
„	1600	„	2000	„	5	„	—	„
„	2000	„	2400	„	6	„	—	„
„	2400	„	3200	„	8	„	—	„
„	3200	„	4000	„	10	„	—	„
„	4000	„	4800	„	12	„	—	„
„	4800	„	5600	„	14	„	—	„
„	5600	„	6400	„	16	„	—	„
„	6400	„	7200	„	18	„	—	„
„	7200	„	8000	„	20	„	—	„

nad 8000 zł. od każdych 400 zł. opłacić się ma należytość po 1 zł. więcéj, przyczem ilości niżéj 400 zł. jako pełne uważają się.

UPOMINEK DLA GOSPODYŃ.

Kilka słów o powinnościach gospodyni i niektóre użyteczne sekreta, przez matkę dla córki.

Jesteś nienasycona, kochana córko, domagasz się ciągle odemnie nowych gospodarskich sekretów; trudno ci się oprzeć, posyłam więc znowu zbiór jaki zebrać mogłam na prędce, chcąc zaś dodać mu okrasy, poprzedzam go *kilkoma słowami o powinnościach gospodyni*, które mojemu dokładnemu *dziełu* o gospodarstwie za *przedmowę* służyć miały. To dzieło jak wiesz tobie przeznaczone, podobnie jak wiele w naszym kraju dobrych rzeczy do skutku nie doszło; niechże przynajmniej przedmowa dostanie się do rąk twoich, korzystaj z niéj a może kiedy samo dzieło mieć będziesz.

Kilka słów o powinnościach gospodyni.

Chociaż bardzo mało mam własnego czasu i nie wielką w pisaniu wprawę, przecież umyśliłam xięgę dla ciebie, córko moja ułożyć; ta xięga nie będzie ani o Grekach, ani o Rzymianach, ani o Fizyce i Astronomii, ale będzie sobie po prostu o gospodarstwie, bo to nauka kobiecie najpotrzebniéjsza. Dobrą bydź gospodynią jest nawet jednym z najpierwszych obowiązków naszych, bo będąc nią, możemy tym co znami żyją, wiele przyjemności zrobić, możemy wiele uczynić dobrego. Ileż to rządna gospodyni oszczędzić może! ile chwil miłych mężowi porządkiem i staranością zapewnić. Bardzo na to przystaję, żeby kobiety umiały jak najwięcéj i starałam się o zapewnienie wam tego najlepszego posagu dając dobrą edukacyą; każda umiejętność którą posiadasz gruntownie, zda ci się dla męża, dla dzieci i dla samej siebie, ale zapewne żadna nauka, talent żaden tyle do codziennego twego szczęścia, do pozyskania szacunku, wdzięczności dozgonnego przyjaciela, tyle się nie przyłoży jak nauka gospodarowania, talent utrzymania w domu porządku i oszczędności, ku temu gospodaruj sama przez siebie, i nie opuszczaj się w najdrobniéjszym szczególe. Miéj wyznaczone na obchód domowy pieniądze, i rządź niémi w ten sposób, żeby nie tylko wystarczyły, ale żeby jeszcze cóśkolwiek zostało. Kupuj rzecz każdą w stósownéj porze, kupuj razem, miéj wszystko w domu, marnuje się czas i pieniądze na ustawiczne sprawunki, ale nie miéj jednak za nadto; zbyteczne zapasy na złe wychodzą bo zwykliśmy nie ochraniać tego czego mamy dużo. Rachunków z dnia dzisiéjszego nigdy nie odkładaj na jutro, niech całodzienny wydatek już przed wieczorem zapisany będzie; nie spuszczaj się na pamięć z służącemi rachuj się także natychmiast nie odkładając; pani leniwa w tym względzie workiem swoje lenistwo przypłaca

i służącym pole do oszustwa otwiera. Miéj u siebie klucze od wszystkiego, chowaj je dobrze, zamykaj wszystko troskliwie; rozrządzaj i wydawaj wszystko sama; wielkim paniom zostaw marszałków, szafarzy, klucznice; wydawaj wszystko od razu. Kiedy jesteś w śpiżarni lub w apteczce nie myśl o czem inném, ale zupełnie obecnemu zatrudnieniu oddana, zastanawiaj się i przypominaj co do śniadania, obiadu i wieczerzy potrzebném być może. Miéj to zawsze w pamięci, że służących umysłowe władze nie są tak rozwijane jak nasze; trzeba im więc iść w pomoc; wreszcie tym sposobem służący twoi przekonają się najlepiéj że wiesz co do czego potrzeba, a zatem jesteś w ich rzemiośle umiejętna; z tego przekonania wzrośnie w nich szacunek ku tobie, bo oni rozumu chociażbyś go miała najwięcéj, dowcipu, talentów, biegłości w językach nie ocenią, gdyż się na tych rzeczach nie znają, ale umiejętność gospodarską wysoko położą. Miéj dokładny inwentarz wszystkiego co jest w domu, zupełny spis rzeczy twoich, męża, dzieci; skoro co przybędzie dopisuj; a przynajmniéj raz w kwartał odbądź przegląd wszystkiego, stósując z rejestrem. Takowy zwyczaj bardzo korzystny i zbawienny; służących baczniéjszymi czyni i do lepszego utrzymania sprzętów i rzeczy, a nawet do rozsądnéj zdatności wiele dopomaga. Po tym przeglądzie bowiem trzeba zaraz naprawić co zepsute, odłożyć co już nam nie przydatne a co komu darować można; taki przegląd jest także wyborném lekarstwem przeciw zbytku i fantazyom, bo wykrywa sprzęty, rzeczy niepotrzebne, które nie raz drogo kupione i nieużyteczne, z razu zajmują a teraz zarzucone leżą. — Pilnuj ściśle służących twoich, doglądaj żeby zawsze mieli robotę i dopełniali jéj nie przepuść bezkarnie żadnego przewinienia. każdą szkodę z własnéj ich winy uczynioną wytrąć przynajmniéj do połowy, ale bądź wyrozumiała, łagodna, litościwa; pilnuj także żeby oni wygodę swoję mieli, żeby ich zasługi dochodziły regularnie, w chorobach miéj o nich staranie; łaj, ale nie zrzędź, nie gdérz; niech się ciebie boją służący twoi, ale razem niech kochają. Dla wzbudzenia tego uczucia nie trzeba być nadto dobrą, tylko sprawiedliwą: Pani, która zbytecznie jest dobra, za nic nie łaje, przez szpary na wszystko patrzy, ani uszanowania ani miłości w służących swoich nie wzbudza, i daleko więcéj cenią, taką która ich dobrze złaje, kiedy na to zasłużą. W jedzeniu nie skąp służącym twoim, niech go mają obficie i uczciwie, dobry stół zwykli cenić więcéj nad sute zasługi, bo im się codzień czuć daje; skąpstwo w téj mierze na większy wydatek naraża, bo czego im nie dodasz to sami wziąść gotowi. Strzeż się częstéj zmiany służących; jeżeli tylko znośny jest, jeśli niema jakiego występnego nałogu, trzymaj go, któż ci zaręczy

ze drugi lepszy będzie? doskonałych niema, o tém bądź wcześnie przekonana, od każdego coś znosić przyjdzie. Jednak jeśli z przyczyny jego, wielki niepokój do domu się wkrada, i ty sama masz codziennie przykrości, które i na twój humor wpływ mają, odpraw lepiéj, powinnością jest naszą oszczędzać sobie kłopotów, zwłaszcza takich, które nas do grzechu przywodzą i domową swobodę psują. Nie daj nigdy służącym twoim ublizyć sobie, i nie dozwól tego żeby cię oczywiście nie słuchali, służącego hardego, krnąbrnego odpraw, gdyż to prawdziwa zaraza, jeden taki wszystkich popsuć gotów. Nakoniec pracuj nad tem najwięcéj, żeby im sama z siebie dawać dobry przykład; niech widzą że rano wstaniesz, żeś pracowita. bogobojna, ze obowiązków swoich dopełniasz ściśle, a i oni takiemi będą. Wreszcie będziesz miała prawo i śmiałość wymagania tego od nich. Nie pojmu ę jak pani próżniaczka, leniwa, niedbała, może wymagać pracowitości, skrzętności, starania, od sług swoich! jak ma czoło żądać żeby oni lepszemi byli od niéj. Kiedy ona ma więcéj światła i jeśt szczęśliwszą, jak może chcieć jej się tego, żeby oni dbali więcéj o cudze dobró niż ona dba o własne.

Słówko o drzewie.

Gdzie tylko na powierzchni naszéj kuli rozpołożyła się warstwa ziemi [myślę tu o ziemi mieszczącéj w sobie żywioły do krzewienia się roślinom pomocne], tam roślinowanie się traw, krzewów i drzew odbywa się bez przerwy; niewidoma ręka zasiewa trawki i lasy, ziemia je karmi, żywią deszcze, wiatr pieści. słońce rozgrzéwa i do wzrostu pociąga. Natura w każdym zakątku równie skrzętna i pracowita, z nieprzebranego skarbca swojego dobiéra do każdéj strefy, do każdego miéjsca zastósowaną i właściwą roślinkę,—i gdzie utkwić nie może rdzennego dęba, wiankiem lauru okrasić czoło córy swojéj, ziemi,— obtula ją mchem, kosodrzewem odziewa.

Okolica, którą zamieszkujemy, od wieków ubłogosławioną była mnogim rodzajem drzew i krzewów. Wędrująca Lecha gromadka zastała je całą zacienioną wielkim płaszczem lasu; późniéj w XI. wieku wschodząca nad krajem jutrznia nowéj wiary, przez dzikie puszcze przeciskać się musiała do ludu co zrzucony po wyrębach, w cieniu borów ukrywał się długo przed jéj światłem i ogrzéwającym promieniem. Powoli przez trzebienie lasów, roztwierały się drogi łączące chatę z bliźnią chatą, wiążące samotników w gromady; i w miarę jak się cofały wstecz lasy, posuwały się za niemi i rozpościerały szérzéj pola i niwy, do których przysiedlały się wioski, na których go-

spodarstwo krzątać się zaczęło. Taką kolej przechodziła ziemia nasza. Gdzie się czerniły nieprzebyte bory, dzisiaj widzimy urodzajne łany, wioski, miasta. Atoli w tém cywilizowaniu ziemi naszéj, postąpiono za daleko: w wielu stronach a i w tych wioskach nawet, które otrzymały swoją nazwę od lasu [co niegdyś całą jéj przestrzeń zajmował], widzimy dzisiaj zupełne z drzew ogołocenie, okolice bez drzew, pustą.

Jeżeli słusznie przychodzi nam żalić się na przeszłość, która [w niektórych miéjscach] tak nie poszanowała drzew ogniem i siekierą niszcząc je do korzenia, bo darła ziemię z jéj najpiękniejszéj i najmilszéj ozdoby, jeżeli mówić, boleć nato się godzi, dziwić cię zarazem potrzeba, dla czego dzisiaj, przy tak pięknem usposobieniu umysłów do przyswojenia sobie wszystkiego co dobre, pożyteczne i piękne, nie widzimy większej ochoty i starania około rozmnożenia drzewa, tego prawdziwego przyjaciela wiejskiego mieszkańca, czemu mówię, nie dążymy wszyscy w to aby przywłaszczyć go sobie, przyswoić, otoczyć się ze wszystkich stron tém drzewem, które ręką naszą zasadzone, jako posłuszny sługa, wkorzenia się do miejsca, które mu naznaczym; rozkrzewia się, rosnie i pełni poleconą sobie słuzbę, i albo opiekuńczy baldachin rozwiesi nam nad domem, albo zasłania nas od wiatrów; tam cień i chłód miły rozciela, ówdzie skupia się w gaik, urozmaica, ozielenia i ozdabia naszą domową okolicę, w ogród ją przekształca.— Wieleżto wiosek w Galicyi pozostaje dotąd w takiem smutnem obnażeniu z liścia, w takiem drzew ubóstwie? W niejednem miejscu widzimy dwór okazały, otoczony obszérnemi zabudowaniami, a przecie jakąś pustką trąci i smutno spogląda na przejeżdżającego, bo mu brakuje wieńca drzew, téj najistotniejszéj i najmilszéj cechy wiejskości. Trafiamy niekiedy na gromadę chatek śród otwartego pola: wioska wygląda niby koczowisko podróżnéj jakiéjś gromatki, co na krótką tylko chwilę przysiadła w tém miejscu Zkąd to przypuszczenie? Oto w całéj wiosce nie widzisz jednéj krzywéj wierzby nawet, któraby poświadczyła o stałéj téj gminy siedzibie w tém miejscu. Wioska taka bez drzew wygląda smutno, pusto i szaro. Wieś polska nie zielona, jest szkaradna; gdy przeciwnie nad wszystkie sielanki piękniejszą znam polską wioskę, któréj domki oplecione zieloną siecią sadów i ogrodków, migają białą ścianką, lśnią się mszystym porostem daszków, nad któremi wachluje się płacząca brzozy gałązka.— Pałace, świątyne obeliski i posągi, zostaną zawsze ozdobami miast:— najpiękniejszą wiejskiego mieszkania okrasą jest drzewo, i nic go zastąpić nie może. — Któż nie widzi, że postać naszego kraju w przeciągu ostatnich lat kilkunastu w wielu stronach zmieniła się nie do poznania: gdzie stały drewniane bezkształtne budynki, podniosły się murowane dwory; obszerne i wysokie zabudo-

wania zajmują miejsce dawnych nizkich, podpieranych stodół i stajen. Wiejskie pałacyki otoczyły się angielskiemi ogrodami. Obwód Przemyski w tym względzie na pierwszeństwo zasługuje, i aby został wzorem dla innych obwodów. Wszakże już ogród tak nazwany angielski usamowolnił się i co dawniéj służył tylko do ozdoby pałaców, dzisiaj równie chętnie i wdzięcznie otoczy i nizki dworek. Drzewo z równą gorliwością posługuje każdemu i każdemu równo rośnie. Przyjmijmy je do służby naszej, przywołajmy do naszych dziedzińców do wiosek: niem każdą chatkę opaszmy. Do zasadzenia tysiąca drzew, które po kilku latach cierpliwości, w bujny las rozgajone, hojnie nam się wypłacą ozdobą i uprzyjemnieniem naszej wiejskiej siedziby, — które w latach póżniejszych dostarczą tyle materyjału na sprzęty gospodarskie, albo i opału: powtarzam, do zasadzenia tysiąca drzewek potrzeba dwadzieścia kilka dni pańszczyzny; te rachując po 8 krajcarów w monecie, uczynią ogółową wydatków summę Złotych Reńskich trzy. Przy tak małej ofiarce, tylko woli, zamiłowania w drzewach, tylko słowa rozkaz, jednego słowa pańskiego stań się, potrzeba; a niektóra; dziś pusta, nagością swoją smutna i szkaradna okolica, w latach kilku stanie się ogrodem miłym dla oka, pożytecznym dla jej właściciela.

W kwietniu . . .

SEKRETA GOSPODARSKIE.

Zabezpieczenie dachów od ognia.

Używa się do tego pewna miara drobnego piasku, dwie takież miary dokładnego przesianego zwyczajnego popiołu, i trzy gaszonego wapna, to wszystko za przydaniem oleju, wyrabia się w rzadką massę, którą pędzlem dach powlec trzeba; piérwszą razą zakłada się cienka, a drugą znacznie gruba warstwa. Drzewo powleczone tą massą nabiera takiego hartu, że opiera się przystępowi ognia, od wody zaś nabiera twardości kamienia.

Sposób gaszenia ognia.

W Anglii wpadli podczas pożaru na następujące odkrycie: woda wapienna któréj z potrzeby do gaszenia użyto, przyniosła nadspodziewany skutek, ogień nie tylko został ugaszony, ale nawet powtórnie nie zapalił belki tą wodą skropionéj.

Kit mocny do klejenia porcelany i szkła.

P. Fuchs Landshut podaje następujący sposób robienia kitu. — W dowolnéj ilości bardzo czystego eteru siarkowego, rozpuszcza się na wolném cieple tyle rozdrobionego kopalu [gummi copal] ile się go rozpuścić może, i zostawia się z naczyniem dobrze zakorkowaném w chłodném miejscu. — Chcąc tego rozczynu użyć, wlewa się go do osobnego

naczynia tyle, ile wystarczyć może do pociągnienia brzegów części potłuczonych, a po dodaniu trochę wody i doskonałém wymięszaniu, smarują się wspomnione brzegi i składają jedne z drugiemi, tak jak się z sobą schodzą, poczem obwiązują się mocno i zostawiają w miejscu spokojnem, przez dni kilka, aby porcelana sklejona, należycie wyschła. W naczyniach tym sposobem posklejanych można wodę a nawet kwasy gotować, sklejenie nie puści, wyjąwszy trzymanie w nich wosku, który rozpuszczając kopal, niszczy kit zupełnie.

Najlepsze znane cedzidło do czyczczenia wody.

W wielu miejscach woda tak zła bywa, że nie można jéj używać bez przecedzania. Na to najlepszy znany dotąd sposób jest taki. Weź butelkę kamienną lub szklanną bez dna. Wsyp drobnych kamyków i wywróć szyjką do dołu. Kamyki poprzesypuj warstwami drobnego zwiru, przydając warstwy z ziarn coraz cieńszych, które przykryj nareszcie warstwą bardzo delikatną piasku. Wszystko to powinno w przódy bydź tak przemyte, ażeby woda czysta i bez żadnego smaku przeciekała. Kamienie które zwykle do cedzenia płynów są używane, niedługo służyć mogą, gdyż ich dziurki zaklejają się osadem; przeciwnie zaś takie cedzidło wiecznem nazwać można, dosyć tylko kiedy niekiedy zebrać piasek z wierzchu i przemyć.

Czyszczenie oléju rzepakowégo do lamp.

Do stu części oleju rzepakowego bierze się dwie części kwasu siarczanago, a rozpuściwszy go w przódy w trzech częściach wody, wlewa się do oleju i mięsza ciągle przez godzinę, poczem zostawia się w spoczynku także przez godzinę, nakoniec dolewa się wody miękkiej dwa razy tyle ile było oleju i znowu mięsza się mocno wiosłem przez całą godzinę; to uczyniwszy zostawia się na dni pięć lub sześć w miejscu spokojném póki sam olej czysty nie spłynie na wierzch, zostawiwszy wszystek fus na wodzie, zbiera się wtenczas olej łyżkami wielkiemi i cedzi przez sukno lub kapelusz dobrze w przód posypany kredą. Tak przysposobiony jest zupełnie czysty i do lamp przydatny.

Sekret wygubiénia myszy i szczurów.

Bierze się: fosforu łót 1. mąki przennej kwart 2. cukru ordynaryjnego $1/4$ funta, swiniego sadła $1/4$ funta. Fosfor skrobie się w wodzie ciepłej, trzymając ciągle palce z fosforem w wodzie zanurzone, aby się nie oparzyć. Wodą w której fosfor został uskrobany, rozczynia się mąka na ciasto dosyć rzadkie, do którego się dodaje cukier rozpuszczony wodą, i roztopiona tłustość. Takową maścią czyli klajstrem, smaruje się papier i zalepia się nim dziury. z których myszy lub szczury wychodzą. Klajster ten dopóty jest zdatny, do-

póki nie skwaśnieje, dla zapobieżenia czemu, trzeba go w chłodnem miejscu chować. Henryk Hrabia Zabiełło nabywca powyższego sekretu, doświadczał go w swoim pałacu w Warszawie na Grzybowie, gdzie liczne gromady szczurów, nazajutrz po użyciu tego środka, zdechłe znaleziono w ogrodzie i na podworzach, i od tego czasu aż dotąd, nie widać wcale, aby się myszy lub szczury pokazywały.

Najtańsza lampa nocna.

Dzikie dojrzałe kasztany starannie się ze skorupek obierają i przez sam środek na wylot grubem szydłem lub małym świderkiem przebijają, potem się suszą i w miejscu zabezpieczonem od wilgoci zachowują. A chcąc ich użyć do lampy, kładzie się kasztan w oliwę lub olej rzepakowy na 24 godzin, potem się wyjmuje, i przewlokłszy przez wywierconą w nim dziurkę bawełniany knot, dobrze nasycony oliwą kładzie się go w naczynie wodą napełnione i zapala. Lubo światło, które ta lampa daje, jest małe, pali się jednak przez całą noc i obawiać się nie potrzeba aby zagasło.

Sposób oczyszczenia stali ze rdzy.

Miejsce zardzewiałe posypać należy drobno utłuczonym Cremor tartari, a po godzinie, czystą suchą flanellą wytrzeć, co powtórzywszy razy kilka, rdza zupełnie zniknie.

Doświadczony sposób wygubienia pluskiew i ich nasienia.

Młodych gałązek modrzewiu drobno ukrajanych z listkami funt jeden, nalewa się garncem miękkiej wody i na wolnym ogniu do połowy gotuje; potem się ten odwar cedzi i gdy jeszcze jest ciepły, macza się w nim pędzel i smaruje gdzie się pluskwy znajdują, które się natychmiast nadymają, czarnieją, giną i nasienie ich pęka. Ten odwar daje się w naczyniu szklannem lub glinianem wewnątrz polewanem długo przechowywać.

Sposób użycia świerzego sosnowego drzewa do budowli.

Podług John Chalmers można zielone sosnowe drzewo na prędce do budowli użyć, jeśli go poprzednio przez kilka dni w wodzie wapiennéj wymoczysz, a następnie gaszonem powleczesz wapnem. Takowe drzewo nawet od robactwa nie jest niszczone.

Poczet wyrazów obcych zabierających miéjsce wyrazom ojczystym.

Obce.	*Polskie.*	*Obce.*	*Polskie.*
Abdykacja	Złożenie	Architekt	Budowniczy
Abjuracja	Odprzysiężenie	Arterja	Żyła
Abolicja	Zagłada	Arka	Korab
Absolutny	Samowolny. — Samowładny,	Arkada	Łuk
Abnegacja	Zaparcie	Armija	Wojsko
Abominacja	Obrzydzenie	Arystokracja	Możnowładztwo
Absolucja	Rozgrzeszenie	Aparat	Narzędzie
Abrewiacja	Skrócenie	Akta	Zeszyt
á conto	na poczet	Autoryzacja	Upoważnienie
Adoracja	Ubostwienie	Audytor	Słuchacz
Administracja	Rząd	Apetyt	Łakność
Adwersarz	Przeciwnik	Altana	Chłodnik
Adwokat	Rzecznik	Audjencja	Posłuchanie
Adoptować	Przyswoić. — Przyjąć za swoje.	Autor	Pisarz
Admirować	Uwielbiać	Akademja	Umiejętnia
Aekwator	Równik	Akwadukt	Wodociąg
Afektacja	Przysada	Akompanjować	Wtórować — Towarzyszyć.
Agraryjne	Rólnicze	Apartament	Pokój
Agio	Naddatek	Akcent w graniu	Przypiew
Agitator	Poruszający	Apokalipsys	Objawienie
Afront	Uchybienie	Akt	Czyn
Album	Imionnik	Atmosfera	Powietrze
Aljans	Sojusz. — Przymierze	Akcent w mowie	Przycisk
Alfabet	Abecadło	Awantaż	Korzyść
Ambona	Kazalnica	Atrybucja	Własność.
Ambicja	Duma. — Pycha — Wyniosłość	Baterja	Działobitnia
Amator	Miłośnik	Balkon	Wypust
Amortyzacja	Umorzenie	Bagaża	Obłogi
Ambasada	Poselstwo	Bard	Bojan
Ambaras	Kłopot	Barelief	Płaskorzeźba
Amalgamacja	Zlanie	Blanż	Bielidło
Amant	Kochanek	Baletnik	Skoczek
Antykwarjusz	Starożytnik	Batalja	Bitwa
Antreprener	Przedsiębiorca	Barikada	Zasieki
Antaba	Klamka	Bajwagen	Wòz dodatni
Anihilować	Unieważnić. — Zniweczyć.	Baryłka	Sądek
Anarchja	Bezrząd	Balbierz	Golarz
Anszlag	Kosztorys	Banicja	Wygnanie
Annale	Roczniki	Bryftreger	Listonosz
Antypoda	Przeciwnożny	Baza	Podstawa
Asekuracja	Zabezpieczenie	Bil	Prawo
Armata	Działo	Bolwark	Ostróg
		Buks	Panwia
		Barjera	Porecz

Obce.	Polskie.	Obce.	Polskie.
Berejter	Ujeżdżacz	Egoizm	Samolubstwo
Bufon	Trefniś	Egotyczność	Samoistność
Bjografia	Żywot	Emulacja	Spółubieganie
Becik	Pierzynka	Ekonom	Podstarości — Gospodarz
Cyrkularz	Okólnik	Exhalacja	Wyziew
Cyrkulacja	Obieg	Excepcja	Wyjątek
Celibat	Bezżeństwo	Expens	Rozchód
Ceremonja	Ceregiele	Examin	Popis
Czynsz	Danina	Exekutor	Wykonawca
Cytadella.	Nadmieście	Experiment	Doświadczenie
		Extrem	Ostateczność
Dymissja	Odstawka	Exercicie	Cwiczenia
Drukarnia	Tłocznia	Exmitować	Wywłaszczać
Drukar	Czcionkoskładnik	Emancypacja	Usamowolnienie
Determinacja	Postanowienie	Etablować	Usadowić
Deportacja	Wywiezienie	Expedycja	Wyprawa
Diwtong	Dwugłoska	Exaktor	Poborca
Dizmembracja	Rozdzielenie	Extrakt	Wyciąg
Dreslarz	Tokarz	Exystować	Istnieć
Dyspensa	Pozwolenie	Emigrant	Wychodzca
Dependuje	Zależy	Exhumować	Odkopać
Dekret	Wyrok	En gros.	Ryczałtem — Hurtem
Dubeltówka	Dwururka	et cetera	i tam dalej
Distans	Odległość	Excentryczny	Przesadzony
Dyferencja	Różnica	Energia	Sprężystość
Dyslokacja	Rozłożenie	Elew	Wychowaniec
Dystrakcja	Rozstargnienie	Exageracja	Przesadność
Denucjacja	Oskarzenie	Exkrement	Odchód
Donacja	Darowizna	Entuziazm	Zapał
Durszlak	Cednik	Element	Żywioł
Dyplom	Nadanie	Explozja	Wybuch
Dylacja	Odwłoka	Expozycja	Wystawa
Demokracja	Gminowładztwo	Exkuza	Wymówka
Demonstrować	Udowodniać	Ekran	Zasłona
Deliberacja	Rozmyślanie	Exportacja	Wywóz
Dukat	Czerwony złoty	Etymologja	Zródłosłów
Dezerter	Zbieg	Engażować	Zamówić
Dominium	Dwór	Ekwilibria	Równowaga
Dywan	Kobierzec	Echo	Odgłos
Dychtowny	Nabity	Elita	Wybor
Dominować	Górować		
Dyalog	Rozmowa	Faksimile	Podobizna
Dyssymulacja	Udawanie	Forteca	Twierdza
Dekarz	Krywacz	Fabryka	Rekodzielnia
Dyametr	Srednica	Fontanna	Wodotrysk
Dysponent	Przełożony	Forszpan	Stangret
		Filc	Pilśń
Embrion	Pierwocie	Ferdek	Łub

Obce.	Polskie.
Forszus	Zaliczenie.
Fant	Zastaw.
Filozof	Mędrzec.
Fatygować	Trudzić.
Fakultet	Wydział.
Fortrag	Wykład.
Fajka	Lulka.
Facjata	Występ.
Filantrop	Ludolub.
Febra	Zimnica.
Fotel	Krzesło.
Flinta	Strzelba.
Fajerzajg	Krzesiwo.
Fuszer	Partacz.
Fusag	Ciepłonóg.
Fontenela	Zawłoka.
Feler	Błąd.
Familiarny	Poufały.
Fajerkasa	Tow. ogniowe,
Gisernia	Lalnia.
Gzyms	Okrajnik.
Garnirować	Bramować.
Garderoba	Szatnia.
Geometra	Miernik.
Generalny	Główny. — Walny.
Geograf	Ziemiopis.
Gemejna	Szeregowiec.
Garnizon	Załoga.
Grabarz	Kodacz.
Gwarancja	Zaręczenie.
Ganek	Chodnik,
Guwernantka	Ochmistrzyni.
Gastronom	Łakotniś.
Gradus	Stopień.
Gifes	Rękojeść.
Galopować	Cwałować.
Geologja	Ziemiorodztwo.
Glacis	Stok.
Gladiator	Szermierz.
Generacja	Pokolenie.
Genialny	Twórczy.
Girlanda	Wieniec.
Grajcarek	Wyrwicz.
Genealogia	Rodowod.
Huba	Włóka.
Horyzont	Widokrąg.
Historja	Dzieje.

Obce.	Polskie.
Hermentyczny	Szczelny.
Horyzontalny	Poziomy.
Harmonja	Dźwięk.
Hipoteza	Domniemanie.
Humus	Pruchnica.
Handlować	Kupczyć.
Honor	Cześć.
Halsztuch	Nagarlik.
Hierarchja	Księżowładztwo.
Haos	Zamęt.
Inwentarz	Dobytek.
Jarmark	Roczniotarg.
Industrja	Przemysł.
Infanterja	Piechota.
Intabulacja	Zapis w księgę.
Intryga	Podstęp.
Interregnum	Bezkrólewie.
Inkarnacja	Wcielenie.
Infuzja	Nalanie,
Insurekcja	Powstanie.
Idyla	Sielanka.
Inkwirować	Badać.
Indywiduum	Osobnik.
Identyczność	Tożsamość.
Idiot	Niedołęga
Imaginacja	Wyobraźnia.
Idea	Myśl.
Indeks	Skazówka.
Iluminacja	Oswietlenie.
Inwencja	Wynalazek.
Indagacja	Sledztwo.
Inflamacja	Zapalenie.
Korespondencja	Listowanie,
Konsekwencja	Awożność.
Kwirla	Kołotewka.
Kasjer	Skarbnik.
Klimat	Podniebie.
Katarakty	Porochy.
Kurjer	Goniec.
Kuśnierz	Czapnik.
Konfitury	Smażeniny.
Kaskada	Wodospad.
Kapitele	Słupogłów.
Klinga	Głownia.
Kopja	Wtórat.
Katedra	Mownica
Konfesjonał.	Spowiednia

Obce.	Polskie.	Obce.	Polskie.
Kongregacja	Zgromadzenie.	Kompozycja	Porównanie
Kaprys	Dziwactwo.	Kis	Zwir
Kredyt	Powierstwo,	Kuracja	Leczenie
Kubik	Sześcian.	Komunikacja	Związek
Kwadrat	Czworobok.	Kancionał	Śpiewnik
Konduktor	Pieronociąg.	Kolekta	Składka
Koma	Przecinek.	Konduita	Sprawowanie
Kalumnia	Potwarz.	Kryzys	Przesilenie
Kolba flint	Łoże.	Kaliber	Wagomiar.
Kolie	Naszyjnik.	Kalteszale	Drobianka.
Kawalerja	Konnica.	Klofta	Szczepa
Kolega	Towarzysz.	Klofciarz	Kularz
Koterja	Zbiòr	Karnawał	Zapusty.
Kompanja	Towarzystwo	Katarakta oka	Łuszczka.
Kwestja	Pytanie		
Karbonarjusz	Węglarz	Liwrezony	Poszyty.
Kanton	Popis woj	Lichtarz	Świecznik.
Kantonista	Popisowy	Lokomotywa	Parochód.
Kolonista	Osadnik	Legitym	Prawowitość
Kardynalny	Główny	Lazaret	Lekarnia.
Kurenda	Okólnik	Łot malarski	Pion.
Kwalifikacja	Zdolność	Laboratorjum	Pracownia.
Kursa kon.	Wyścigi	Litera	Głoska.
Konsumcja	Spożywanie	Litograf	Rytownik.
Kombinacja	Porównanie	Lektor	Czytelnik.
Korekta	Poprawa	Ludwisarnia	Działolalnia.
Kontrakt	Ugoda	Laury	Wawrzyny.
Kreować	Mianować	Liberalny	Wolnomyślny.
Komornik	Zagrodnik	Lingwista	Językoznawca.
Konstytucja	Ustawa	Landwera	Obrona kraju.
Konsekracja	Poświęcenie	Luxus	Zbytek.
Kongres	Zjazd	Lampa	Kaganiec.
Komplanacja	Układ	Legalny	Prawny.
Komenda	Dowòdztwo	Landszafta	Tow. Powierstwa.
Kancelarja	Pisarnia	Literatura	Piśmiennictwo.
Kurtyna	Zasłona	Letarg	Zajmanie.
Komparent	Stawający	Logika	Myślini.
Konkurencja	Spółubieganie	Luft	Przewiewnik.
Kanonada	Grom. — Huk	Liwerant	Dostawiacz.
Koncesja	Ustąpienie	Laudemium	Zdawne.
Kontrawencja	Przestąpienie	Lustracja	Przegląd.
Kontrabandzista	Przemytnik	Lombard	Pożyczalnia.
Konserwatysta	Zachowawca	Liga	Związek.
Kapitał	Zasób (Gotówka)	Lanca	Dzida.
Konesor	Znawca		
Kafra	Dymnik	Makaronizm	Obczyzna.
Konwój	Zasłona	Mizantrop	Odludek,
Konwencja	Umowa	Mielcuch	Piwowarnia.
Kuplerka	Swacha	Menażerja	Zwierzętarnia.

Obce.	*Polskie.*	*Obce.*	*Polskie.*
Mappa	Krajobraz	Oficjalista	Urzędnik
Meteor	Zjawisko	Obskurantyzm	Ciemnota
Merkurjusz	Rtęć. — Żywe srebro	Orjentalny	Wschodni
Męsa	Stolnia		
Metal	Kruszec	Perpendykuł	Wachadło
Munsztuk	Wędzidło	Perspektywa	Dalekowitz
Mocja	Wniosek	Plenipotencja	Pełnomocnictwo
Memoir	Pamiętnik	Portret	Wizerunek
Melioracja	Ulebszenie	Ajsbok	Izbica
Moderat	Umiarkowany	Parasol	Deszczochron
Monument	Pomnik	Poeta	Rymotworca
Monopol	Samokupstwo	Procent	Stowe — od sta
Manewra	Obroty	Perpendykularne	Prostopadłe
Missja	Posłannictwo	Paralela	Równoległość
Merkantylny	Kupiecki	Perjod	Okres
Marjaż	Małżeństwo	Port	Przystań
Monstrum	Potwór	Portyk	Przedsionek
Medjator	Pośrednik	Percepta	Dochód
Manuskrypt	Rękopism	Prospekt	Widok
Magik	Czarnoksiężnik	Prenumerata	Przedpłata
Mycka	Czapka	Pistolet	Krucica
Masztalerz	Stajenny	Perfumy	Pachnidła
Medjacja	Rozmyślanie	Petycja	Prośba
		Plika	Zwitek
Nerwy	Czujniki	Partja	Stronnictwo
Naturalizować	Uobywatelnić	Pamflet	Ulotne pismo
Neutralny	Bezstronny	Perjodyczny	Czasowy
Nawigacyjny	Spławny	Posessor	Dierzawca
Numer	Liczba	Pajaco	Błazen
Norma	Zasada	Pontyfikalny	Uroczysty
Nemezis	Pomsta	Proboszcz	Pleban
Nacjonalny	Narodowy	Pupka	Łątka — Lalka
		Perygrynacja	Pielgrzymka
Ortografia	Pisownia	Protokoł	Wywod słowny
Omnibus	Wielowóz	Problema	Zagadnienie
Oranżerja	Roślinarnia	Parentezis	Nawias
Oktawa	Osemka	Prowizoryjny	Tymczasowo
Orator	Krasomowca	Profesja	Rzemiosło
Obcęgi	Kleszcze	Profit	Zysk
Ornitologja	Ptasznictwo	Prolongacja	Przedłużenie
Operat	Spiewogra	Panslawizm	Moskiewczyzna
Ornament	Ozdoba	Protekcja	Opiekuństwo
Ombrelka	Ciemnik	Pokal	Roztruchan
Okazja	Nagoda	Putersznita	Skibka
Organizować	Urządzać	Pucmacherka	Strojarka
Organ	Narzędzie	Prozelityzm	Nawracanie
Oryginał	Pierwotwór	Patrjarcha	Rodoojciec
Obserwatorjum	Gwiazdarnia	Pedagogika	Chowanna
Owalny	Obłąkowaty	Pilaster	Płaskosłup

Obce.	*Polskie.*
Porto	Listowe
Plac	Obszar — Majdan
Procesja	Pochód
Precel	Obwarzanek
Pretext	Pozór
Produkta	Ziemiopłody
Proces	Sprawa
Prezent	Podarunek
Prelekcja	Odczyt
Preferować	Przenosić
Parapet	Przedpiersie
Passja	Namiętność
Pozycja	Postawa
Pejzaż	Krajobraz
Rajtszula	Ujeżdżalnia
Rewolucja	Rokosz
Refinerja	Czyszczalnia
Regulacja	Porządkowanie
Ruiny	Zwaliska
Respekt	Poszanowanie
Regiment	Pułk
Ranga	Stopień
Reforma	Zmiana
Rudować	Karczować
Republika	Rzeczpospolita
Redaktor	Wydawca
Rabat u sukni	Wyłoga
„ w ogrodzie	Grzęda kwiatowa
Reguła	Prawidło
Renegat	Bisurman — Odstępca
Rasa	Ród
Reserwoir	Zbiornik
Rozolucja	Odpowiedź
Rezonować	Rozprawiać
Rekwizyta	Sprzęty
Reperkusja	Odbicie
Rychtyg	Słusznie
Rekonesans	Zwiady
Reszta	Pozostałość
Rynsztok	Scisk
Rezultat	Skutek
Rygiel	Zasuwa
Rekurs	Odwołanie
Slosarz	Zamkarz
Szyper	Łódniak
Szlafmyc	Duchenka
Szema	Wzórzec

Obce.	*Polskie.*
Szkoła	Uczelnia
Spazmy	Kurcze
Scena	Widownia
Szyld	Znak — Godło — Wywieszka
Szneka	Sorbacz
Spichrz	Sypanie
Sznelpoczta	Skorowóz
San fason	Bez przymusu
Spacer	Przechadzka
Stelmach	Kołodziéj
Stalaktit	Sopleniec
Szlachtus	Rzeźnica
Stenograf	Skoropis
Synonim	Bliskoznaczny
Skulptor	Rzeźbiarz
Sztych	Rycina
Statuta	Posąg
Szteluga	Kobylica
Szlam	Stawiarka
Spirytus	Wyskok
Sekret	Tajemnica
Spekulant	Przemyślnik
Spektator	Widz
Subordynacja	Karność
Szosa	Droga żwirowa
Sztuka teatralna	Przedstawa
Szefel — Wiertel	Półkorczyk
Szyna	Sztaba
Summa	Ogół
System	Zasada
Spirytualny	Duchowny
Suplement	Dodatek
Serwilizm	Służalstwo
Sonda	Szukadło
Szlus	Zamknięcie
Sztandar	Chorągiew
Surpryza	Niespodzianka
Substytut	Zastępca
Suballtern	Podrzędny
Suspendowany	Zawieszony
Strofa	Kara
„ w muzyce	Wrotka
Szlafrok	Tatulek
Skala	Podziałka
Sygnał	Znak
Sytuacja	Położenie
Szedewr	Arcydzieło
Sufler	Podpowiadacz

Obce.	Polskie.	Obce.	Polskie.
Skica	Pierworzut	Utopja	Marzenie
Szlak na polu	Dział-Poletko.	Ulokować	Umieścić
„ w leśnictwie	Poręb	Uniwersał	Ogłoszenie
		Urna	Popielnica
Trotoar	Przybruk	Wegwejzer	Drogoskaż
Toaleta	Gotowalnia	Wulkan	Zgorzalec
Telegraf	Dalopis	Wojażer	Podróżny
Trianguł	Trójkąt	Wakujący	Opróżniony
Teza	Twierdzenie	Winszować	Życzyć
Tartuf	Świętoszek	Wideta	Stójka
Tapety	Obicia	Wokalny	Głosowy
Tablo	Obraz	Wolumen	Objętość
Trybularz	Kadzielnica	Wexlarz	Zmieniacz
Translator	Tłómacz	Wylegitymowanie	Wywiedzenie.— Wywód
Tendencja	Dążenie		
Transze	Przykopy	Wolontarjusz	Ochotnik
Teroryzm	Postrach	Wegetacja	Roślinność
Tortura	Katusze	Warjat	Obłąkany
Turysta	Podróżujący	Wasersupa	Smelka
Teokracja	Bogowładztwo	Warta	Straż
Trenzla	Uzdeczka	Wizyta	Odwiedziny
Typ	Czcionka	Wasztysz	Umywalnia
Tambór	Dobosz	Wiktuały	Żywność
Transport	Przewóz	Zajghaus	Zbrojownia
Tragarz	Drążnik.—Drwal.	Zołd	Płaca
Topograficzny	Miejscowy	Zupa	Polewka
Uniwersitet	Wszechnica	Gazeta	Codziennik
Ultra	Zagorzały.— Ostateczny.		

Dobre czasy Łukasza.
POGADANKA.

A było znowu raz [prawił stary expiwniczy pana starosty **Ostrzeszowskiego**] jechaliśmy z jasnym panem do naszych dóbr, na Podole. Szła mospanie tedy karéta samego pana starosty; sześć koni tarantowatych w szorach, dwóch kozaków przed końmi. Za karétą dopiéroż, mospanie, tedy kocz wiédeński, bryczka jedna i druga, i furgon z kuchnią. Bo jasny pan jeździł zawdy dworno, a za nieboszki pani starościny, bywało mospanie tedy jeszcze większa swita; anibyś zrachował pojazdów; były bo i panny staroscianki w domu i paniczowie, pani **Madam** już staruszka, i ksiądz Francuz, nazywano go **Labusiem**, ale mszy nie miéwał, a przy stole jadał niesłychanie dużo chleba; dopiéroż francymer jasnéj pani, dopieroż mospanie tedy, kamerlokaje, kucharze, kawiarz, strzelec, ta i pan sekretarz jeździł, a co dopiéro było tych stangretów, forysiów, kuchcików, posługaczy; bo to panie były czasy; byli panie, panowie; u pana starosty mospanie tedy naprzykład bywało 30 osób **regularnie** do stołu siada; kapela nadworna gra, a cóż dopiéro na ś. Franciszek naprzykład, kiedy się zjechała familia i goście z atencyjami, że ich w zamku i trudno było pomieścić. Bo téż pan starosta był to pan, kto niemiał serca, musiał go kochać; kiedy mospanie tedy zjechali się goście, toż dopiéro obiady, festyny, fajerwerki, a strzelali z moździérzy, że aż w Węgrzech słychać było. Ho ho, wtenczas bo to i **Ropa** szumiała, a w **Górze** jaki dwór, jakie festyny! Albo u pana **starosty Grybowskiego**, co to było! — a o panu cześniku w **Łuznéj**, któż nie słyszał? albo o **Rogach**, o **Tuchowie**, mój ty święty Boże! Tamto śpiewano! Bodaj to służyć u takiego pana; pan pije do wieczora, a kucharz do rana. —

Otóż mospanie tedy, cóż miałem rzec? Aha, razu tego jechaliśmy z panem starostą do naszych dóbr na Podole.

A był w dobrach proboszczem ksiądz kanonik; dziwnie go nawidził p. starosta, że prawie kanonik nie wychodził z domu. Pewnego razu mospanie tedy ksiądz kanonik — a już zabiérał się do siebie — „Illustrissime," mówi, rzecze, „raczy mnie wyświadczyć łaskę i przyjąć obiadeczek u swojego sługi."

Na to starosta: „A na honor, będę, będę u kanonika, jakem katolik będę."

Kanonik pokłonił się z komplementem i — „Stopki całując," rzecze; „ale nieśmiém, a mam prośbeczkę do pana starosty, proszę o pozwolenie mnie....."

„A mój kanoniku wszystko pozwolę. odstąpię wszystko prócz żony i konia."

„Ale ja proszę tylko o tę łaskę pana starosty, o pozwolenie mi kilku dworskich do posługi na ten jeden dzień."

A właśnie coś sprzątałem po pokoju. Pan starosta obracając się do mnie:

„Łukaszu, na jutrzejszy dzień przyjmujesz służbę u księdza kanonika,“ rzecze; „pamiętajże mój bracie, żebym się nie powstydził za ciebie; a ja mości kanoniku ręczę za mego Łukasza, już to co do joty wypełni, co tylko mu każesz; będzie pilny, a i trzéźwy, póki się nie upije.“

A stało się, kanonik sprosił sąsiedztwo, damy, księży, gości huk; obiad był na 40 osób, stoły mospanie tedy suto zastawione; porcelanowa waza, ciasta, cukry, wina, historyje. Ha, goście zaczęli się zjeżdżać; nareszcie trzask z bata raz i drugi, zajechała karéta pana starosty. Kanonik na ganku już tylko czekał, podał rękę panu staroście, dziękował; i do sali prosił. — Ha, zaczął się obiad, huczna kapela grała; po zupie mospanie tedy kanonik kiwa na mnie: „Słuchajno przyjacielu i jakeś dobry pamiętaj a zrób co ci powiem: otóż,„ mówi, rzecze, “ja będę pił zdrowie pierwsze dam, potém wniosę zdrowie pana starosty, a jak pan starosta zawoła na ciebie o kieliszek, pamiętajże przyjacielu, żebyś mu podał ten oto kielich.“

A stało na kredensie ogromne puharzysko z napisami. Ja rzekę: „Wielmożny panie, może będzie za duży.“

„Nic się nie bój, tylko go podaj panu staroście, a jakby się spytał, powiész, żem ja ci kazał, przecież powiedział starosta żebyś moich rozkazów słuchał: będzie za to butelka wina.“ A dobrze: ksiądz kanonik zaintonował zdrowie dam: jeszcze nie obeszła kolój, wnosi zdrowie: „Illustrissimus starosta, kolator i dobrodziéj najłaskawszy!“ I stojący duszkiem spełnił, że tylko jedna kropla pozostała, i z kieliszka spuścił ją ksiądz kanonik na rękę, dla pokazania jak szczérze wypił to zdrowie; starosta stojący dziękował gospodarzowi a potém koleją kłaniał się jednemu po drugim powtarzając zawdy: „a proszę siedzący, bez fatygi, mościwy panie cześniku, chorąży, i tam daléj.“ Ha, obeszła koléj cała; to dobrze, aż tu pan starosta mignie na mnie.

„Ano bracie,“ mówi, rzecze, „podajno i mnie kieliszek, ale przecie nie bardzo mały jaki!“

„Natychmiast, jaśnie panie.“

Lecę do kredensu, stoi ono puharzysko; ha, co będzie to będzie: niosę go na tacy, skóra drzy na człowieku; podałem; pan starosta spojrzał, aż się przestraszył, ha, bierze w oburącz, ogląda, czyta.

„No bracie„ rzecze z cicha; “uszanowałeśże mnie teraz uczciwie, jak cię kocham, będę ja ci to pamiętał, będę!“

Źle zemną; wiedziałem co znaczyła taka pogróżka; ha, stało się; ale tu pan starosta także w ambarasie, trudna rada, wstyd, ha i obraza dla gospodarza, widoczna mówić o inny; przeżegnał kielich i wziół butelkę; leje i leje, wylał całą, wino ostało gdzieś na dnie kieli-

cha, bierze się do drugiej, i ta się zmieściła, — a toż mospanie tedy do pełności nalał i z trzeciéj. Oburącz trzymając kieliszysko półgarcowe, podniósł się pan starosta z krzesła, odłożył serwetę na stół, i tak stojący zaintonował:

„Gdzie przyjedziesz, gdzie staniesz,
Tam przyjaciół zastaniesz,
Wspomniéj na tych, którzy cię
Miłują jak życie.

Szanowne zdrowie księdza kanonika, uprzejmego nam przyjaciela, i łaskawego nam gospodarza, wiwat!!“

I na stojączki duszkiem, raz jeden tylko wypocząwszy — wypił. Za starostą mospanie tedy, koléjkiem obchodził kielich, ale już to żaden z panów nie wypił go tak sumiennie; jaki taki rękami zasłaniał — było śmiéchu dość. Otóż mospanie tedy przywieźliśmy pana starostę do domu, rozwlekli do koszuli, poszedł spać; ale nazajutrz starosta się wytrzeźwił: „Wołajno mnie Łukasza, mam z nim na pieńku.“ Idę, skóra drzy na mnie, pytam pana sekretarza: a w jakim humorze pan?

Nie bardzo mnie pocieszył; oj źle, myślę sobie; ha, mospanie tedy, wchodzę, starosta przechadzał się po izbie w pudermantlu, ręce wtył złożone, nic nie mówi; myślę sobie, źle! Nareszcie stanie:

„A skurczybyku, dam ja tobie, wszakto z twojéj łaski takem się załał wczoraj u kanonika; półgarcowy kielich mnie poddać; a wołajcieno mnie marszałka.„

Ja mospanie tedy do kolan.

„Upraszam łaski jaśnie pana,“ rzekę; „jaśnie pan sam rozkazał...“

„Co, ja? Co ty bajesz?“

„Musiałem“ — rzekę — „słuchać co mi kazano, byłem na służbie księdza kanonika, jaśnie pan ręczył honorem, że słuchać będę, co rozkaże ksiądz kanonik.“

„A na honor, masz racyję; wyexplikowałeś się bracie, i z tobą kwita, ale co kanonik, za ten figiel mi zapłaci; ale i ty mój kochany bracie, na drugi raz, proszę żebyś pamiętał, że ja przecie nie dziurawa beczka!!“ I natém był koniec, tylko za ucho mnie pociągnął, że mi aż w oczach zabłysło. Ha, dobrze jest, po skończonych traktamentach wróciliśmy z panem starostą do domu, ale prawda, na pożegnaniu pan starosta zaprosił księdza kanonika do siebie, na ś. Franciszka. Przyszedł ś. Franciszek, zjechała się mospanie tedy cała famílija, gości huk, przez tydzień cały obiady, traktamenta, to bo i jakie illuminacyje! a kapela mospanie tedy grała od rana do wieczora, ani miała spoczynku; aż tedy zaczęli się powoli rozjeżdżać, ta i mospanie tedy ksiądz kanonik przyszedł się pożegnać z panem starostą.

„A na honor mój kanoniku co dzisiaj, to nie pojedziesz.“

Kanonik się explikuje.

„Na mój honor puszczę, ale po obiedzie,“ mówi, rzecze starosta; „a kiedy ci tak pilno mości kanoniku, to sobie wyślij bryczkę do miasteczka; konie tam sobie popasą; a ja ciebie mojémi odeślę i czasu nie stracisz; co, zgoda?“

Nie mógł się wymówić kanonik, przystał.

„Ale, ale,“ mówi, rzecze starosta; „na drogę zdałby się tobie bigos ta i wino, co?“

„Jeżeli łaska pana starosty...“ skłonił się kanonik.

„A no dobrze mój kochanku, nie fatyguj się, sam zadysponuję,“

Zadzwonił. Biegłem duchem.

„Łukaszu, daj tam do bryczki wina na drogę księdzu kanonikowi, i bigosu faseczkę, a potém bryczka księdza kanonika niech sobie jedzie na popas do miasteczka, i tam czeka.“

Ha, stało się jak pan starosta rozkazał; odjechała bryczka, ksiądz kanonik zabawił się jeszcze z panem starostą i dopiéro po sutym obiedzie, wypiwszy strzemiennego, wyjechał.

Dojéżdża do miasteczka, ano przed karczmą bryczka stoi, już zaprzągnięta; idzie mospanie tedy do budy, wsiada:

„A to ki diabeł?“ zawoła z fukiem na człowieka. „Czyście poszaleli, cóż to za beczka znowu na bryczce, w moich nogach! Na miły Bóg! gadajcież przecież.“

„Alboż to nie jegomość kazał ją tu wsadzić do bryczki?“

„Ależ człowieku ani mi się śniło.“

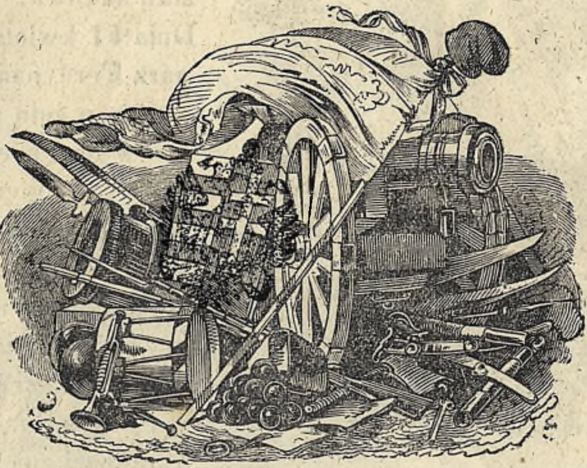
„No proszę, a to dworscy pana starosty ją włożyli z rozkazu pańskiego, i kazali powiedzieć, że się pan starosta kłania i daje to wino na drogę jegomości, jest tu i faska z bigosem.“

Dopiéroż tedy ksiądz kanonik w śmiech „Otóż figiel za figiel!“ pomyślał sobie. „Ale cóż było robić, słowo się rzekło, choć ciasno, cierpną nogi, bo niéma gdzie ich podzieć, przyjąć muszę; jedźmy w imię boże do domu, poganiaj.“

Otóż mospanie tedy było z tego potém sto pociech, ale ksiądz kanonik wiózł mil 50 i dowiózł do domu beczkę wina na bryczce; ale co się natrapił z nią, co niewygody zażył, wasąg mu się dwa razy złamał pod ciężarem, nie opłaciło mu się to wino, ale mospanie tedy pan starosta żartował sobie z kanonika, że za pół garca on go całą beczką utraktował.

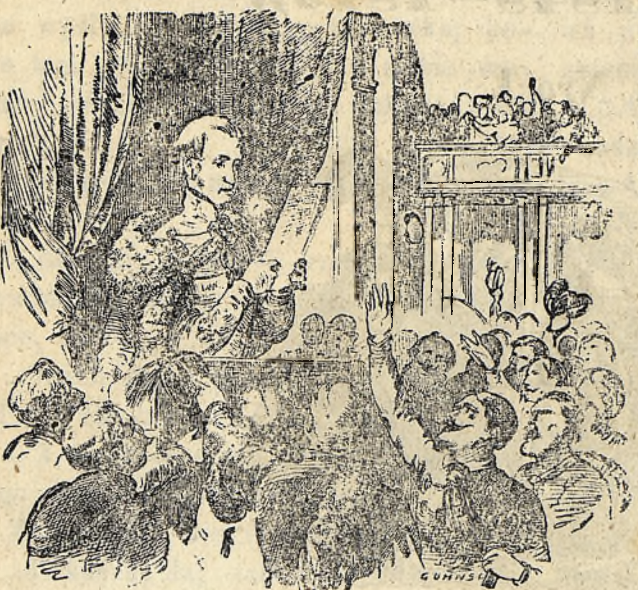
Niektóre zdarzenia z wojny węgierskiéj (1848—1849).

Nro I.

Jeżeli szał polityczny opanuje wielu, a zagorzalcy kłamstwami przewodzą zfanatyzowanemu ludowi, natenczas najczęściéj wybucha wojna domowa, i niesie za sobą nieprzeliczone klęski. Węgrzy od czasu, jak przyszli pod panowanie austryackie, nie pomyśleli zapewne nigdy o buncie przeciw swym prawym monarchom. A jednak w chwilach ogólnego szału ulegli poduszczeniom ludzi, własne widoki mających na celu, i posunęli się aż do walki buntowniczéj przeciw Austryi pod któréj panowaniem kraina węgierska tyle lat swobody spędziła. Ileż lat musi upłynąć, nim rząd na drodze pokoju i porządku nieszczęsne skutki 1848 i 1849 roku zdoła usunąć. Któż temu winien? — Ci zapamiętalcy zapewne, którzy niepowołani uchwycili stér Węgier, aby pod pozorem zdobycia urojonéj niepodległości, roznieść pożogę i zniszczenie po własnéj ziemi. Kosztem nieszczęść krainy węgierskiéj zyskali sobie sławę, któréj im niema czego zazdrościć. Sumienny każdy i wedle Boga i prawdy żyjący człowiek pragnie zapewne i przyczynia się do tego, aby godła wojny [1] godłom pokoju ustępowały.

Nro. II.

Dobroć cesarza Ferdynanda w zadosyć uczynieniu prośbom Węgrów była bez granic. Żądali dla Węgier osobnego ministeryum i otrzymali takowe.

Dnia 11 kwietnia 1848 r. zjechał cesarz Ferdynand osobiście do Preszburga w celu rozwiązania ostatniego w tém mieście odbytego sejmu Sejmy węgierskie miały się odbywać na przyszłość w Buda-Peszcie. Gdy monarcha w języku węgierskim przemawiał do posłów słowy pożegnania, i swą mowę do arcyksięcia Szczepana, wicekrólem Węger mianowanego zwracał, okrzyki radości nie miały końca. A jednakże nadużyto dobroci monarchy! Wichrzyciele bałamucili naród widokami zupełnéj niepodległości.

Nro. III.

Nieprawe postępowanie przewodzców powstania tem się okazało zaraz w początkach, iż uganiając się za swobodami, stosownemi do ich przesadnych wyobrażeń. dla Madziarów, inne narody, które dotąd do Węgier liczono, do równosci z Madziarami przypuścić nie chcieli. Kroaci Illirczycy, Dalmaci. mieszkańcy wojskowego pogranicza i Siedmiógrodzianie, niewidząc żadnego z swych rodaków w węgierskiém ministeryum, czuli się srogo obrażonymi;

dalsze postępowanie Madziarów, ubliżające narodowości słowiańskie, coraz bardziej wzmagało ich rozjątrzenie. Oburzenie Kroatów doszło w niektórych miejscach do tego stopnia, iż w Werszecu i Wielkiéj-Kikindzie, spalono na publiczném miejscu książki kościelnych metryk dla tego, iż były pisane w języku węgierskim. Sztandar kroacki powiewał nad palącym się stosem.

Nro. IV.

Z zatargów między Kroatami i Madziarami trwających przyszło w końcu do otwartéj wojny, Kroatom dowodził mężny Ban Jelaczicz. Wierny swemu monarsze chciał Madziarów do posłuszeństwa ku prawemu rządowi zmusić. Gdy ciągnął przeciw Madziarom, swą główną kwaterę założył w Kility, arcyksiążę Szczepan, który w tym jedynie celu objął był naczelne dowództwo nad Węgrami, aby na drodze pojednania obu stron pokój przywrócić, stał na czele Węgrów, którzy stawili czoło Kroatom. Tak dwaj wodzowie, tenże sam cel mający, i na usługach jednego pana — Cesarza Austryi — będący, ujrzeli się dziwnym zbiegiem okoliczności w nieprzyjacielskiém stanowisku naprzeciw siebie. Zależało wiele na tém, aby się z sobą porozumieli. Lecz gdy Węgrzy wysłali hrabiego Ziczy, aby bana do arcyksięcia Szczepana w celu rozmówienia się z nim zaprosił, ponieważ miejsce do spotkania się obu przeznaczone było bliżéj obozu węgierskiego, — Kroaci, niedowierzający Madziarom, niedozwolili jednogłośnie swemu wodzowi opuszczać obozu. Arcyksiążę Szczepan widząc, iż starania jego były płonne, zrzekł się dowództwa.

Nro. V.

Drzeworyt przedstawia chłopów z południowych Węgier, którzy należeli do pospolitego ruszenia ze strony powstańców.

Nro. VI.

Między osobami, które w początkach powstania padły ofiarą wierności swéj dla monarchy, niepoślednie zajmuje miejsce hrabia Ziczy. Oskarżony o zdradę, stawiony został przed sąd wojenny i skazany na szubienicę. Słowa ostatnie hrabiego na miejscu tracenia wyrzeczone, były pełne znaczenia: „Umie„ram niewinnie! kochałem mego „króla i mą ojczyznę i nigdy nie by„łem zdrajcą. Chętnie umiéram, bylebym był ostatnią ofiarą poświęconą ojczyźnie. Boże błogosław méj ojczyźnie! lecz chroń ją od takich ludzi jakimi są moi sędziowie!“ Sądowi temu przewodniczył major Artur Görgej, i przyczynił się swym wpływem głównie do wydania okrutnego wyroku na hrabiego. Nieznany dotąd, ściągnął wtenczas uwagę Koszuta na siebie.

Nro. VII.

Gdy powstańcy z namowy Koszuta, z pod Preszburga ruszyli na odsiecz Wiedniowi, stoczyli z armią cesarską bitwę pod Szwechat. Zwyciężeni musieli się cofać. Do klęski zadanéj im wtenczas przyczynili się wiele mężni kirasyerzy z pułku Walmoden, walczący w oddziale, który był pod dowództwem cesarskiego jenerała Kempen. Pułk Walmoden wsławił się znacznie w kampaniach węgierskich.

Nro. VIII.

Naczelny wódz cesarski, książę Windiszgrec, ciągnął ku Pesztowi, odnosząc po drodze rozmaite korzyści nad powstańcami. Naczelnicy powstania poznali, iż opuszczenie Pesztu stało się koniecznem. Sejm węgierski sprzeciwiał się temu wprawdzie, lecz Koszut swą wymową wymógł, iż posłowie przystali na to, aby się udać do Debreczyna. Dowódzca powstańców Percel otrzymał rozkaz, by ile możności zatrudniał wojska cesarskie i przeszkadzał ich pochodowi ku Pesztowi. Szło o to,

aby uzyskać czas do ucieczki rządowi powstańców wynoszącemu się do Debreczyna i uwożącemu z sobą prasę do robienia banknotów. Percel pobity dopiéro co przez konnicę cesarską pod Babolną, 30 Grudnia był zmuszony stoczyć nową walkę pod Moor. Napróżno starał się w 10,000 ludzi opanować korzystne stanowisko koło Moor. Ban Kroacyi uderzył na niego z swym walecznym korpusem, i wnet powstańcy zostali pobici, a Percel zmuszony uciekać do Sztulweisenburga. Kirassyerzy pułków Hardegg i Walmoden uzyskali w téj bitwie nowe wawrzyny. Cesarscy zabrali wielu jeńców i mnóstwo broni w zdobyczy.

Nro. IX.

Powstanie Madziarów przynęcało do siebie wiele ludzi niespokojnego ducha, mnóstwo zbiegów i wychodźców z innych krajów. Do Debreczyna, jako do ogniska powstania po opuszczeniu Pesztu, przybyli między innymi dwaj Polacy, Dembiński i Wysocki, poprzedzeni sławą wojenną. Dla podobnych ludzi wojna była pożądaną.

Nro. X.

Dowódzcy powstania widząc się nieraz z swymi oddziałami w trudnémpołożeniu, starali się ukryć przed podwładnymi grożące niebezpieczeństwo, by ich bojaźń nie pozbawiała odwagi. Gergej; w przechodzie przez Karpaty naczele powstańców, gnany i ciśnięty zewsząd przez wojska cesarskie, znajdując się w najkrytyczniejszém położeniu, zachęcał swoich w obozie do hulatyki; pił i biesiadował z nimi razem. W Iglo hulali powstańcy 5go Lutego, w dniu imienin Gergeja, najweselej. Tymczasem jenerał Szlik zamykał szańcami górski przesmyk, zwany Branisko, przez który jedynie tylko mógł się Gergej wymknąć z gór.

Nro. XI.

Gergej nie mógł z swym oddziałem powstańców inną drogą wyjść z gór, tylko przez przesmyk Branisko. Tam mu zaś bronił przejścia waleczny jenerał Szlik. Szczęściem dla Gergeja połączył się był z nim właśnie anglik Gyon z niedobitkami, które uprowadził do obozu Gergeja po przegranéj bitwie pod Tyrnawą. Nie widząc innego sposobu ocalenia się, obrali środki rozpaczliwe. Gyon z 8000 honwedów prowadzony przez krajówców zaszedł cichaczem aż do stóp góry; która opasywała przesmyk. Cztery bataliony wdrapały się ścieżkami, samym tylko tamtych stron mieszkańcom wiadomemi, na szczyt góry. Broń i działa honwedzi jedni nieśli na ramionach drudzy ciągli na pasach rzemiennych za sobą. O pierwszéj po północy stanęli na samym szczycie góry. Tymczasem honwedzi pozostali u stóp góry staczali pozorne zaczepki z wojskiem cesarskiem aby przerwać ciszę nocną wystrzałami. Po północy uderzył pierwszy strzał armatni ze szczytu góry, jako znak do napadu na wojsko broniące przesmyku. Udał się wybieg, i chociaż wojsko cesarskie dokazywało cudów waleczności, nieprzyjaciel jednak był w większéj liczbie, i zasadzka przyniosła mu oczywiście rozstrzygające korzyści. Jenerał Szlik udał się do Preszowa, a Gergéj przeszedł przez przesmyk i opuścił góry. —

Nro. XII.

Dnia 26 Lutego 1849 stoczyły wojska cesarskie z powstańcami bitwę pod Kapolną, która—jedna z najzaciętszych z wojny węgierskiej—trwała dwa dni. Książe Windyszgrec wysłał z głównej swej kwatery w Dzindziszu jenerała Szlika, aby się połączył z główną armią; sam zaś niedaleko Kapolny uderzył na powstańców, którzy znaczne siły wojska pod dowództwem Gergeja, Dembińskiego i Damianicza rozłożyli. Lecz między Gergejem i Dębińskim już wtedy panowały nieporozumienia, których przyczyną była zazdrość Gergeja. Pierwszego dnia zdobyli wprawdzie powstańcy korzystne stanowisko; Dębiński natarł z przeważającą siłą konnicy w środek armii cesarskiej tak, iż jenerał Szlik nie mógł się tego dnia połączyć z główną armią, lecz to wszystko nie rozstrzygło bitwy, którą dopiero cienie nocy przerwały. Nazajutrz walka wszczęła się na nowo; pole bitwy zaległy nieprzeliczone ciała poległych. Żadna jednak strona nieodniosła korzyści.

28 książe Windiszgrec posunął się z armią do Maklar, Węgrzy cofnęli się śpiesznie w okolice Cisy.

Nro. XIII.

Obrazek przedstawia szpiega powstańców, którego schwycili kozacy rosyjscy w czasie pierwszego w kroczenia Rosyan do Siedmiogrodu. Szeregowiec rosyjski kozak ściągają przebranie i fałszywą brodę przestraszonemu szpiegowi. Scena się dzieje przed namiotem oficerskim, w przytomności oficerów rosyjskich.

Nro. XIV.

Obrazek przedstawia bitwę pod Szegeswar w Siedmiogrodzie, w której padł zaraz od pierwszego strzału nieprzyjacielskiego, rosyjski jenerał Skariatyn. Śmierć jenerała zastraszyła wprawdzie wojsko, lecz mimo to cesarscy odnieśli zupełne zwycięstwo. [obacz obrazek pod l. XIX]. —

Nro. XV.

26. kwietnia zaczęli powstańcy na nowo Peszt. Lecz twierdza Budy była ciągle w rękach cesarskich. Wydział obrony krajowej — tak mianowano naczelny rząd powstania — rozkazał Gergejowi, aby na wszelki sposób zdobywał Budę. Było zapewne życzeniem Koszuta, który otoczony podchlebcami, wszystko poświęcał swéj ambicyi, aby

mógł jako dyktator jaśnieć wśród wspaniałych ulic Budy — Pesztu. Kule działowe niepokojące ciągle Peszt z wałów Budy przeszkadzały mu w tem. Trza więc było koniecznie opanować Budę.

Komendantem Budy był jenerał Henryk Hency, mąż doświadczony i waleczny, który 45 lat strawił w usługach wojskowych. 4. Maja rozłożyli powstańcy obóz pod Budą. Gergej dowodził oblegającym zgromadzonym w wielkiéj ilości. O południu tego dnia padł pierwszy strzał działowy na twierdzę Budy. Działa twierdzy odpowiedziały. Rospoczął się szturm zapalczywy. O pierwszéj godzinie stanął u bramy Budy, zwanéj wiedeńską, posłaniec, niosący komendantowi cesarskiemu pisemne wezwanie od Gergeja, aby się poddał. Gergej groził Hencemu, że w razie oporu, skoro zajmie Budę, wytnie w pień całą załogę. Przedstawiał mu, iż jako Węgier poddać się powinien. Lecz bohaterski Henci nie zaląkł się groźby — ani on ani jego podwładni nie wahali się ani chwili, co mieli czynić. Henci odpisał w odpowiedzi: iż jest Szwajcarem, nie Węgrem, i że nic nie jest w stanie zmusić go, aby niedopełnił swéj powinności; że więc do ostatniéj kropli krwi twierdzy bronić będzie.

W skutek tego powstańcy ponowili szturm z wszystkich stron i użyli wszelkich środków do zdobycia. Coraz więcéj odnosili korzyści. Oblężeni dawali dowody niewypowiedzianego męstwa i nadludzkiéj wytrwałości. Jeden walczył przeciw dziesięciu. 21 Maja odpędzili powstańców pięć razy od wyłomu. Lecz liczba oblegających nie ubywała, w miejsce poległych przybywali inni. Oblężeni jednak nie ustępowali — aż w końcu, waleczny jenerał Hency, prowadząc garstkę swoich jeszcze raz do szturmu, padł ugodzony kulą w same piersi. Obok wodza padło 8 walecznych oficerów. Powstańcy krocząc po zgliszczach i trupach walcząc o każdy krok prawie zajęli Budę.

Nro. XVI.

Obrazek przedstawia powrót.

Nro. XVII.

Powstanie Madziarów zaczęło się stawać coraz bardziej niebezpieczniejszem. Cesarz rosyjski poznając z stanu rzeczy w Węgrzech, iz powstanie szerzące się zagrażało spokojności krajów państwa rosyjskiego, bliżéj Węgier leżących, postanowił przyczynić się do zupełnego i prędkiego przytłumienia onegoż. Wojska rosyjskie wkroczyły do Węgier i Siedmiogrodu. Jenerał Hajnau objął naczelne dowództwo wojsk Cesarza Austryi. Szczęście sprzyjające dotąd *Madziarom*;

zaczęto ich opuszczać. Zajęcie twierdzy Raab zaraz w początkach tej kampanii przez wojska cesarskie, było niejako pomyślną przepowiednią, iż spokój w Węgrzech nie długo zostanie przywrócony. Młody Monarcha Austryi był przytomny, gdy wojska Jego zdobywały Raab, i zaraz po zajęciu twierdzy na czele zwycięzców odbył uroczysty wjazd do Raab. Mieszkańcy powitali monarchę okrzykami radości.

Nro. XVIII.

Przed bitwą pod Acz oświadczył Gergej Koszutowi pisemnie iż wypada koniecznie, aby rząd madziarski opuścił Peszt. Doniosł dyktatorowi, iż nie jest w stanie powstrzymać wojska cesarskie w pochodzie ku temu miastu; mając oprócz tego zamiar operowania w połuduiowych Węgrzech.

Gniewało Gergeja samowładne postępowanie Koszuta; chciał mu dać uczuć ważność swoję. List Gergeja sprawił w Peszcie największe zamieszanie. Naczelnicy rządu madziarskiego uciekli aż do Keczkemetu. Koszut widział w prawdzie, iż wpływy i przewaga Gergeja, osobliwie w armii, były wielkie; jednakże obrał Bema, za naczelnego wodza, chcąc oddziały powstańców pod jednym wodzem połączyć. Ponieważ zaś Bem pozostał w Siedmiogrodzie, więc na radzie wojennej oddano naczelne dowództwo Mesaroszowi, dodając mu Dębińskiego do pomocy. —

Gergej wrócił właśnie do domu po bitwie pod Acz, gdzie okazał osobiste męstwo i odniósł ranę, gdy w tém odbiera dwa doniesienia iż mu odjęto ministerstwo wojny i że Dębiński i Mesarosz objęli naczelne dowództwo. Oburzony tém odpisał natychmiast rządowi, iż postanowił postępować odtąd niezależnie i na własną odpowiedzialność, niemając zaufania w naczelnikach rządu. Zdaje się, iż, gdy to pisał, pomyślał po raz pierwszy o poddaniu się zupełném zwycięzcom. —

Nro. XIX.

Bitwa pod Szegeszwar, stoczona 31 lipca, rozstrzygła los Siedmiogrodu. Kraj ten nękany niewypowiedzianemi klęskami wrócił pod panowanie prawego Monarchy. W bitwie téj dowodził jenerał Lüders Rosyanom, a sam Bem powstańcom. Ci ostatni pobici zupełnie poszli wrosypkę. Bem byłby niezawodnie wpadł w ręce zwycięzców, lecz wybieg go ocalił. Uciekając, owinął się w szeroki płaszcz, który miał na sobie i spuścił się po mału z konia na ziemie, udając zabitego. Leżąc przykrył twarz i pozostał tak długo na ziemi, aż go goniący powstańcow żołnierze, minęli. Niedługo nadjechało czterech Szeklerów którzy go poznawszy, uwieźli z sobą.—

Nro. XX.

Wojska austryackie i rosyjskie pobiły powstańców wszędzie gdziekolwiek przyszło do walki. Gergej także przegrywał bitwę po bitwie. I gdy połączone armie zwycięzkie z wszech stron otaczały Madziarów, nie zostawując im miejsca do rozszerzenia się, ani sposobu do oporu, poznano w obozach powstańców, których szeregi ciągłém niepowodzeniem były przerzedzone, iż się zbliża godzina upadku powstania. W Aradzie radzili naczelnicy co czynić wypadało. Koszut złożył urząd dyktatora, a Gergej został na jego miejsce

dyktatorem mianowany. Ten ostatni oświadczył, iż przyjmuje dyktaturę w tym jedynie celu, aby broń złożyć. Koszut udał się do Lugosz.

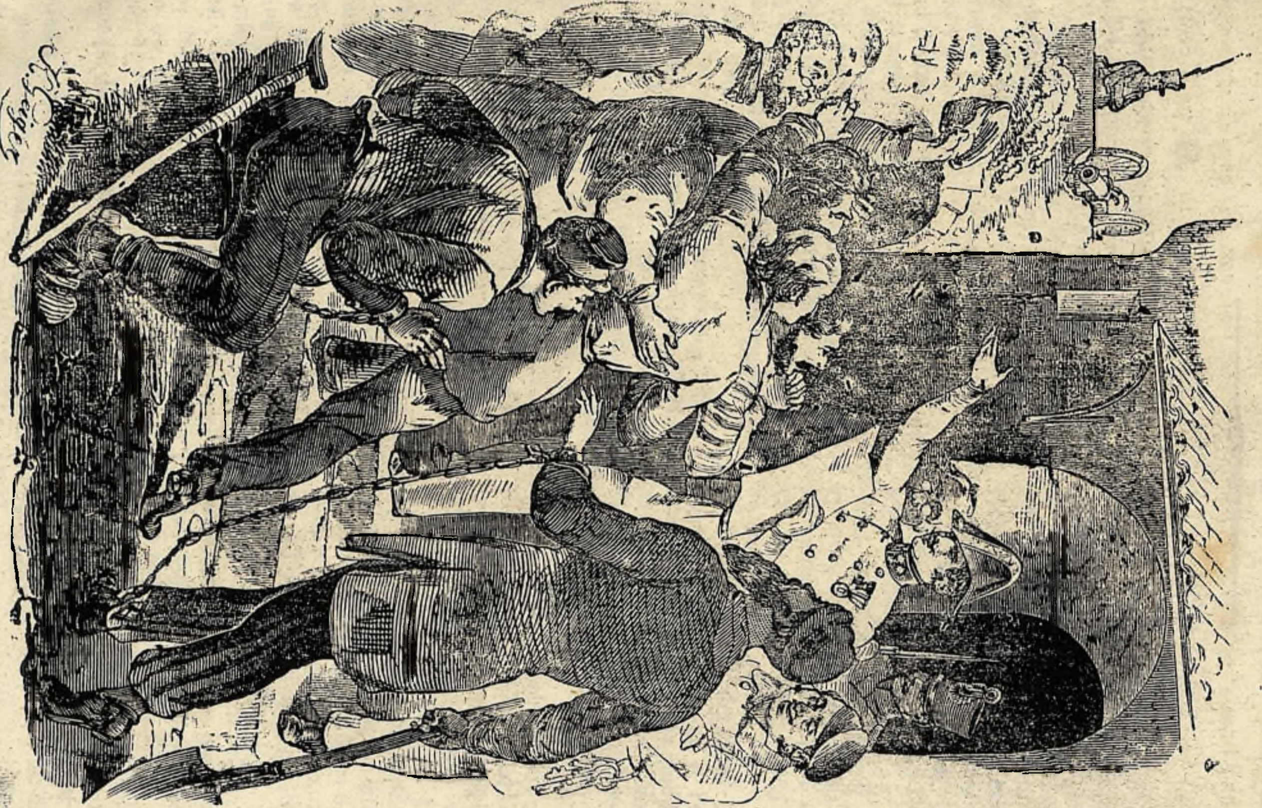
Następnego dnia ukończone zostały układy, rozpoczęte między agentami Gergeja i jenerałem Rydygerem w zamku Wilagosz, głównéj kwaterze rossyjskiego jenerała. Gergej poddał się Rosyanom bezwarunkowo. Tego samego dnia udał się do Szöllös, gdzie miało nastąpić złożenie broni. Armia powstańców wygłodzona i wyniszczona stanęła w porządku bojowym. Nadciągnął niedługo jenerał Rydyger z swoim oddziałem. 23 Sierpnia po południu, gdy obie armie stały naprzeciw siebie, udał się Gergej do rosyjskiego jenerała, poddając się najpierwéj. O czwartéj godzinie nastąpiło złożenie broni. Poddało się tym sposobem 24600 ludzi z 144 działami. Zabranych honwedów odprowadzono do Zarand i do Wielkiego — Waradu.

Nro. XXI

Obrazek przedstawia naczelników powstania, uciekających z kraju, na który tyle niedoli sprowadzili. Tysiące poległo z ich przyczyny — oni żyją w tułactwie, na które się sami skazali, uchodząc przed mieczem ludzkiéj sprawiedliwości. —

Nro. XXII.

Obrazek przedstawia chwilę, w której komendant twierdzy więźniom stanu ogłasza, iż ich monarcha ułaskawił. Ze łzami i okrzykami radości przyjmują uwolnieni pożądaną nowinę.

Jarmarki przzwilejowane w Galicyi.

B.

Babice, w obwodzie Przemyślskim; 6. Stycznia 4. Maja, 24. Sierpnia, 20. Września.

Baligrod, w obwodzie Sanockim; 14 Września. Każdego Poniedziałku targ tygodniowy.

Bełz, w obwodzie Żółkiewskim; 9. i 31. Stycznia 17. Marca, 28. Kwietnia, 21. Czerwca, 2. Lipca 1. Sierpnia, 13.Paźdz. 26 Listop ada 12.Grudnia, i co Piątku targ.

Biała. w obwodzie Wadowickim; Jarmarki na konie, 1) trzeciego Poniedziałku po 3ch królach, 2) drugiego poniedziałku po świętym Janie Nep. 3) pierwszego Poniedziałku po świętym Jakubie 4) pierwszego Poniedziałku po świętym Szymonie i Judy. Targ Tygodniowy każdéj Soboty. Jarmark na wełnę 1. Sierpnia, który pięć dni trwa.

Biały-Kamień, w obwodzie Złoczowskim; 2. Stycznia, 2. Lutego, 1. Marca, 2. Kwietnia 15 Maja 29. Lipca, 14. Września, 25 Listopada, 6. Grudnia. We Srody i Piątki targi tydodniowe.

Bicz, w obwodzie Jasielskim; 1] na Nawrócenie św. Pawła, 2) wPoniedz. Srodopostny, 3) wPoniedz. po Przewodnej Nied. 4) wPoniedz. po Wniebowstąpieniu, 5) wPoniedz. po św. Piotrze i Pawle, 6) na św. Wawrzeńca, 7) na św. Mateusza, 8) na św. Mikołaja. Każdego Ponied. targ tygodniowy.

Birca, w obw. Sanockim, 1) w dzień po Nowym Roku, 2) na św. Piotra i Pawła, 3) na św. Franciszka Serafina 4. Października. Równie targi co Srodę.

Bobowa, w obw. Sandeckim, 1) na św. Prokopa 2) w dzień po narodzeniu Maryi. 3) w dzień po ś. Bartłomieju, 4) w dzień po ś. Łucyi 5] wdzień po ś. Zofii, 6) w poniedz. po wszystkich Swiętych, 7) w dzień nawrócenia ś. Pawła, 8) wNiedzielę po św. Franciszku Wyznawcy, 9) na św Weronikę, 10) 1. Maja, 11) 10 Sierpnia, 12) 11. Listopada. Każdego Wtorku targ tygodniowy.

Bochnia, miasto obwodowe: 1) 2. Stycznia; 2) w Poniedz. po Niedzieli Septuagesima, 3) po trzeciej Niedzieli postu, przez wszystkie tygodnie od Czwartku aż do Piątku po Wniebowstąpieniu. 4) w Piątek po Bożem Ciele. 5) 24 Czerwca, w dzień ś. Jana Chrz. 6] 30. Czerwca po św Piotrze i Pawle, 7] 22. Lipca w dzień św. Magdaleny, 8) 10 Sierpnia na św. Wawrzeńca, 9) w Poniedziałek po podwyższeniu św. Krzyża, 10) w Poniedz. po Rożańcu, 11) 11. i 25. Listopada w dzień św. Katarzyny.

Bochorodczany, w obw, Stanisławowskim, Jarmarki na bydło: 14 Stycznia, 14. Marca, 7 Lipca, 8. Listop. (dawnego stylu) Targ każdego Wtorku i Piątku.

Bojana, na Bukowinie ma 6 targów na bydło (podług starego Kalendarza) 1] ośm dni po Wniebowstąpieniu Pańsk. 2) 27 Czerwca. 3) 25 Lipca. 4) 14. Września, 5) 21 Paźdz. 6) 21 Listopada.

Bolechów, w obw. Stryjskim: 1) na 3ch Króli, 2) na św. Jérzego, 3) na ś. Piotra i Pawła, 4) na Podniesienie ś. Krzyża podług rusk. obrz.

Bołszowce, w obw. Brzeżańskim: 2. i 28. Stycznia 8. Marca, 16 Lipca, 13 Września 24 Listopada.

Brody, w obw. Złoczowskim: 1 5. Maja 2. 30 Października.

Brzesko, w obw. Bocheńskim: we Wtorek od 3ch do 3ch tygodni 17 Jarmarków odbywają się, a w inne Wtorki bywają targi tygodniowe.

Brzeżany, miasto obwodowe w którem 4 wielkich a 6 małych Jarmarków: 1. 13 Stycznia nowego stylu. 2 w Srodopostną Srodę rusk. obrz. 3. we Wtorek po Zielonych Swiętach rusk. obrz. 4] w dzień ś. Proroka Eliasza 6. Sierpnia nowego stylu; mniejsze: 3. Lutego, 21 Maja, 20 Września 13 Paźdź. 26 Listop. 18 Grud. Targi tyg. co Poniedz i Piątek.

Brzozów, w obwo. Sanockim: 1. na 3ch Króli, 2. na ś. Dorotę, 3. w pierwszy poniedziałek po Srodopościu, 4. na św. Wojciecha, 5. na Zielone Swięta, 6. na św. Piotra i Pawła, 7. na św. Maryję Magdelanę, 8. 2. Sierpnia na ś. Hyacenta, 9. na Podniesienie św. Krzyża, 10 w dniu ś. Franciszka Serafina, 11. na Wszystkich Swiętych, 12. na ś. Barbarę, targ co poniedziałku.

Buczacz, w obwodzie Stanisławowskim: 18. Stycznia, 14. Lutego, 29. Marca, 6 Kwietnia, 5. Maja, 2. Czerwca, 24. Czerwca, 13. Sierpnia

7. Września. 13 Październ. 11. Listopada, 12 Grudnia. Czwartek targi tygodniowe.

Bukaczowce, w obw. Stryjskim: 1. 1 Stycznia, 2. w ostatni Czwartek zapustny, 3. we wtorek Wielkiejnocy. 4. w trzeci dzień Zielonych Swiąt 5. na św. Jana. 6) 8. Sierpnia w dzień św. Pantalemona, 7) 10. Września na Usiknowenyje, 8) 1. Listopada, 9) 3. Grudnia na Wowed. Boch. wszystkie podług ruskiego obrzadku.

Bukowsko, w obw. Sanockim: ma 1 Jarmarek na tuczne woły w dzień ś. Macieja 24. Lutego; który trwa przez dni cztery. Oprócz tego każdego Czwartku targ tygodniowy.

Busk. w obw. Złoczowskim, (podług grecko-katolick. Kalend.) 1). w dzień po ś. 3ch Król. 2) w dzień następujący po Nied. Zapustnéj (Serkeska,) 3) w dzień po ś. Teodorze (Federowine), 4) we Srodę w środku Swiąt Wielk. 5) w dzień po Zwiastowaniu Najś. Panny. 6) 9 Maja, 7) 13. a 8) 30. Czerwca, 9) 7. Sierpnia, 10) 1. a 11) 18. Paźdz. 12) 7. Grud. Każdego Piątku targ tygodniowy.

C.

Chocimirż, w obw. Kołomyjskim: w dzień ostatniego postu, 29. Marca, 20. Maja, 5. Lipca, 19. Listopada, 17. Grudnia.

Chodorow, w obw. Brzeżańskim: 14. Stycznia, 5. Maja. 12. Lipca, 12. Paźdz. przez dwa tygod. na Piotrówkę obrząd. rusk. Każdego Czwartku targ.

Chołojów, w obw. Stryjskim: 8. Stycznia, 14. Lutego, 10. Marca, 7. Kwietnia, 20. Maja, 9. Czerw. 24. Czerw, 13. Sierp. 18. Września. 13. Października, 7. Listopada, 10. Listopada.

Chyrów, w obw. Samborskim: każdego Wtorku targi tygodniowe.

Ciesżkowice, w obw. Sandeckim: 1 w Poniedziałek po Nowym Roku 2. w pierwszy ponied. Postu, 3. w ponied. po Niedzieli (Laetare), 4. w ponied. po ś. Wojciechu, 5. w ponied. po Wniebow., 6, w poniedz po Bożem Ciele (Octawę), 7. w ponied. po ś. Małgorzacie, 8. w ponied. po ś. Jakubie, 9. w ponied. po św. Hiacyncie, 10. w dzień Podwyższenia św. Krzyża. 11, w ponied. po ś. Franciszku Serafinie, 12. w ponied. po ś. Jędrzeju, 13. w ponied. po poświęceniu Kościoła; co ponied. targ tygodniowy.

Czechów, w obw. Bocheńskim: we Wtorek od 3ch do 3ch tygodni odbywają się Jarmarki.

Czerniowce, miasto obw. na Bukowinie: 12. Lipca rusk. Kalendarza po św. Piotrze i Pawle przez dni 14. 12. Listop. przez dni 8. Każdego ponied. targ tygod.

Czortków, 2. Lutego, 21. Marca, 12. Maja, 11. Lipca, 27. Sierpnia, 7. Listopada, 20, Grudnia. Co piątek targ tygodniowy.

D.

Delatyn. w obw. Stanisławowskim, ma dwa Jarmarki na wełnę pospolite i na owce: 1. na Wniebowz. i 2. na ś. Michała obrz. rusk., w poniedziałki i piątki targi tygodniowe.

Dembica, w obw. Tarnowskim: 2. Stycz., 2. Lutego, 25. Kwiet., 14. Maja. w dzień Bożego Ciała, w dzień św. Małgorzaty, 24. Czerwca, 15. Paźdz., 4. Grudnia.

Dobczyce, w obw. Bocheńskim, w roku całem odbywa się 12 Jarmarków, to jest: każdego razu w Czwart. Targi zaś tygod. w ponied.

Dybromil, w obw. Sanockim, znaczne Jarmarki na konie i woły: 1. dzień pierwej przed 3. Król. 2. w dzień po Wniebowst., 3. 25 Czerw. przed ś. Onufrym obrz. rusk., 4. w dzień ś. Anny przez 4 tygodnie, 5. w dzień ś. Michała przez 2 tygod. Oprócz tego w Piątki targi tygodniowe.

Dolina, w obw. Stryjskim; 14. Lut. 12. Maja. 6. Lip. 1. Sierp., 13. Paźd. 21. Grud. a targi tyg. w każdem pon. i Czwart.

Droginia, w obw. Bocheńskim: na ś. Walentego, na ś. Wojciecha, na Najś. P. Marię Szkaplerzną.

Drohobycz, w obw. Samborskim, 19. Marca, we Wtorek ruskich Ziel. Swiąt, na ś. Bartłomieja, 6. Listop., na Ofiarowanie P. Maryi obrz. rusk. 3. Grud., każdy trwa przez 4 dni. Każdego poniedł. liczne targi tygod.

Dubiecko, w obw. Sanockim: 25. Stycznia. 30 Czerwca.

Dukla, w obw. Jasielskim. 1. w dzień po 3ch Król. 2. na ś. Mateusza, 3. na 8. ś. Józefa. 4. na Wniebow. Pańskie, 5. w dzień Bożego Ciała, 6. na ś. Jana Chrzc. 7. na ś. Magdaleny, 8. na ś. Michała, 9. na ś. Katarzynę, 10. na ś. Tomasza.

Dunajec czarny, Włość. w obw. Sandeckim, znaczne Jarmarki na płótna: 1. w ostatni ponied. Zapust. 2. w ponied. w wielkim tygodniu, 3. w ponied. po ś. Trójcy, 4. w poniedziałek po Wniebowz. M. P. 5, 2. Listop. 6. w ponied. ostatniej Niedzieli Adwentu.

Dunajów, w obw. Brzeżańskim: 1 2. Stycznia, 2. w ponied. po przewod. Niedzieli, 3. 21 Czerw.

w dzień ś. Jana Chrzc., 4 18. Paźdz. obrz. rus. w dzień ś. Łukasza.

Dynów, w obw. Sanockim: 17. Stycznia, 8. Maja 29. Wrześ, na ś. Jędrzeja 30. Listop.

F.

Felsztyn, w obw. Samborskim: 13. Kwietnia, 30 Wrześ. każden trwa dni 8.

Fredropol, w obw. Przemyślskim: 2. Stycznia, 25 Marca, 12. Sierpnia, 19. Listopada; w każden piątek targ tygodniowy.

G.

Gliniany, w obw. Złoczowskim. 1. po nowym roku rusk. 2 12. Lutego, 3. w Srodę Swięta Wielk, obrz. rusk. 4 8. Maja, 5 w dzień po pierw. Niedzieli Wielk. obrz. rusk., 6 23. Maja, 7 20. Lipca, 8 6. Listopada, 9 20. Listopada, 10 18. Grudnia; co piątek targ tygodniowy.

Głogow, w obw. Rzeszowskim: 2. i 21. Stycznia, 14. Lutego, 12. Marca, 8. Maja, 24. Czerwca, 22. Lipca, 6. Sierpnia. 9. i 30. Września, 15 Paźdz. 16. Listopada, 6. Grudnia; co Wtorku i Piątku targi tygodniowe.

Gołogóry, w obw. Złoczowskim: 26. Lutego 21. Marca, 7. Maja, 15 Czerwca, 26. Lipca 20. Września, 15. Paźdz.

Gorlica, w obw. Jasielskim: ma 12 Jarmarków, a wszystkie w następujące Wtorki: 1, po 3ch Królach, 2, po ś. Macieju, 3. po Niedzieli Palmowéj, 4, po ś. Filipie i Jakubie, 5. po Wniebow. Pańskim, 6, po ś. Janie Chrzc. 7, po ś. Maryi Magdal. 8, po Wniebo. Panny Maryi. 9, po Narodzeniu Maryi P. 10, po ś. Franciszku Serafinie, 11, po ś. Marcinie, 12, po trzeciéj Niedzieli Adwentu.

Grodek, w ob. Lwowskim: 1. w ponied. po Bożem Ciele, 2. w dzień Podniesienia ś. Krzyża, co Czwart. targ tygod.

Grodzisko, w ob. Rzeszowskim: 6. Stycznia, 2. Lutego. 3 i 19 Marca, 3 i 20 Maja, 29. Czerwca, 14. Wrześ. 1. Listop. 4. Grud.

Grzybów, w ob. Sandeckim: 1, na ś. Agieszkę, 2, na ś. Kazimiérza, 3, w ponied. Srodop. 4, we Wtorek Swiąt Wielk. 6, w dzień Podniesienia ś. Krzyża, 6, we Wtorek po Ziel. Swiętach, 7, w ponied. po ś. Janie Chrzc. 8, w dzień ś. Anny, 9, w ponied. po ś. Wawrzeńcu, 10. w ponied. po Narodzeniu N. P. Maryi, 11. w dzień ś. Mateusza, 12. w dzień ś. Katarzyny, 13. na ś. Jana Ewangelisty; a co piątek targ tygodniowy.

Grzymałów, w ob. Tarnopolskim: 17. Marca 4. Maja, 9. i 17. Wrześ. podług nowego stylu. We Czwartki targi tygodniowe.

Gwoździec, w ob. Kołomyjskim: 1) 28. Stycznia, na ś. Piotra w okowach, 2) 21. Marca, 3) 26. Lipca, 4) 4. Paźdz. co piątek targ tygodniowy.

H.

Haczów, Włość, w ob. Sanockim, 1. na ś. Michała, 2. na ś. Marcina, co Sobotę targ tygodniowy.

Halicz, w ob. Stanisławowskim: 7. Stycznia, 5. Kwietnia, 5. Lipca, 12. Października, targ tygod. co piątku.

Hołosko, blisko Lwowa: na ś. Annę obrz. ruskiego.

Horodenka, w obwodzie Kołomyjskim: 1. w dzień nowego roku rusk. 2 14. Lutego (Strytenie Hosp.) 2 w drugi ponied. postu obrz. rusk. 4 na Zwiastow. N. P. Maryi, 5 na ś. Wojciecha, 5. Maja, 6 na Wniebowst. 7 na ś. Piotra i Pawła, 8 na Wniebowz. 27. Sierpnia, 9 7. List. na Demitryusza, wszystkie podł. obrz, rusk.

Husiatyn, w ob. Czortkowskim: 24. Czerwca, 21. Września.

Hussaków, w ob. Przemyślskim: 8. Maja, 27. Sierpnia, 18. Grudnia; w każden Czwartek targ tygodniowy.

J.

Jaćmiérz, w ob. Sanockim; 1) 12 Marca, 2) 8. Maja, 3) 24 Czer. Każden Jarmark trwa po 2 dni, na którym szczególne woły tuczne sprzedaw. bywają.

Jagielnica, w ob. Czortkowskim: 8. i 28 Stycznia 14 i 20 Lutego we Srodę Srodopościa, 20 Marca, w pierwszy ponied. po Wielkiéjn. 6 Kwiet. 6 Lipca, 30. Paźdz. 13. Listop. 18. Grudnia; co Piątek targ tygodniowy.

Janów, w ob. Lwowskim; ma 3 Jarmarki, każden trwa dni ośm; 1 w dzień po now. roku rusk. 2) 17. Maja rusk. Kal. 3) na ś. Mich. o. r. 19 List.

Jarosław, w ob. Przemyślskim; 12. Stycz. 10. Marca. 13. Czerw. 2. Wrześ. każdy trwa przez dni 8, i co piątek i poniedziałek targ tygodniowy.

Jaryczów, w ob. Lwowskim; 21. Stycz. 31 Maja. 19 Września, 11 Grud. Co piątek targ tygodniowy.

Jaśliska, w ob. Sanockim, nad granicą węgierską: 1 na 3ch Króli o. r. 2 na Najś. Pannę Gromn. 3 na wstępną Srodę, 4 na Niedzielę Kwietnią, 5 na Znalezienie ś. Krzyża, 6 na ś. Antoniego z Padwy, 7 na ś. Małgorzatę, 8 na Wniebowz. Najś. P. Maryi, 9 nś ś. Teklę, 10 na ś. Łukasza, 11 na ś. Katarzynę, 12 na ś. Łucyą. Na konie i bydło szczególne węgierskie Jarmarki trwają po 3 dni. Co wtorek targ tygodniowy.

Jasło, miasto obwodowe; 1 na 3ch Króli, 2 na ś. Błażeja, 3 na ś. Wojciecha. 4 na ś. Małgorzatę, 5 na Wniebow. Najś. Panny Maryi, 6 w dzień Wszyst. Swięt. Co piątek targ tygod.

Jawornik, w ob. Rzeszowskim; 2. Stycznia, 27, Marca, 1. Maja, 21, Czerwca, 29, Września.

Jaworów, w ob. Przemyślskim; 9. Maja, 1. Sierpnia, 20. Paźdz. 12. Grudnia, a co poniedzia. i piat. targ tygod.

Jedlicze, w ob. Jasielskim; 25. Lutego, 50. Kwietnia, 18. Czerwca, 9. Sierpnia, 29. Wrzaśnia.

Jędrychów, w ob. Wadowickim; ma 4 Jarmarki na drylicy, pestry, obrusy i. t. d. 19. Marca, 24. Czerwca, 24. Sierpnia, 21. Grudnia, targ co wtorku i Piątku.

Jezierna, w ob. Złoczowskim, 1) 12 Stycz. 2) w piérwszy dzień po Wielkéjnocy obrz. rusk. 3) 20. Lipca, 4) 20. Pazdz.

Jezupol, w ob. Stanisławowskim; Jarmark 27. Lip. na ś. Kiriaka o. r.

Jordanów, w ob, Wadowickim, miasteczko; 1) 25. Lutego, 2) 24. Kwiet. 3) w siódmy poniedziałek po Ziel. Swiętach, 4) 29. Grudnia; każden Jarmark trwa po trzy dni.

K.

Kalwarya, miasteczko, w obw. Wadowickim; ma 4 Jarmarki: 25 Stycz. 4. Maja, 17 Sierpnia 19. Listopada. a każdą środę targ tygodniowy.

Kałusz, w obw. Stryjskim; 18 Stycz. 6 Czerwca. 19 Lipca 17 Września, 25 Paźdz. 11. Listopa. Z których trzy powyższe dnia 6. Czerwca 11. Lip. i 25 Paźdź. przez dni ośm trwać mają Targi tydod. co ponied. i piat.

Kamionka Strumiłowa, w obw. Złoczowskim; 1. Stycznia. 21. Marca. 7. Kwietnia. 24 Czerwca 14 Lipca, 18. Sierp. 15 Października. 21. Listop co piątek targ tygodniowy.

Kańczuga, w obw. Rzeszowskim; 6. Stycznia, 2. Lutego, 25. Kwietnia 29. Czerwca, 22. Lipca 15 Sierpnia 9. Września, 4. Listop. 4. Grud. w każden wtorek i piątek targ tygod.

Kienty, w obw. Wadowickim; bywa targ na płody rolnicze i towary kramarskie: 13 Stycznia, 12. Maja, 15. Września, 15 Grudnia. Oprócz tego targ tygodniowy w każdą Sobótę.

Kimpolung, na Bukowinie, 20 Stycznia, 21. Maja, Listopada starego Kalendarza. Oprócz tego w każden poniedziałek targ tygod.

Kołomyja, miasto obw. 1. w dzień Wniebowst obrz. rusk. 2 3. Sierpnia. 3. 13. Września. 4. 18 Gru targ co Poniedz. i Piątku.

Komarno, w obw Samborskim; 1 w ponied. po św. Trojcy., 2, w Ponied. po ś. Szymonie i Judzie targi tygodniowe w Poniedziałki.

Konkolniki, w obw. Brzeżańskim; 1. 24. Marca, 2 22 Lipca na ś. Maryi Magdalenę, 3 na Wniebowzięcie P. Maryi obrz. rusk. 4. na Pokrowę rusk obrz. 13 Paźdź. 5. na ś. Dymitr. obrz. rusk. dnia 7. Listop. 6. 20 Wrześ. na Narodz, P. M. rusk obrz. 7. w Grudniu na Swięto Niepok. Poczęcia P. M. obrz. rusk.

Korczyna, w obw. Jasielskim. 3, Kwiet., 15 Czerw 30. Sierp, 1 Grud.

Kotolówka, w obw. Czartkowskim; ma 8 Jarmarków na woły tuczne: 1) 29. Stycz: 2) w Srodę Srodopoście rusk.. 3) na ruskie Wniebowst. 4– 8. Sierp., 5] 24. Czerw., 6) 10 Wrześ. 7) 9 Listop. 8] 18. Grudnia. Co piat. targ.

Kossów; w obw. Kołomyjskim; 1. w pierw. tygodniu postu przed Swiet. Wielk. we Czwartek i w piątek, 2. na Wniebowst. 3. na Wniebowz. P. M. 4. na ś. Pokr. to jest: 11 i 12 Paźdź. Wszyst. obrz., rusk. Co Poniedziałek i Piątek targ tyg .

Kozłow, w obw. Brzeżańskim: 1 dnia 9. Stycz. 2. w czwartą Srodę postu wielkiego obrz. łacin., 3 w pierwszy Ponied. po Ziel. Swiętach. 4. w Poniedz. po Bożem Ciele rusk. obrz. 5. na ś. Wawrzeńca 10 Sierpnia. 6. na podniesienie św Krzyża obrz. łac. 7) na Łukę obrz. rusk.

Krakowiec. w obw. Przemyślskim: 1) dnia pierw. po nowym roku. rusk. 2) w ponied. przewodny po Wielk. rusk., 3) 25 Lipca, 4] 27 Wrześ. 5) 18. Paźdz. 6] 25 Listopada. Targ tygodniowy co Czwartku.

Kraśnik, 1] w Srodę przed 3ma Królami, 2) na ś. Marcina.

Krościenko, w obw. Sandeckim: 1] we Wtorek po

Ziel. Swięt, 2] w dzień ś. Anny, 3] w dzień ś. Michała, 4) w dzień Wszystkich Swięt. Co Poniedziałek targ tygodniowy.

Krosno, w obw. Jasielskim: 1) na n. R. 2) w pierw. Sobotę po Wielk. 3) w poniedziałek po ś. Trójcy, 4) w dzień ś. Ignacego, 5] w dzień ś. Szymona i Judy na płótno, konie i woły.

Krukienice, w ob. Przemyślskim; 18. Stycz. 5. Marca, 23. Kwietnia, 11. Lipca, 13. Września, 13. Października.

Krzywcze, w ob. Czortkowskim; ma 4 Jarmarki na bydło 18. Stycznia, 30. Kwietnia, 10. Lipca, 8. Grudnia, i co poniedziałku targ.

Kułaczkowce, w ob. Kołomyjskim; 9. Stycznia, 15. Lutego, 16. Marca, 9. Kwiet. 24 Maja, 6. Czerw. 18. i 27 Sierp. 6. Wrześ. 12. 21. i 23 Grud.

Krzywce, w ob. Przemyślskim; 13 Stycz. 2 Lutego, 3 Marca; 6 i 23 Kwiet. 1 Maja, 29. Czerw. 10. Sierpnia, 20. Września, 8. Paźdz. 11. Listop. 38. Grudnia, w każdą Srodę targ tygodniowy.

Kutty, w ob. Kołomyjskim; 30. Stycznia, 22. Maja, 26. Września; 13. Listop. Każden z tych 3 Jarmarków trwa po dni 4. w poned. i Wtorki targi tygod.

L.

Lanckorona, w ob. Wadowickim; 1, w poniedziałek po 3 Lról. 2, w dzień ś. Agnieszki. 3, w dzień ś. Kazimierza, 4, w poned. po Zielonych Swięt. 5, w dzień ś. Wojciecha, 6, w dzień ś. Stanisława, 7, w poned. po ś. Trójcy, 8, w dzień ś. Jana Chrzc. 9, w dzień ś. Jakuba Ap.

Leżajsk, w ob. Rzeszowskim; 1) 21. Stycz. 2) 23 Kwietnia, 3) w dzień po Wniebowst. Pańsk. 4) 24. Sierpnia, 5) 4. Października, 6) 6. Grud. Co wtorek i piątek targ tygod.

Limanowa, w ok. Sandeckim; 1 w pierw. dzień po nowym Roku, 2 podobnie po Matce Najś. Gromn. 3 po Niedz. Laetare, 4 po Niedzieli Conductus, 5 w dzień ś. Filipa i Jakuba, 6 we wtorek po Ziel. Swięt. 7 w dzień ś. Jakuba Apostoła, 8 w dzień ś. Wawrz. w dzień powszechny po ś. Michale, 10 podobnie po Wszyst. Swiętych, 11 w dzień ś. Marcina Biskupa, 12 w dzień ś. Tomasza.

Lipnica, w ob. Bocheńskim; w każden trzeci poned. Jarmark.

Lisiatycze, w ob. Stryjskim; dwa Jarmarki na woły tuczne, konie i inne towary; 1 na ruskie trzy Króle dnia 18. Stycznia, 2 na ś. Jana Chrzc. to jest: dnia 24. Czerwca podług nowego Kalendarza, a co Srody targ tygod.

Łysiec, w ob. Stanisławowskim; 11. Lutego, 24. Czerw. 26. Listop. i 6 targów tygod. 1. Stycz. 8. Marca, 5. Maja, 11. Lip. 18. Sierp. 26. Paźdz.

Lisko, w ob. Sanockim; 1 w dzień po Najś. P. M. Grom. 3. Lutego, 2 w poniedzi. po Niedzieli Rogate, w każden wtorek targ tygod.

Łącko, Włość, w ob. Sandeckim: co trzeci tydzień w poniedz. targ się odbywa, jeżli na ten dzień nie padnie Swięto.

Lubaczów, w ob. Żółkiewskim; 21. Marca, 21. Maja, 29. Czerwca, 8. Sierpnia, 20. Września, 18 Grudnia.

Lubomirz czyl *Lubowa,* Włość, w ob. Sandeckim; 1 w dzień po Nowym Roku, 2 na ś. Grzegorza, 3 w dzień po Narodz. Maryi Panny.

Lutowisko, miesteczko, w ob. Sanockim; (podług grecko-katol. Kalendarza,) na Nowy Rok, 2 na Strytenyje Hospodne 2. Lutego, 3 na Srodopoście to jest: w Srodę 4. tygodnia postu. 4 na ś. Jura 23. Kwietnia, 5 w poniedziałek Zielonych Swtąt, 6 na ś. Piotra i Pawła 29. Czerwca, 7 na Preodrażenyje Hospodne 6. Sierpnia, 8 na Rożdestwo Pryświatyi Bohorodycy 8. Września, 9 na ś. Łuka Ewangel. 18. Paźdz. 10 na ś. Mikołaja 6. Grudnia, Targ tygodniowy co Czwartku.

Lwów, miasto główne w Galicyi; 1 na ś. Agnieszkę, 2 4. Maja przez 4 tygodnie, 3 12. Paźdz. przez 2 tygog.; także co roku jest główny Jarmark na wełnę pozwolony od 1. do 8. Lipca, gdyby zaś na 1. Lipca Swięto lub Niedz. przypadła, w tenczas się dnia następującego Jarmark rozpocznie i przez dni ośm trwać będzie.

Łańcut, w ob. Rzeszowskim; 7. Stycz. 3. Lutego, 15. Marca, 16. Maja, 13. Czerw. 10. i 2S Lip 25. Sierp. 6. Paźdz. 11. i 30 Listopada. co piątek targ tyg.

Łukawice, Włość, w ob. Sandeckim; 1 w dzień po Matce Najś. Grom. 2 w drugi dzień po Niedzieli Misericordia. 3 w dzień po Znalezieniu ś. Krzyża, 4 w dzień po Podwyższeniu ś. Krzyża, 5 w dzień ś. Jędrzeja, 6 w dzień po ś. Michale.

M.

Maciejowice, 5. Lipca w dzień ś. Jana obrz rusk.

Maków, w ob. Wadowickim; 29. Stycznia, 2 Ma-

ja, 7. Sierpnia, 19. Listopada, w każden czwartek targ tygod.

Malechów, w ob. Lwowskim; 1 w Czerwcu w dzień po ś. Janie, 2 w Wrześniu w dzień ś Michała.

Manasterzyska, w ob. Stanisławowskim; 1) 8. Stycz. 2) 14. Lutego, 3) 1. i 5. poniedz. po Swiętach Wielk. 4) we wtorek po Ziel. Swięt. 5) 20. Czerwca. 6) 30. Lipca, 7) 18. Sierpnia, 8) 13. Września, 9) 26. Paźdz. 10) 7. Listopada, 11) 18. Grudnia, w każden piątek targ tygodniowy.

Mikołajów, w ob. Stryjskim; 1 na Nowy Rok rusk. 2 6. Sierpnia, 3 8. Września rusk. Kalendarza. Co wtorek targ tygodniowy.

Mikulince, w ob. Tarnopolskim; 1) 2. Stycz. 2) 3. Lut. po rus. Swię. [Stryteuyje], 3) 25. Lutego po rusk. Swięcie [Obryteuyje], 4) 25. Marca po rusk. Błahowicznéj, 5) pierw. dnia po Swiętach Wielk. 6) 21. Maja w dzień ś. Konstantyna, 7) 21. Czerwca na ś. Jana Chrzc. 8) 20. Lipca na ś. Eliasza, 9) 24. Sierpnia łacińsk. Kalenderza, 10) we Wrześniu w dzień następujący po N. M. Narodz. 11) 18. Paźdz. na ś. Łukasza, 12) 6. Grudnia w dzień następujący po ś. Mikołaju, w każdym tygodniu w wtorek i piątek targ tygod.

Milówka, w ob. Wadowickim; rocznie 12 Jarmarków na len i przędziwo, to jest; w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca.

Mościska, w ob. Przemyślskim; 25. Lutego, 24. Czerwca, 10. Sierpnia, 1. Listop. z tych są na ś. Jana i w Listop. główne Jarmarki na konie, a tydzień przed każdym Jarmarkiem bywa znaczny handel na płótna i futra.

Mosty wielkie, w ob. Zółkiewskim; dnia 5. Kwiet.

Mrzygłód, w ob. Sanockim; 11 w dzień po 3ch Królach obrz. rusk. 2 w dzień po Bożem Ciele obrz. łacińsk. 3 w dzień po Wniebowz. to jest: w Swięto Matki Boskiej obrządku rus.

Muszyna, w ob. Sandeckim; 1 w dzień po Nowym Roku, 2 w dzień po N. M. P. Gromnicznéj, 3 w dzień do Wniebows. 4 na ś. Maryją Magd. 5 na ś. Michała, 6 po Niedzieli przed Ofiarowaniem Maryi P. w każden poniedziałek targ tygodniowy.

Myślenice, w ob. Wadowickim; 1 w dzień po 3 Król. 2 we wtor. po Ziel. Swięt. 3 25. Lipca. Każden trwa po 2 dni, na płót. Co wtorek i piątek targ tyg.

N.

Nadwórna, w ob. Stanisławowskim; ma 4 znaczne Jarmarki na owce i bydło: 1 w dzien 3 Króli, 2 w dzień ś. Jérzego, 3 w dzień ś. Piotra rusk. obrz. 4 w dzień ś. Pokrowy. Co poniedziałek i piątek targ tygodniowy.

Narajów, miasteczko: w ob. Brzeżańskim; ma rocznie podług nowego Kalendarza ośm znaczne Jarmarki na płótna, konie, owce i bydło: 1) 18 Stycznia na ruskie 3 Króle, 2) 29. Marca w dzień ś. Alexy. 3) 6. Kwietnia na N. P. Maryi Zwiast. 4) 11. Maja na Chib. Borysa, 5) 6. Lipca na ś. Jana, 6) 6. Sierpnia na ś. Annę 7) 26. Września na Podwyższenie ś. Krzyża, 8) 3. Grud. na N. P. M. Ofiar. wszyst. podł. rusk. obrz. i co piątku targ.

Nurol, w ob. Zółkiewskim: 19. Marca, 24. Sierp. i co Czwartku targ.

Nawaria, w ob. Lwowskim: 18. Stycznia, 14. Lutego, 11. Lipca, 18. Sierp. 26. Września, 10. Listopada, a co Srody targ.

Niebylec, w ob. Jasielskim: 1 w dzień po ś. Walentym dnia 15. Lutego, 2) 1. Września w dzień ś. Egidyusza, 3) 7. List. 4) na Młodzianków 28. Grud, Co poniedziałek targ tygod.

Niegowice, w ob. Bocheńskim; 1 w dzień po 3ch Królach, 2 na ś. Wojciecha, 3 na ś. Annę, 4 na ś. Urszulę; w każdą Sobotę targ tygod.

Niemirów, w ob. Zółkiewskim; 18. Stycz. 12. Listop. i co Czwartku targ tygod.

Niepołomice, w ob. Bocheńskim; 1 w dzień po 3ch Królach, 2 w poned. po Nied. Zapustnéj. 3 w ponied. po Niedzieli Palm. 4 8. Maja, 5 w ponied. po ś. Trójcy. 6 24. Czerwca, 7 w dzień ś. Anny. 8 w dzień ś. Mateusza, 9 4. Listop.

Niżankowice, w ob. Przemyślskim; 1 na ś. Trójcy rusk. obr. 2 na ś. Mikołaja rusk. obrządku, i co Srodę targ.

Niżniów, w ob. Stanisławowskim; 1. i 19. Stycznia, 11. Lutego, 29. Marca, 4. Maja, 24. Czerw. 6. Lip. 13. Sierp. 20, Wrześ. 7. Paźdz. 20. Listop. 3. Grud.

Nowe miasto, w ob. Sanockim: 1) 23, Kwiet. 2) 19. Listop. we Czwart. tygodn.

Nowotaniec, w ob. Sanockim: 1 na ś. Filipa i Jakuba, 2 w ponied. po ś. Trójcy, 3 na N. P. M Aniels. 4 na ś. Marc. Bisk. co ponied. targ tygodniowy.

Nowy Sącz, miasto obwodowe: 1) 2. i 2) 21. Stycznia, 3) w pierwszy ponied. postu, 4] w ponied. po Palm. Niedzieli, 5) w ponied. po ś. Małgorzacie, 6) na ś. Wojciecha, 6) na Znalezienie ś. Krzyża, 8) w dzień po ś. Piotrze i Pawle, 9) w dzień Objaw. Pańsk. 10) na Podwyż. ś. Krzyża, 11) w dzień ś. Marcina, 12) w dzień ś. Stanisława Biskupa. Co piątku targ tygod.

Nowytarg, w ob. Sandeckim: 1 w ponied. po 3ch Królach, 2 na ś. Agnieszkę. 3 na ś. Dorotę, 4 na ś. Józefa, 5 w ponid. po Narodzeniu Maryi Panny, 6 w ponied. po ś. Wojciechu, 7 we wtorek po Ziel. Swiet, 8 na ś. Jakuba, 9 na ś. Jana Kantego, 10 w dzień po ś. Michale 11 w dzień ś. Antoniego z Padwy, 12 w poniedziałek po ś. Katarzynie, 13 po ś. Łucyi, 14 14 w dzień ścięcia ś. Jana, 15 na ś. Nepom. co Sobotę targ tygod.

O.

Obertyn, w ob. Kołomyjskim; 18. Stycznia. 6. Kwiet. 7. Maja, 24. Czerwca, 1. Sierp. 18. Sierp. 20 Września 13 Października, 9. Listopada, 12 Grudnia, 23. Grudnia.

Olesko, w ob. Złoczowskim: 14. Lutego, 14. Kwiet. 21. Maja, 6. Lipca, 20. Września, 7. Listopada 18. Grudnia.

Oświęcim, w ob. Wadowickim; 1 w poniedziałek po 3ch Królach, 2 w ponied. po Najś. P. Grom, 3 w ponied. po Niedzieli Oculi, 4 w poniedz. po Kwietnéj Niedzieli, 5 ponied. po ś. Wojciechu, 6 w ponied. po Wniebowst. Pańskim, 7 w ponie-. po ś. Piotrze i Pawle, 8 w ponied. po ś. Piotrze w Okowach, 9 w ponied po ś. Egidiuszu, 10 po ś. Franciszku Serafinie, 11 w ponied. przed ś. Marcinem, 12 w poniedziałek po Niep. Pocz. Najś. Panny. Każden z tych Jarmarków po dni ośm trwać może.

Ottyniec, w ob. Stanisławowskim; (podług ruskiego Kalendarza; 1 w dzień ś. Jakuba. 2 w dzień ś. Piotra, 3 w dzień ś. Prokopa, 4 na ś. Annę, 5 w dzień Strytenia, 6 w dzień Pochwałenéj, 7 w dzień ś. Łukasza, 8 w dzień ś. Michała.

P.

Peczeniżyn, w ob. Kołomyjskim; 1 w dzien po Dymytrze obr. rusk. 2 na 3 Króle, 3 na Zwiastowanie Maryi Panny, 4 w dzień po Zielonych Swięt. 5 w dzień po Wniebowz. M. P. 6 na Podnie. ś. Krzy. w. p. rus. obr.

Pilzno, w ob. Tarnowskim: 1 w dzień po 3ch Królach, 2 po pierwszéj Niedzieli po Najś. P. Gromn, 3 w dzień ś. Józefa, 4 we wtorek po Swiętach Wielkiéjnocy, 5 w dzień ś. Wojciecha, 6 w dzień ś. Stanisława, 7 we wtorek po Zielonych Swiętach, 8 na Narodzenie ś. Jana targ na płótno, 9 w dzień ś. Maryi Magdaleny, 10 dzień Wniebowzięcia P. M. 11 na ś. Hieronima, 12 na ś. Jana Kantego, 13 w dzień ś. Michała, 14 w dzień ś. Marcina, 15 w dzień ś. Grżegorza, 16 po Niedzieli trzeciéj Adw.

Pistyn, w ob. Kołomyjskim: (podług Kalend. rus.) 1 na ś. Michała. 2) 31. Grudnia, 3) dniem przed 3ma Królami, 4) 29. Marca, 5 w pier. Czwartek po Swiętach Wielk. 6 w ponied. po Ziel. Swięt. 7 pierwszego i drugiego dnia po ś. Piotrze i Pawle, 8 16. Lipca, 9 8. Sierpnia, 10 10. Września, 11 30. Pazdz. 12 12. Grudnia.

Piwniczna, w ob. Sandeckim: 1) 2. Stycznia, 2) w ponied. po Niedzieli Laetare, 3) we wtorek po Zielonych Swiętach, 4) 25. Lipca, 5) 21. Sierp. w każdą Srodę targ tygodn.

Podbiecz, Wieś w ob. Wadowickim: 1 w Srodę po M. P. Gromn. 2 w Srodę po ś. Wojciechu. 3 w pierwszą Srodę po ś. Janie Chrzc. 4 w pierwszą Srodę po Wniebowz. N. M. P. 5 w pierwszą Srodę po ś. Michale, 6 w pierwszą Srodę po ś. Łucyi.

Podgórze, w ob. Bocheńskim: 1) 12. Stycznia, 2) 16. Lutego, 3) 19. Marca, 4) 30. Kwietnia. 5) 22. Maja, 6) 8. Czerwca, 7) 8. Lipca, 8) 2. Sierp. 9] 15. Wrześ. 10) 15. Paźdz. 11) 9. List. 12) 7. Grud. Targi co wtorek i piątek.

Podhajce, w ob. Brzeżańskim: (podług Kalendar. rusk.) 1 w dzień 3 Króli, 2 w Niedz. Syropusta, 3 w Srodop. 4 w po pierwszéj Niedz. po Wielk. 5 na Wniebowst. 6 na ś. Piotra i Pawła, 7 na Wniebowz. Maryi P. 8 na Podniesienie ś. Krzyża, 9 na ś. Łukasza, 10 w dzień ś. Michała 11 w dzień ś. Mikołaja, co wtorku i piątku targ.

Podhorce, Włość, w ob. Stryjskim: 13. Lutego, 7. Marca, 19. Wrześ. 2. Grudnia. Co Czwartek targ tygodniowy.

Pomorzany, w ob. Złoczowskim: 17. Marca, 12. Czerw. 26. Wrześni., 17. Grudnia, (podług rusk. Kalend.) co piatek targ tygodniowy.

Potok, w ob. Stanisławowskim: 1 w ostatni po-

nied. zapust. 2 w pierwszy wtorek po Ziel. Swiąt. 3 w dzień po przemienieniu Pańskim, 4 8. Paźd. 5 w dzień po Ofiarowaniu P. Maryi, wszyst. podł. r. K. co środy targ tygod.

Pruchnik, w ob. Przemyślskim: 21. Stycznia, 3. Lutego, 19. Marca, 23. Kwiet, 30. Czerwca, 25. Lipca, 9. Września, 17. Paźdz. 12. Listopada, 6. Grudnia. Co poniedziałek i Czwartek targ tygodniowy.

Przemyśl, miasto obwodowe, 26. Czerwca, 9. Grud: każden trwa przez 14 dni. targ tygodn. co poniedz. i piątku.

Przemyślany, w ob. Brzeżańskim: 1. Stycznia, 14. Lutego, 28. Marca, 29. Maja, 11. Czerwca, 11. Listopada, i co piątku targ.

Przeworsk, w ob. Rzeszowskim: 2. Stycz. 19. Marca, 1. Maja, 25. Lip. 3. Paźdz. 19. List. Coponied. środę i co piątku targ.

R.

Radowce, na Bukowinie: 5. Maja, 20. Listop. Co piątek targ.

Radomyśl, w ob. Rzeszowskim: 6. Stycznia, 4. Marca, 23. Kwietnia, w dzień Wniebowst. 24. Czerwca, 10. Sierpnia, 20. Września, 25. Listopada.

Radymno, w ob. Przemyślskim: 25. Maja, 20. Sierp. 30. Wrześ. 20. Grud.

Radziechów, w ob. Złoczowskim: 19. Stycznia, 11. Lutego, 12 Marca. 10. Kwietnia, 21. Maja, 24. Czerwca, 1. Sierpnia, 18. Sierpnia, 26. Wrześ. 30. Paźdz. 13. Listop. 18. Grud.

Rogi, w ob. Sanockim: 26. Lip. 24. Sierp. 6. Grud. Każdą środe targ tygod.

Rohatyn, w ob. Brzeżańskim: 9. Stycz. 3. Lutego 26. Lip. 1. Października i co piat. targ tygod

Ropczyce, w ob. Tarnowskim: 7. Stycznia, 12. Lutego; 26. Kwietnia, 26. Maja, 22. Lipca, 18. Sierpnia, 28. Paźdz. 9. Grud. a co ponied targ tygod.

Rozdol, w ob. Stryjskim: Co ponied targ tygod.

Rozniatów, w ob. Stryjskim: 1 w dzień powszechny po Nowym Roku ruskiego obrządku, 2 w Srodę Srodop. 3 we wtorek po Ziel. Swięt. 4 w dzień po ś. Piotrze i Pawle, 5 1. Sierp. 6 w dzień powszechny po M. N. N. 7 na ś. Michała.

Ruda, Włość. w ob. Stryjskim: 1 w dzień N. R. rusk. Kal. 2w dzień ś. Jana rusk. obrz. w każden ponied. targ tygod.

Rudki, w ob. Samborskim: 26. Marca. 30. Czerwca, 27, Września, 6. Grud. każden wtorek targ tygod.

Rudniki, w ob. Rzeszowkkim: 17. Stycznia, 9. Marca. 5. Kwietnia, 21. Września. 21, Paźdz. 30. Listopada, każden Jarmark trwa dni ośm.

Robotycze, w ob. Sanockim; 1 w Swięto Podnie. ś. Krzyża 14, Września, 2 10. Grudnia i co Czwartku targ.

Rymanów, w ob. Sanockim: 1) 25. Lipca na ś. Jakuba, 2] w dzień Nar. N. M. P. 3) 10. Sierpna ś. Wawr. 4) 6. Grudnia na ś. Mikołaja, Jarmarki trwają po dni sześć, targ tygod. w każden poniedziałek.

Rytarowice, w ob. Przemyślskim: 13. Stycznia 13. Lipca.

Rzeszów, miasto ob. 19. Marca, 23. Kwiet. w dzień po ś. Trójcy, 2. Lipca, 21. Września, 2. Listopada, 21. Grudnia, co wtorek i piątek targ tyg.

S.

Sadogóra, na Bukowinie; Jarmarki na bydło: 1) 6. Lutego, 2] we Czwartek przed Niedzielą Palmową, 3) 1. Sierpnia, 4) 6. Września, 5) 13. Paźdz. 6) 5. List, 7) 28. Listop. 8) 23. Grud. podł. now. Kal. i co Czwart. targ.

Sądowa Wiśnia, w obwod. Przemyślskim: 1) 1 Stycznia, 2) w Dzień Zielon. Swiąt. obrz. rus. 3) 16. Lipca, 4) 27. Wrześ. co środe targ tyg.

Sambor.miasto obwod. 3. Lutego, 1. Maja, 21. Września, 30. Listopada. Każden Jarmark powinien dni 14 trwać. Targi tygod. co Czwar.

Sanok, miasto obwod. 1 we wtorek przed Zielonemi Swiętami, 2 w poniedziałek przed Bożem Narodzeniem, każden piątek targ tygod.

Sassów, w ob. Złoczowskim: 14. Lutego, 24. Czerwca, 30. Września, 6. Grudnia, co ponied. i piątek targ tygod.

Sędziszów, w ob. Rzeszowskim: 19. Marca, 23. Kwiet. 3. Czerwca, 2. Lipca, 21. Wrześ. 2. Listop. 21. Grud. co piątek targ tyg.

Seret, na Bukowinie; 1 15. Lutego na Swięto Oczysz. N. M. P. 2 w dzień Wniebowst. 3 w dzień Wniebowz. 4 w dzień ś. Mikołaja podł. rusk. obr. Każden Jarmark trwa po trzy dni.

Sieniawa, w ob. Przemyślskim. 2. Stycz. 4 Kwiet. 24. Czer. 2. List.

Skałat, w ob. Tarnopolskim; podług rusk. Kalend. 1 na 3 Króle, 2 w Swięto 3 Bisk. 3 1. Kwie. 4 29. Kwietnia, 5 w dzień po Ziel. Swięt. 6 12. Lipca, 7 21. Września, 8 8. Paźdz. co wtorek targ tyg.

Skawina, w ob. Wadowickim: 2. Stycz. 9. Kwiet. 15. Sierp. 4. Paźdz.

Smorza, Włość, w ob. Stryjskim; ma 2 obfite Jarmarki na bydło. 1 na Syropust rusk. obrz. 4. Marca, 2 31. Maja starego stylu. 3 24. Czer. 4 w dzień ś. Julii rusk. obrz. 5 15. Lipca, 6 14. Września, 7 w Swięto Ussiki rusk. obrz. 8 18. Października, 9 9. Listopada, 10 9. Grud.

Sniatyn, w ob. Kołomyjskim; (Podług rusk. Kal.) 1 w środe Srodop. 3 we wtorek po Ziel. Swięt. 3 w dzień po ś. Janie Chrzc. 4 na ś. Eliasza, 5 w dzień po Narodz. Najś. M. P. co poniedz. środe i piątek targ tydod.

Sokal, w ob, Żółkiewskim; 18. Stycz. 23. Kwiet. 12. Lipca, 4, Paźdz. 20. Listopada na ś. Michała rusk. obrz. i co piątku targ.

Sokołów, Włość, w ob, Stryjskim; 7. Kwiet. 13. Czer. 19. Sierp. 4. Grud.

Sokołów, w ob. Rzeszowskim; Jarmark 29. Czer. a targi tygod. 7. Stycznia, 13, Lutego, 4. i 26. Marca. 23. Kwietnia, 16. Maja, 16 i 25. Lip. 24. Sierpnia, 14. Wrześ. 18. Paźdz. 11. Listopada i 8. Grudnia.

Stan sławów, miasto obwod. 1] 1. Maja Jarmark na bydło, 2) 2. Sierp. na Porciunkulę, 3) 5. Września w dzień ściecia ś. Jana obrz. rusk. 4] 18. Paźdz. w dzień ś. Tomasza rusk. 5) 8. Listop. w dzień po ś. Dymit obrz rusk. każden poniedziałek i czwartek targ tygod.

Stare - Miasto, w ob. Samsorskim: 1 dnia 12. Marca, 2 24. Czerwca, 3 10. Września, 4 12. Października, każden wtorek targ tygod.

Starasol, w ob. Samborskim; 1 dnia 2. Stycznia w dzień po Bożem Ciele, 2 30. Września; co poniedziałek i piątek targ tygod:

Stary - Sącz, we środę, i tak: 1 po 3ch Krolach, 2 przed Niedzielą postu, 3 po Popielcu, 4 przed Niedzielą białą, 5 po Wielk. 6 przed ś, Stanisławem, 7, przed ś. Trójcą, 8 przed ś. Janem Chrz. 9. przed ś. Jakubem, 10. przed Wniebow. 11. przed Narodzeniem Najś. M, P. 12 przed ś. Michałem, 13 przed ś. Szymonem i Judą, 14 przed ś. Elżbietą, 15 przed ś. Tomaszem Ap. Co czwartek targ tygod.

Stryj, miasto obwod. 1 w dzień tak zwany Fedorowicza, obrz. ruskiego przez dni ośm na bydło, 2 na ś. Mikołaja obrz. rusk. w Marcu, 3 w Sierpniu na Swięto Wniebowz. Maryi P. 4 w Grudniu na ś. Mikoł. każden poniedziałek i czwartek targ tygod.

Sucha, Włość. ob. Wadowickim; 1 pierwszy poniedz. po Nowym Roku, 2 w dzień ś. Wojciecha, 3 w poniedz. po Swięt. Wielkano. 4 w dzień Wniebowz. Najś. M. P. 5 Swięto Narod. N. M. P. 6 na ś. Marc. 7 w dzień ś. Teressy, 8 w Swięto Poczęcia N, M. P.

Szczerzec, w ob. Lwowskim; 1 dnia 2. Stycznia. 2 w dzień po Ziel. Sw. 3 20. Lip. w dz. ś. Małg. 4 dz, po ś. Mich. dn. 30. Wrz. i co Czwartek targ.

Szczuczawa, Włość, w ob. Bocheńskim; tu od 2ch do 2ch tyg. Jarm. się odbywa.

Szczucin, w ob. Tarnowskim; 1 w dzień ś. Doroty, 2 na ś. Floriana, 3 na ś. Trójcy, 4 dzień Maryi Magdaleny, 5 w dzień ś. Teressy, 6 w dzień ś. Barbary; każdy ponied. targ tyg.

T.

Tarnobrzeg, w ob. Rzeszowskim; ma 12 Jarma. z końcem każdego miesiaca.

Tarnopol, miasto obw. 1) 2 Stycznia, 2] 14. Lutego, 3) na Srodop. rusk. 4) w pier. poniedz. po rusk. Wielkanocy, 5) 24. Czerwca, 6) 26. Lipca, wielki Jarmark na konie, 7] 18. Sierpnia, 8) 26. Wrześ. 9. w dzień ś. Michała, rusk. obrz. dnia 20. Listopada.

Tarnów, miasto ob, 1 w dzień po N. M. P. Grom. 2 po Niedzieli (Cantatae,) 3 w dzień M. Magdaleny, 4 w dzień Podniesienia ś. Krzyża, każden z Jarmarków ma trwać 14 dni.

Tartaków, w ob. Żółkiewskim; 14. Lut. 31. Maja, 6. Sierp, 30. Paźdz. i 18 Grud.

Tłumacz, w ob. Stanisławowskim; 1 dnia 23. Maja, 2 6. Grud. co Srodę targ tygod.

Trembowla, w ob. Tarnop. na Popiel. 8. i 19. Lip. 15. Grud. co Piąt. targ tygod.

Trzciana, Włość, w ob. Bocheńskim; 1 w dzień po Niedzieli palmowéj, 2 w dzień ś. Małgorzaty, 3 w dzień ś. Michała, 4 w dzień po ś. Marc.

Tyczyn, w ob. Rzeszowskim; 2. i 25. Stycznia, 26, Marca, 11. Czerwca, 21. Września, 25. Listop. co poniedziałek targ tygod.

Tylicz, w ob. Sandeckim; 1 w dzień po 3 Królach, 2 w dzień po Nied. (Conductus Paschae) 3 w dzień po Ziel. Swięt. 4 w dzień po ś. Piotrze i Pawle, 5 w dzień po Wszyst. Swięt. 6 w dzień ś. Jędrzeja.

Tymbark, w ob. Sandeckim; 1 w poniedz. po Bożem Ciele, 2 w dzień ś. Jakuba Ap. 3 w dzień po Narodzeniu Najś. M. P. 4 w dzień ś. Jadwigi, w każdą Srodę targ tygod.

Tyrawa włoska, w ob. Sanockim; dnia 16. Lipca Jarmark na bydło; a co środę targ tygod,

U.

Ulanów, w ob. Rzeszowskim; 2. Stycznia, 1. Marca, 2. i 23. Kwiet. 20. Lipca; 24. Sierpnia, 29. Września, 11. Listopada, dnia 4. Grudnia.
Uniów, wieś w ob. Złoczowskim; Jarmark na 25. Sierp. trwa zwyczajnie tydz.
Uście solne, w ob, Bocheńskim: 23. Kwietnia 24. Czerwca, 24. Sierpnia, 12. Października.
Ustrzyki, w ob. Sanockim; 2. Stycznia na ś. Makarego, 4. Kwietnia na ś. Izydora, 8. Lipca na ś. Elżbietę, w Październiku na ś. Franciszka Wyznawcy; każden Czwartek targ tygod.

W.

Wadowice, miasto obwod. ma Jarmarki miesieczne, to jest w pierwszy poniedziałek każdego miesiąca. targi tygodniowe w każdy Czwartek.
Wieliczka, w ob. Bocheńskim: 1 w Styczniu w poned. przed ś. Agnieszką, 2 w poned. przed Najś. M. P. Gromn. 3 w ostatni w miesiacu Lutym, 4 w ponied przed ś. Kazimierzem, 5 w poned. po Niedzieli Palmowej. 6 w ponedz. przed Znalezieniem ś. Krzyża, 7 we wtorek po Ziel. Swiętach, 9 w ponied. przed ś. Janem, 9 w ponied przed ś. Jakubem, 10 w ponied. przed ś. Hyjacentem, 12 w ponied. przed ś. Michałem, 12 w ponied. przed ś. Szymonem i Judą, 13 w ponied. przed ś. Klemen. 14 w ponied. przed ś. Tom. co Czwartek targ tygod.
Wielkie-Oczy, w ob. Przemyślskim; 6. Lut. 29. Kwiet. 10. Czer. 25. Lip. 10. Wrześ. 17. Listop.
Witków, w ob. Złoczowskim: 14. Stycz 23. Mar. 15 Lip, 1. Pażd. 1. Grud. każdy Czwar. targ tygod.
Wiśnicz, w ob. Bocheńskim: 1 w dzień 3 Króli 2 w dzień po Wszyst. Swiet. dzień ś. Tom. Ap. 21. Gr.
Wojnicz, w ob. Bocheńskim: w ponied. od 3ch do 3ch tygod. Jarm. a co tydzień w ponied. targ.
Wojniłw, w ob. Stryjskim. 13. Stycz. 5. Maja, jarmark na bydło trwa po dni pięć, 11. Lip. 18, Sierp

Z.

Zabłotów, w ob. Kołomyjskim; 1) 18. Stycz. w dzień 3 Króli obrz. rusk. 2) 11. Lutego, na ś. 3ch Biskupów rusk. obrz. 3] 6. Kwiet. 4) 5. Maja, 5) 11. Lip. 6) 11. Wrześ. 7) 28. Wrześ. 8) 13. Paź. 9) 7. List. 10) 12. Grud. na ś. Jędrzeja.
Załuszyn, w ob. Bocheńsk. w ponied. od 3ch do 3ch tygodni bywają Jarm. a zaś targi tygodniowe w każdy Czwartek.
Zaleszczyki, miasto obwod. Jarm. na bydło: 1 na 3ch Króli obrz. rusk. 2 dnia 21. Marca, 3 na Wiel obr. rusk. 4 4. Paźdz. 5. 20. Listopada, co środę i piątek targ tygodniowy.
Zarzyn, w ob. Sanockim: 1 na ś. Jérzego, 2 w 1szy dzień po Wniebowst. 3 dnia 17. Lipca, 4 dnia 12. Października; co środę targ tygodniowy.
Zator, w ob. Wadowickim; 28. Stycz. 28. Kwiet. 30. Czerwca, 22. Września.
Zborów, w ob. Złoczowskim: 25. Marca, 5. Lipca, 17. Sierpnia, 25. Września.
Zbyszyce, w ob. Sandeckim: 1 na ś. Fabiana i Sebastiana, 2 na ś. Walentego, 3 na ś. Józefa, 4 na ś. Marka, 5 na ś. Jana Nep. 6 na ś. Jana Chrz. 7 na ś. Annę, 8 na ś. Bartłomieja, 9 na ś. Mateusza. 10 na ś. Łukasza, 11 na ś. Katarzynę, 12 na ś. Tomasza.
Złoczów, miasto obwod. 19. Stycznia, 1. Lutego, 1. Kwiet, 7. Maja, 9. Czer. 2. Sierp. 10. Wrześ. 7. List. 27, Grud. targ tygodniowy w każdy poniedziałek, środy i piątek.
Zmigród, w ob. Jasielskim; 1) 2. Lut. 2 w środku postu, 3 na ś. Wojc. 4. w dz. ś. Jana Chrz, 5 na ś. Jaku. 6 w dzień ś. Jadwigi, 7 w dzień ś. Łucyi.
Żółkiew, miasto obw. 19. Stycz. 8. Maja, 30. Czer. 13. Sierp. 12. List. i co wtorku i piątku arg.
Żołynia, w ob. Rzeszowskim; 1 w Niedzielę Pal. 2 w dzień ś. Trójcy, 3) 10 Sierp. 4) 21. Grud. 25. Stycz. 24. Lut. 11. Maja, 22 Lip, 8. i 21. Września 28. Paźdz. 25. Listopada, co piątku targ tygodniowy.
Żurawno, w ob. Stryjskim: 1) 7. Kwietnia, 2) od 11. Czerwca do 17. Czerwca, 3) od 6. Listopada do 2. Grudnia: 15. Marca i 15. Paźdz.
Żurów, Włość. w ob. Stryjskim: 14. Lutego, 6. Kwietnia, 8. Maja, 12. Lipca, 6. Sierpnia i 20. Listopada.
Zydaczów, w ob. Stryjskim: na 3 Króli obz. rusk. 2 w dzień ścięcia ś. Jana, 3 na ś. Dymitra obrz. zusk. Co wtorek i piątek targ tygodniowy.
Żywiec, w ob. Wadowickim· 1 w poniedziałek po 3. Królach, 2 po Wniebowst. Pańskim, 3 na św. Piotra i Pawła, 4 w poniedziałek po św. Michale.

JANA SAMINSKIEGO

Księgarni w Wadowicach

wyszło

[illegible] ZYGMUNTA AUGUSTA [illegible] w [illegible] 1548 i 1550 [illegible] z oryginałów zachowanych w Bibliotece [illegible] — Cena Złp. 3.

PIEŚNI I BALLADY [illegible] Ad. Gor. w mał. 8vo. na [illegible] — Cena Złp. 1, gro. 10.

[illegible] Powiastka w [illegible] dla Dzieci [illegible] — Cena [illegible] do Złp. 1 [illegible] 10 [illegible] Złp. 2.

O [illegible] koni, bydła, owiec i psów [illegible] zawiera także spis [illegible] — Cena Złp. 4.

Bibliotheka Klasyków Polskich Tom I. i II. zawiera:

1. Mickiewicza Ballady, Romanse i Sonety, 12mo. [illegible] Cena Złp. 3. — w oprawie ze złoconą [illegible] Złp. 4.

ŚPIEWY HISTORYCZNE J. U. Niemcewicza z [illegible] Autora. — 12mo [illegible] Cena Złp. 3. — oprawne ze złoconemi brzegami Złp. 4.

[illegible] Tom I. i następny Tom II. [illegible] Ad. Mickiewicza [illegible]

Rycinu.

OBRAZ S. JANA KANTEGO [illegible] — Cena 15 kr. CM.

OBRAZ CUDOWNEJ MATKI BOSKIEJ w Kaplicy [illegible] na [illegible] — Cena 15 kr. CM.

OBRAZ NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY [illegible] Cena 15 kr. CM.

Portret J. U. Niemcewicza na chińskim Papierze . . . . . 20 kr. CM.

„ Ad. Mickiewicza do. . . . . 20 kr. CM.

Ten sam Portret A. Mickiewicza w [illegible] do [illegible] Autora na [illegible] vel. Papierze. — Cena kr. 10.

Za [illegible] do Księgarni i [illegible] pocztą [illegible]

Nakładem

JANA SABINSKIEGO

Księgarza w Wadowicach.

wyszło

Tajne Listy ZYGMUNTA AUGUSTA, Króla Polskiego do Stanisława Hozyusza, posła Rzpltéj Polskiéj na dworze Rzymskim w r. 1549 i 1550 umówionemi znakami pisane. — Z originałów zachowanych w Bibliotece Uniwersytetu Jagielionskiego w Krakowie, odczytał J. Łepkowski. — Cena Złp. 3.

PIEŚNI i BALLADY Göthego. Tłumaczenie Ad. Gor. w mał. 8vo. na welinowym papierze. — Cena Złp. 1. gro. 10.

PISANKI WIELKANOCNE Powiastka w podarunku wielkanocnym dla Dzieci przez Krysztofa Schmida. — Cena Złp. 1. do Złp. 1. i groszy 10. oprawne Złp. 2

O LECZENIU CHORÓB koni, bydła, świń, owiec i psów, wykład popularny dla użytku gospodarzy; to dziełko zawiera także spis lekarstw czyli Aptekę domową, którą każdy gospodarz w zapasie mieć powinien. — Cena Złp. 4.

Bibliotheka Klasyków Polskich Tom I. i II. zawiera:

A. Mickiewicza Ballady, Romanse i Sonety, 12mo. 12. ark. z portretem Autora. Cena Złp. 3. — a oprawne ze złotemi brzegami Złp. 4.

SPIEWY HISTORYCZNE J. U. Niemcewicza z ryciną Autora. — 12mo 14 ark. Cena Złp. 3. — oprawne ze złotemi brzegami. Złp. 4.

Właściciel Bibliotheki Tom I. i nabywszy Tom II. otrzyma Portret Ad. Mickiewicza bezpłatnie.

Ryciny.

OBRAZ S. JANA KANTEGO Opiekuna Polski — Cena 15. kr. CM.

OBRAZ CUDOWNY MATKI BOSKIÉJ w Kaplicy Założycieli Zebrzydowskich na Kalwaryi. — Cena 15 kr. CM.

OBRAZ NAJŚWIĘTSZÉJ MARYI PANNY Kalwaryjskiéj w Wielkim Ołtarzu. — Cena 15 kr. CM.

Portret J. U. Niemcewicza na chinskim Papierze . . . . . 20 kr. CM.

„ Ad. Mickiewicza dto. . . . . . . 20 kr. CM

Ten sam Portret A. Mickiewicza w mniéjszym formacie zastósowany do Dzieł tegóż Autora. na białem vel. Papierze. — Cena kr. 10

Za zgłoszeniem listównem do Księgarni i nadesłaniem kwoty Franco, egzemplarze na miéjsce przez Pocztę się odsw ia.